

บรรณานุกรม

- กรองกาญจน์ อรุณรัตน์. (2541). **ชุดการเรียนรู้การสอน**. ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กระมล ทองธรรมชาติ. (2547). **แบบเรียน หน้าที่พลเมือง**. สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช, อักษรเจริญทัศน์
- กังวล เทียนกัณฑ์เทศน์. (2540). **การวัด การวิเคราะห์ การประเมินทางการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- กาญจนา สุขใจ. (2531). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่อง ประวัติศาสตร์สมัยกรุงศรีอยุธยา และกรุงธนบุรีระหว่างการใช้ชุดการสอนกับการสอนแบบปกติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดชุมพลนิกายาราม จังหวัด-พระนครศรีอยุธยา**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เกียรติสุภา ศรีสุข. (2549). **ระเบียบวิธีวิจัย**. ภาควิชาประเมินผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2544). **แนวทางการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา:เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี
- จินดา ไทยพานิช. (2532). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเรื่อง อักษรवाद โดยใช้ชุดการสอนกับการสอนปกติของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามแยกคลองหล่อแหล. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- จินตนา ท่วมกลาง. (2544). **รายงานการพัฒนาการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้เสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หน่วยที่6 พลังงานและสารเคมี โรงเรียนบ้านห้วยคาโนนแจ อำเภอลำปาง จังหวัดนครราชสีมา.**
- จิราภา จอมแสนห้วงศ์. (2547). **การพัฒนาชุดการสอนเรื่อง ยาบ้า สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งช้าง จังหวัดน่าน.**
- ชม ภูมิภาค. (2524). **เทคโนโลยีการสอนและการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ประสานมิตร.
- ชลิต พุทธิรักษา. (2522). **การสร้างชุดการสอนวิชาภูมิศาสตร์สำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชวาล แพทย์กุล. (2520). เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ: พิกษ์อักษร.
- ชัยงค์ พรหมวงศ์. (2531). “กระบวนการสันนิเวนาการและระบบสื่อการสอน”.
เอกสารการสอนชุดเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา หน่วยที่ 1-5 . พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.
- ชัยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. (2526). เทคโนโลยีและสื่อการศึกษา หน่วยที่ 11-15.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ยูไนเต็ดโปรดักชั่น.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2533). เทคโนโลยีการสอน : การออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์โอเอสพรีนติ้งเฮาส์.
- ชาคริต ชมชื่น และ ตำราญ บุญหมั่น. (2544). การออกแบบสร้างนวัตกรรมและเครื่องมือวัดตัว
แปรการวิจัยในชั้นเรียน. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่.
- ทิสนา แจมมณี และเขวภา เตชะคุปต์. (2522). กลุ่มสัมพันธ์และทฤษฎีแนวปฏิบัติ เล่ม 1.
กรุงเทพฯ.
- ธัญชา ชัยมงคล. (2550). รายงานการพัฒนาชุดการสอนวิชาพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเชิงคอย (คอยสะเก็ดศึกษา).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). พัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์. (2540). คู่มือการวิจัยการเขียนรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์.
พิมพ์ ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญส่ง นิลแก้ว. (2539). เอกสารประกอบวิจัยทางการศึกษา กระบวนวิชาการ 055770.
ภาควิชาประเมินผลและการวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เป็รื่อง กุมุท. (2518). “ลู่ทางในการนำเทคโนโลยีมาช่วยปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาในระดับ
ประถมศึกษา” ประมวลบทความเกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- พัฒนา จันทนา. (2545). เสริมทักษะในการสอนวิชาสังคมศึกษา. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิเชษฐ์ พึ่งสุนทรศิริมาศ. (2540). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรจน์.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2540). การประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ์การพิมพ์.

- ภัทรา นิกมานนท์. (2532). การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ (Evaluation and Test Construction). พิมพ์ครั้งที่ 5. ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูจันทระเกษม.
- ขรรยงค์ ขรรยงเมธ. (2543). เอกสารการสอนการวัดและประเมินผลการศึกษาหลักสูตร ประกาศนียบัตรทางการสอน. กรุงเทพฯ: เอ็กเพรสมีเดีย.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2550). ฉบับพิมพ์ตามราชกิจจานุเบกษา.
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- ล้วน สายยศ และ อังสนา สายยศ. (2538). เทคนิคการวัดทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ. วาสนา ซาวหา. (2525). สื่อนวัตกรรมการเรียน. กรุงเทพฯ: โอเคียนสโตว์.
- วัฒนาพร ระจับทุกซ์. (2542). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ บริษัทแอลทีเพรส จำกัด.
- วิไล สำราญดี. (2547). รายงานการใช้ชุดการสอนเรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคำบางระจัน อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี.
- ศิริพงษ์ พะยอมเข้ม. (2533). การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไอเอสพรีนติ้งเฮาส์.
- สมเดช สีแสง และสุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพครูตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สายครูผู้สอน. นครสวรรค์: ริมปิงการพิมพ์.
- สมนึก ภัททิษณี. (2544). การวัดผลการศึกษา. มหาสารคาม: ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมหญิง กลั่นศิริ. (2525). เทคโนโลยีทางการศึกษาเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- สิทธิรักษ์ พันภัยพาล. (2538). การศึกษาประสิทธิภาพผลของการใช้ชุดการเรียนรู้การสอน ในระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา โดยวิธีวิเคราะห์อภิमान. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สิริวรรณ สุวรรณอาภา. (2523). เอกสารการสอนชุดวิชาการระบบการเรียนการสอน (กรุงเทพฯ). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุนันท์ สังข์อ่อง. (2526). สื่อการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: โอเคียนสโตว์.

- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2544). การผลิตนวัตกรรมการเรียนการสอน 2 : การสร้างแบบฝึก.
 ชัยนาท: ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย.
- สุมาลี จันทร์ชลอ. (2542). การวัดและประเมินผล. สำนักพิมพ์: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- สุรางค์ โค้วตระกูล. (2541). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธการพิมพ์.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2546). การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2550).
 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ.2550-2554. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
 สุทรไพศาล.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระ
 การเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
 แห่งประเทศไทย.
- อรุณี อ่อนสวัสดิ์. (2544). เอกสารคำสอนระเบียบวิธีวิจัย. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อัยฉ่างค์พร มหายศนันท์. (2547). การสร้างชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่องประเพณีท้องถิ่น
 ของเรา สำหรับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านเป่าวิทยาคาร จังหวัดเชียงใหม่.
 การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Meeks, Elija Bruce. (1972). "Learning Package Versus Conventional Methods of
 Instruction " Dissertation Abstracts International.
- Maccoleman. (1975). Ellen Jean Baird. "The Development and Evaluation of a Set of
 Multimedia Self – Instructional Learning Activity College." Dissertation Abstracts
 International.
- Meeks, Elija Bruce. (1972). "Learning Package Versus Conventional Methods of
 Instruction " Dissertation Abstracts International.
- Maccoleman. (1975). Ellen Jean Baird. "The Development and Evaluation of a Set of
 Multimedia Self – Instructional Learning Activity College." Dissertation Abstracts
 International.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือในการศึกษา

1. นายรามลักษณ์ อนุสุริยา ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่มัธยม 34
2. นางสาวสิริลักษณ์ ศรีไกรภักดิ์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดห้วยแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1
3. นางสาวอนงค์นาฏ ไบแสง การวัดและประเมินทางการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ครูชำนาญการ โรงเรียนชลประทานผาแตก สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการประเมินเครื่องมือ

1. นางอัญญาภัทร มหายศนันท์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเป่าวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2
2. นางสาวสุรีย์ ขาวสวย ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดห้วยแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1
3. นางสาวอังคณา เลิศศรี ครูชำนาญการ โรงเรียนวัดดอนชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1
4. นายวิเชียร ริยะกาศ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชลประทานผาแตก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

5. นางรัชชชา ชัยมงคล ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเชิงคอย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่
เขต 1
6. นางรัชนีวรรณ เขื่อนแก้ว ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านแม่จ้อง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่
เขต 1
7. นางเกษแก้ว สายขาว ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านร้องขี้เหล็ก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่
เขต 1

ภาคผนวก ข

สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่ ศธ ๖๓๕๓(๑๕)๑๒/๑๓๔

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๒๓๕ ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญและประเมินชุดการสอน
เรียน

ด้วยนางศศิธร สีนลา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าแบบอิสระ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ
หลักสูตร ในหัวข้อเรื่อง การพัฒนาชุดการสอนสาระหน้าที่พลเมืองเรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนชลประทานผาแตก อำเภอ
คอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ชรินทร์ มั่งคั่ง เป็นประธานที่ปรึกษา

นักศึกษามีความประสงค์จะขอเชิญ.....เป็นผู้เชี่ยวชาญในการ
ประเมินชุดการสอน ในการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ

คณะอาจารย์ที่ปรึกษาได้พิจารณาเห็นว่า.....เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
และประสบการณ์เหมาะสมที่จะเป็นผู้ประเมินชุดการสอน ในการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อทราบและ โปรดพิจารณาอนุญาตให้.....เป็นผู้เชี่ยวชาญ
ในการประเมินชุดการสอน ในการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา เกียรติมนิรัตน์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและพัฒนาคณาภพนักศึกษ

และรักษาการแทนหัวหน้าสำนักวิชาการศึกษา

สำนักวิชาการศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๕๔ ๔๒๒๓

โทรสาร ๐ ๕๓๒๒ ๑๒๘๓

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘ ๒ ๑๘๐๖ ๕๖๓

ที่ ศธ ๖๓๕๓(๑๕)๑๒/๑๓๓

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๒๓๕ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ
เรียน

ด้วยนางศศิธร สินลา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าแบบอิสระ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ
หลักสูตร ในหัวข้อเรื่อง การพัฒนาชุดการสอนสาระหน้าที่พลเมืองเรื่อง พลเมืองจิตตามวิถีประชาธิปไตย
เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนชลประทานผาแตก อำเภอ
คอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ชรินทร์ มั่งคั่ง เป็นประธานที่ปรึกษา

นักศึกษามีความประสงค์จะขอเชิญ..... เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ

คณะอาจารย์ที่ปรึกษาได้พิจารณาเห็นว่า.....เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
และประสบการณ์เหมาะสมที่จะให้ข้อเสนอแนะ และเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณาอนุญาตให้..... เป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบเครื่องมือในการค้นคว้าแบบอิสระ ในครั้งนี้ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา เกียรติฉัตร)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและพัฒนาคุณภาพนักศึกษา

และรักษาการแทนหัวหน้าสำนักวิชาการศึกษา

สำนักวิชาการศึกษา

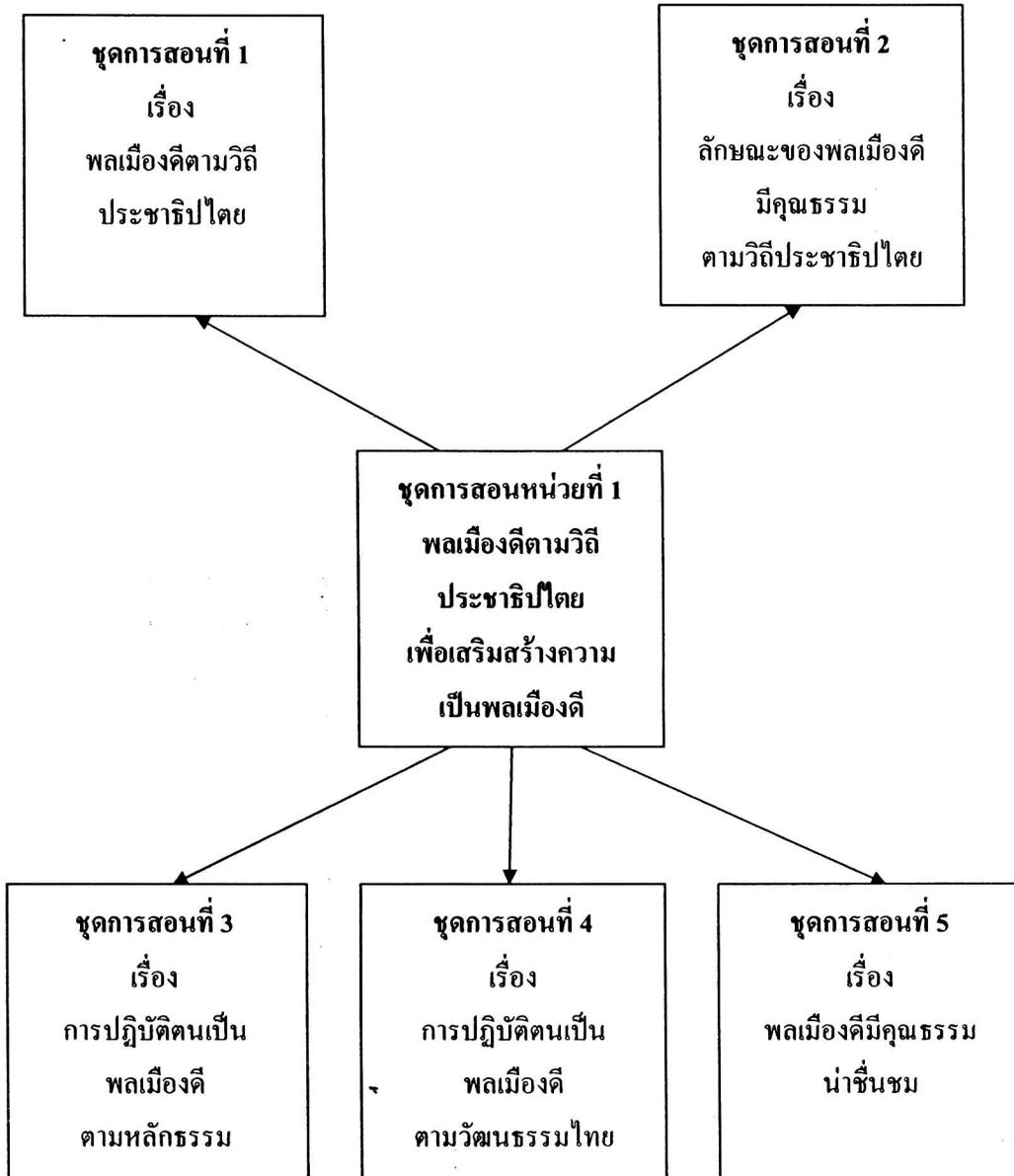
โทรศัพท์ ๐ ๕๓๕๔ ๔๒๒๓

โทรสาร ๐ ๕๓๒๒ ๑๒๘๓

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘ ๒ ๑๘๐๖ ๕๖๓

ภาคผนวก ก

โครงสร้างชุดการสอน เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยเพื่อเสริมสร้าง
ความเป็นพลเมืองดี

ภาคผนวก ง

คู่มือการใช้และแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบชุดการสอน

คำนำ

การจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดการสอนเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีลักษณะเฉพาะ มีขั้นตอนเป็นลำดับ จะข้ามขั้นตอนไม่ได้ เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม โดยจัดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องจัดคู่มือการใช้ชุดการสอนขึ้นเพื่อให้ครูผู้สอนได้ศึกษา และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หวังว่าคู่มือการใช้ชุดการสอนจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

ศศิธร ลินลา

คำชี้แจง

คู่มือการใช้ชุดการสอนเล่มนี้ ได้เรียบเรียงและจัดทำขึ้นเพื่อใช้ร่วมกับชุดการสอน ครูผู้สอนจะต้องศึกษาคู่มือเล่มนี้ให้ละเอียดถี่ถ้วน ก่อนที่จะนำชุดการสอนไปใช้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง ซึ่งจะมีผลให้การจัดการเรียนการสอนเกิดผลสัมฤทธิ์ดียิ่งขึ้น

คู่มือการใช้ชุดการสอนเล่มนี้ มีเนื้อหาสาระประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. ส่วนประกอบของชุดการสอน
2. การใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
3. แผนภูมิการใช้ชุดการสอน
4. แผนภูมิการจัดชั้นเรียน
5. แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบชุดการสอน
6. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
7. เฉลยข้อทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน

ส่วนประกอบต่าง ๆ เหล่านี้ ครูจะได้ศึกษาในรายละเอียดต่อไป

ศศิธร สิ้นดา

ส่วนประกอบของชุดการสอน

ชุดการสอน กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สาระการเรียนรู้ที่ 2 หน้าที่พลเมือง
 เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยมีส่วนประกอบดังนี้

1. ก่อร่างสำหรับบรรจุชุดการสอน
2. คู่มือครู มีรายละเอียดดังนี้
 - 2.1 คำชี้แจงการใช้ชุดการสอน
 - 2.2 สิ่งที่ต้องเตรียมและสิ่งที่นักเรียนต้องปฏิบัติ
 - 2.3 แผนภูมิการใช้ชุดการสอน
 - 2.4 แผนผังการจัดชั้นเรียน
 - 2.5 แผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละศูนย์และสื่อประกอบการสอน
 - 2.6 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
 - 2.7 เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

3. ซองกิจกรรมของแต่ละชุด ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยประกอบด้วย

บัตรคำสั่ง	จำนวน	1	แผ่น
บัตรเนื้อหา	จำนวน	3	แผ่น
บัตรกิจกรรม	จำนวน	1	แผ่น
บัตรคำถาม	จำนวน	3	แผ่น
บัตรเฉลย	จำนวน	3	แผ่น

ชุดที่ 2 เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยประกอบด้วย

บัตรคำสั่ง	จำนวน	1	แผ่น
บัตรเนื้อหา	จำนวน	3	แผ่น
บัตรกิจกรรม	จำนวน	1	แผ่น
บัตรคำถาม	จำนวน	2	แผ่น
บัตรเฉลย	จำนวน	2	แผ่น

ชุดที่ 3 เรื่อง ลักษณะประชาธิปไตยในสังคมประกอบด้วย

บัตรคำสั่ง จำนวน 1 แผ่น

บัตรเนื้อหา จำนวน 7 แผ่น

บัตรกิจกรรม จำนวน 1 แผ่น

บัตรคำถาม จำนวน 2 แผ่น

บัตรเฉลย จำนวน 2 แผ่น

ชุดที่ 4 เรื่อง สถานภาพของบุคคลในสังคมประกอบด้วย

บัตรคำสั่ง จำนวน 1 แผ่น

บัตรเนื้อหา จำนวน 9 แผ่น

บัตรกิจกรรม จำนวน 1 แผ่น

บัตรคำถาม จำนวน 1 แผ่น

บัตรเฉลย จำนวน 1 แผ่น

ชุดที่ 5 บทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของจังหวัดและภาค

ประกอบด้วย

บัตรคำสั่ง จำนวน 1 แผ่น

บัตรเนื้อหา จำนวน 8 แผ่น

บัตรกิจกรรม จำนวน 1 แผ่น

บัตรคำถาม จำนวน 3 แผ่น

บัตรเฉลย จำนวน 3 แผ่น

4. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับ แบบทดสอบในคู่มือครู เตรียมไว้
เพื่อให้นักเรียนได้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

คู่มือการใช้ชุดการสอน

ชุดการสอนนี้ ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 5 ชุด เน้นให้นักเรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเท่ากับจำนวนชุดการสอนในการเรียนแต่ละครั้งนักเรียนแต่ละกลุ่มให้เรียนชุดที่ 1 เหมือนกันทุกกลุ่ม ครั้งละ 2 ชั่วโมง จนครบ ทุกชุด เวลาจัดกิจกรรมให้นักเรียนศึกษาและทำกิจกรรมเป็นกลุ่มในแต่ละชุด ครูเป็นเพียงผู้เตรียมชุดการสอน เตรียมจัดชั้นเรียน เตรียมสื่อและอุปกรณ์เป็นพี่เลี้ยงคอยดูแลและให้การช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีปัญหา ซึ่งครูจะต้องปฏิบัติ มีรายละเอียดดังนี้

1. จัดชั้นเรียนแผนผังแผนผังการจัดชั้นเรียน
2. ครูต้องศึกษาเนื้อหาและกิจกรรมของชุดการสอนอย่างละเอียดถี่ถ้วน
3. จัดชุดการสอนไว้ให้เรียบร้อยครบถ้วนโดยการตรวจดูของกิจกรรมให้ครบถ้วน
4. เตรียมสื่อและอุปกรณ์ให้เรียบร้อย
5. ชี้แจงการทำกิจกรรมในแต่ละชุดให้นักเรียนเข้าใจอย่างชัดเจน
6. ในขณะที่นักเรียนทำกิจกรรม ครูควรสังเกตการทำงานของนักเรียนอย่างใกล้ชิดและถูกต้อง
7. ในขณะที่นักเรียนทำกิจกรรม ครูควรระมัดระวังเรื่องการพูด ไม่ควรพูดเสียงดังเกินไป ถ้านักเรียนคนใดหรือกลุ่มใดมีปัญหา ควรเข้าไปแก้ปัญหาเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม
8. กลุ่มไหนทำเสร็จก่อนให้ไปทำกิจกรรมที่ชุดสำรองเพื่อรอกลุ่มอื่นทำงานเสร็จเพื่อเตรียมตัวนำเสนอผลงาน ครูควรขำให้นักเรียนเก็บอุปกรณ์ทุกชิ้นใส่ซองให้เรียบร้อยและถูกต้อง
9. การเรียนชุดการสอนต้องแนะนำให้ทำงานอย่างมีระบบ
10. หลังจากนักเรียนทุกกลุ่มได้เรียนครบทุกชุดแล้ว ควรให้มีการสรุปเนื้อหาที่เรียนมาทั้งหมด
11. ควรเก็บกระดาษคำตอบและแบบฝึกปฏิบัติของนักเรียนให้เป็นระบบเพื่อตรวจดูว่านักเรียนคนใดไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้
12. ถ้ามีนักเรียนคนใดไม่ผ่านเกณฑ์ ครูควรนัดซ่อมเสริมด้วยชุดการสอนที่เตรียมไว้
13. ถ้ามีนักเรียนขาดเรียน ครูควรจัดชุดการสอนไว้ให้นักเรียนได้เรียนเป็นรายบุคคล
14. การดำเนินการสอนมีขั้นตอนดังนี้
 - 14.1 ทดสอบก่อนเรียน โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนที่เตรียมไว้ในชุดการสอน เพื่อวัดความรู้พื้นฐานของนักเรียน

14.2 นำเข้าสู่บทเรียน โดยครูเสนอสื่อและนำเสนอสนทนา ให้นักเรียนอภิปรายและตามปัญหาเกี่ยวกับเรื่องที่จะสอน แล้วชี้แจงวิธีการเรียนในแต่ละชุดและวิธีเปลี่ยนชุดการสอนให้นักเรียนเข้าใจ

14.3 ขั้นปฏิบัติกิจกรรมการเรียน

- 1) แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มเท่าๆกันโดยให้มีเด็กเก่งปานกลาง เด็กอ่อน อยู่ปนกันทุกกลุ่ม เพื่อให้ให้นักเรียนได้ช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม แล้วให้นักเรียนประจำที่ของตนเอง
- 2) ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานกลุ่มและเลขานุการกลุ่ม
- 3) ให้ประธานกลุ่มเปิดซองกิจกรรมและแจกบัตรคำสั่งให้สมาชิกทุกคนและอ่านให้เข้าใจ
- 4) ให้นักเรียนทุกคนปฏิบัติตามคำสั่งทุกขั้นตอนอย่างเคร่งครัด

14.4 ขั้นสรุปบทเรียน โดยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาของบทเรียนที่เรียนมาทั้งหมด ครูคอยเสริมในส่วนที่บกพร่อง

14.5 ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน ให้นักเรียนได้คะแนนต่ำจนไม่ผ่านเกณฑ์ ครูควรชี้แจงและนัดซ่อมเสริมในโอกาสต่อไป

สิ่งที่ครูต้องเตรียม

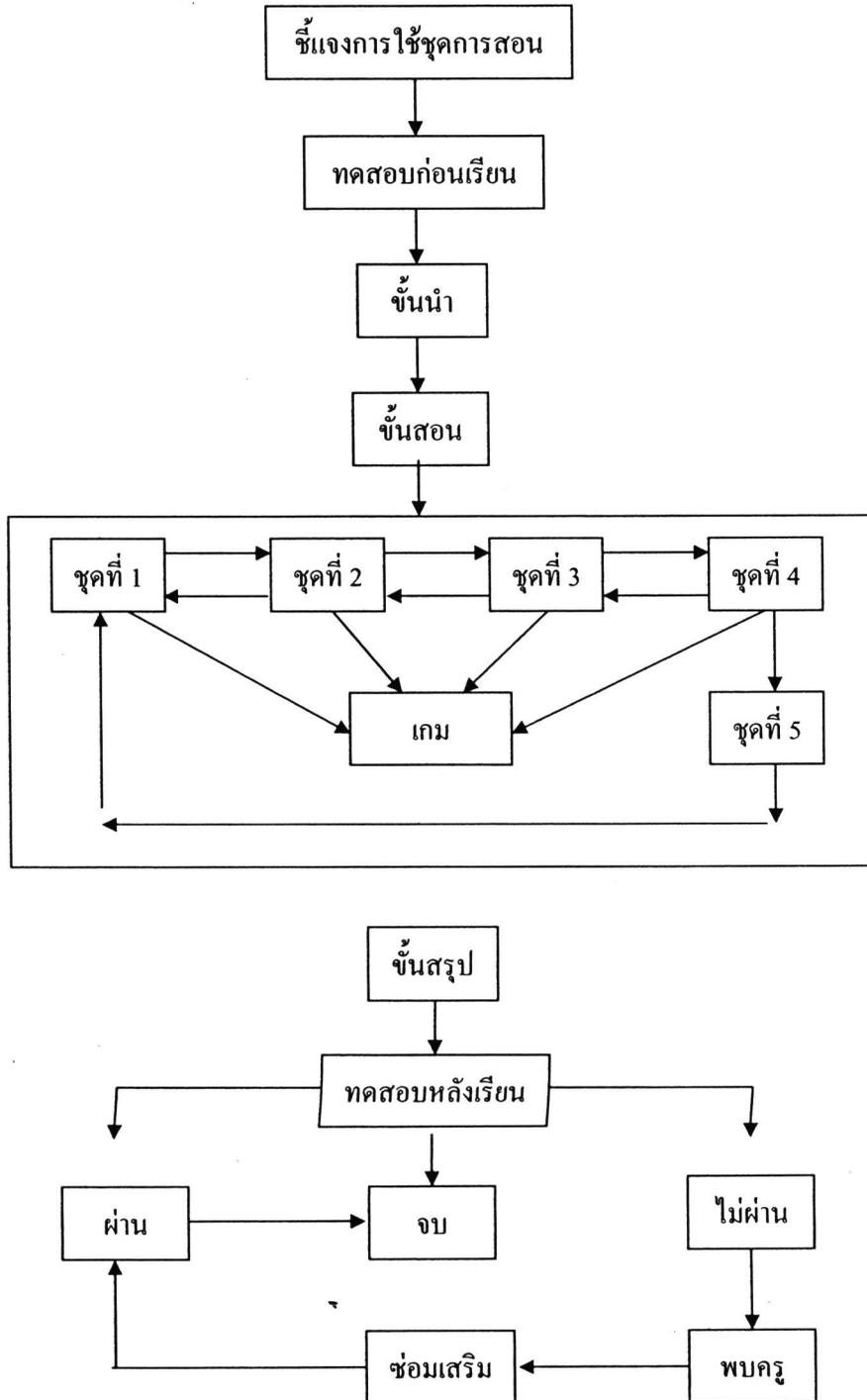
1. เตรียมห้องเรียน โดยจัดห้องเรียน
2. เตรียมชุดการสอน โดยตรวจสอบชุดการสอน ส่วนประกอบของชุดการสอนให้เรียบร้อย
3. เตรียมสื่อและอุปกรณ์ให้ครบถ้วน
4. เตรียมนักเรียน ให้มีความพร้อมที่จะเรียน

สิ่งที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

ครูควรชี้แจงให้นักเรียนปฏิบัติดังนี้

1. เมื่อแบ่งกลุ่มและเข้าประจำที่เรียบร้อยแล้ว ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานกลุ่มและเลขานุการกลุ่ม เพื่อทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรมและบันทึกกิจกรรมและสาระสำคัญในแต่ละชุดและรายงานตอนสรุปบทเรียนขั้นสุดท้าย
2. อ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งทุกขั้นตอนอย่างเคร่งครัด
3. ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมให้ครบทุกขั้นตอน
4. ก่อนเปลี่ยนศูนย์ต้องช่วยกันเก็บอุปกรณ์ใส่ซองให้เรียบร้อย
5. นักเรียนต้องตั้งใจทำกิจกรรมในแต่ละศูนย์ให้ทันเวลา

แผนภูมิการใช้ชุดการสอน

แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบชุดการสอน

สาระ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (สาระหน้าที่พลเมือง) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบชุดการสอน

เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี เวลาเรียน 10 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การประพฤติตนเป็นคนดีเป็นหน้าที่ของทุกคนในสังคม หากทุกคนปฏิบัติตนได้เป็นอย่างดี สังคมจะไม่วุ่นวายและเกิดปัญหา ดังนั้นเราทุกคนควรรักษากฎ ระเบียบของสังคมและการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยอย่างปกติสุขนั้น สมาชิกทุกคนในสังคมต้องปฏิบัติตนตามคุณลักษณะของการเป็นการเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ต้องเป็นผู้มีคาราวธรรม สามัคคีธรรมและปัญญาธรรม ซึ่งจะช่วยให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข

2. มาตรฐานการเรียนรู้

ปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดีตามกฎหมาย ประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

3. มาตรฐานการเรียนรู้

ภูมิใจและชื่นชมในความเป็นพลเมืองดีตามวิถีชีวิตประชาธิปไตยของตนเองและบุคคลอื่นในระดับกลุ่มสังคมท้องถิ่นและประเทศชาติ

4. ตัวชี้วัด

1) ภูมิใจและชื่นชมในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของตนเองและบุคคลอื่นในชุมชนท้องถิ่นระดับจังหวัดและระดับภาค

2) รู้และเข้าใจสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นในฐานะพลเมืองดีของจังหวัดและภาค

3) เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นในฐานะพลเมืองดีของจังหวัดและภาค

5. สาระการเรียนรู้

1) พลเมืองดีตามวิถีชีวิตประชาธิปไตย

2) สถานภาพของบุคคลในสังคม

6. ภาระงาน/ชิ้นงาน

- 1) แบบทดสอบก่อนเรียน
- 2) แผนที่ความคิด
- 3) ใบสำรวจประเมินตนเอง
- 4) แบบฝึกหัด

7. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

จุดประสงค์

- 1) รู้และเข้าใจวิถีชีวิตประชาธิปไตย
- 2) สามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีชีวิตประชาธิปไตย
- 3) รู้และเข้าใจสถานภาพ บทบาทสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ของตนเองและผู้อื่นในฐานะ พลเมืองในท้องถิ่นและประเทศ
- 4) ชื่นชมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของตนเองและบุคคลอื่นในชุมชนท้องถิ่นระดับจังหวัดและภาค

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ทดสอบก่อนเรียน โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบที่เตรียมไว้ในชุดการสอน เพื่อทราบความรู้พื้นฐานก่อนเรียน
2. นำเข้าสู่บทเรียนโดยการให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายโครงการธนาคารบุญความดีซึ่งเป็นโครงการส่งเสริมมุ่งเน้นให้นักเรียนได้ทำความดีร่วมปฏิบัติกิจกรรมของโรงเรียนบำเพ็ญประโยชน์ซึ่งบุคคลเหล่านี้เราควรยกย่องชมเชย
3. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปคุณธรรมในการปฏิบัติตนเป็นคนดี
4. ชี้แจงวิธีการศึกษาด้วยชุดการสอนวิธีเปลี่ยนชุดการสอนต่อไปให้นักเรียนเข้าใจ
5. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม เท่า ๆ กัน แล้วไปนั่งประจำศูนย์ 5 ศูนย์ ในแต่ละกลุ่มให้มีเด็กเก่ง เด็กปานกลาง และเด็กอ่อนคละกันไป เพื่อให้ นักเรียนช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน แต่ละกลุ่มให้เลือกประธานกลุ่ม 1 คน เพื่อทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรม และเลขานุการกลุ่ม 1 คน เพื่อทำหน้าที่บันทึกสาระสำคัญในแต่ละชุดและรายงานสรุปเนื้อหาแต่ละชุด
6. นำชุดการสอนมาให้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษา
7. นักเรียนทุกคนทำกิจกรรมในแต่ละชุดเหมือนกัน ดังนี้
 - 7.1 เปิดของคำสั่งและอ่านบัตรคำสั่งให้เข้าใจแล้วปฏิบัติตามคำสั่งทุกขั้นตอน
 - 7.2 อ่านเนื้อหาจากบัตรเนื้อหาอย่างละเอียดถี่ถ้วนอย่างน้อย 2 เที่ยว

7.3 ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในบัตรเนื้อหาในแต่ละชุด แล้วให้
เลขานุการกลุ่มบันทึกในแบบรายงาน เพื่อรายงานในชั้นสรุปทบทเรียน

7.4 อ่านบัตรคำถาม แล้วตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ

7.5 ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย

7.6 เก็บอุปกรณ์ทุกชิ้นใส่ซองให้เรียบร้อย

7.7 เมื่อเสร็จแล้วเปลี่ยนไปเรียนในชุดอื่นต่อไปจนครบทุกชุด

ในการทำกิจกรรม ให้นักเรียนปรึกษาและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ฝึกความสามัคคีใน
หมู่คณะ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมฝึกการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ซึ่งเป็นรากฐานของ
ประชาธิปไตย โดยครูเป็นผู้ชี้แนะให้ความช่วยเหลือ เมื่อนักเรียนมีปัญหา การทำกิจกรรมในแต่ละ
ชุดให้เสร็จภายใน 1 ชั่วโมงและนำเสนอผลงานอีก 1 ชั่วโมง

8. เมื่อทุกกลุ่มเรียนครบทุกชุดแล้ว ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มเสนอรายงานและสรุป

9. ครูช่วยเสริมในส่วนที่บกพร่อง

10. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

11. ตรวจสอบข้อสอบและประเมินผลการเรียนรู้

12. ถ้ามีนักเรียนคนใดได้คะแนนหลังเรียนน้อย ไม่ถึงเกณฑ์ ให้สอนซ่อมเสริมในโอกาส

ต่อไป

สื่อการเรียนรู้ / แหล่งเรียนรู้

1. ชุดการสอน เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

2. แบบฝึกปฏิบัติประจำชุดการสอน

การวัดผลประเมินผล

1. ประเมินผลกิจกรรม

1.1 การสังเกตกรรมในการปฏิบัติกิจกรรม

- แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

- แบบประเมินพฤติกรรมคุณลักษณะด้านคุณธรรม

1.2 การสังเกตการนำเสนอผลงาน

- แบบประเมินการอภิปราย (นักเรียน)

- แบบประเมินการอภิปราย (ครู)

2. ตรวจสอบผลงาน

- ตรวจสอบแบบฝึกปฏิบัติประจำชุดการสอน

- ตรวจสอบข้อสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี

จำนวน 45 ข้อ คะแนนเต็ม 45 คะแนน

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรในกระดาษคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

ก. การวรรณกรรม

1. ใครใช้หลักการวรรณกรรมในการปฏิบัติตน

ก. ฝ่ายเห็นผู้ใหญ่แล้วเดินหนี	ข. เกรงรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ ทุกคน
ค. ดาหยาบของเพื่อนโดยไม่ขออนุญาต	ง. ทิพย์เชื่อว่าความคิดของตนถูกต้อง
2. สถานภาพ หมายถึง ข้อใด

ก. จุดยืน ที่ตั้งเราอยู่	ข. สิ่งที่แสดงความเป็นมา
ค. ตำแหน่งที่ได้มาโดยกำเนิดหรือสามารถ	ง. รูปร่างลักษณะหน้าตา
3. ใครทำตามบทบาทของตนเองได้เหมาะสมที่สุด

ก. สามเณรออกไปเล่นฟุตบอลที่ลานวัด	ข. แม่พาลูกไปหาแพทย์เพื่อรักษาโรค
ค. นักเรียนยกพวกตีกันเพื่อรักษาศักดิ์ศรี	ง. สมศักดิ์หนีเรียนไปเล่นตู้เกมส์
4. ใครปฏิบัติตามหน้าที่.

ก. รัชพลขับรถคาดเข็มขัดนิรภัยทุกครั้ง	ข. เฉลิมพรนับถือศาสนาคริสต์
ค. แจนร้องเพลงในร้านคาราโอเกะ	ง. นนท์พาครอบครัวไปพักผ่อนที่ชายทะเล
5. ข้อใดคือหลักเสรีภาพ

ก. การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง	ข. การเลี้ยงดูบิดามารดา
ค. การประกอบอาชีพต่าง ๆ ที่สุจริต	ง. การส่งเสริมสุขภาพ
6. การกระทำใดสอดคล้องกับการเป็นพลเมืองดี ในเรื่องการรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ก. มานะเป็นสมาชิกชมรมรักชาติ	ข. มานีผลิตเครื่องใช้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น
ค. ปานเป็นผู้มีเงินได้ไปเสียภาษีทุกปีตามกำหนด	ง. พ่อนำเสนอชิ้นงาน แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของประเทศ

23. บุคคลใดที่ปฏิบัติตน *ไม่*เหมาะสมเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนชาวไทย
- เป็ไม่ยอมเปิดประตูให้คนแปลกหน้าเข้าบ้าน
 - ก้อยเดินทางไปมาระหว่างประเทศไทยกับจีนอยู่เสมอ
 - แจนได้เปลี่ยนไปนับถือคริสต์ศาสนาเพราะมีสามีเป็นชาวอังกฤษ
 - ก้านั้นเขียวชวนลูกบ้านประท้วงการทำงานของรัฐที่ไม่เอื้อต่อผลประโยชน์ของตน
24. บุคคลใดปฏิบัติตนเป็นคนดีของสังคม
- นายกกล้าลักลอบตัดไม้สักไปขาย
 - ผู้ใหญ่ดำเกณฑ์ชาวบ้านซ่อมแซมโรงเรียน
 - นายณรงค์บุกรุกป่าชายเลนเพื่อทำนาถุ้ง
 - ก้านั้นสนิทเป็นหัวคะแนนให้พรรคการเมืองคังในท้องถิ่น
25. หากเพื่อนของนักเรียน 2 คน ทะเลาะกันและต่างคนต่างก็มีเหตุผลของตน นักเรียนควรจะแก้ไขปัญหอย่างไร
- ปล่อยให้ทั้ง 2 คน ทะเลาะกันต่อไปเพราะไม่ใช่เรื่องของตน
 - รับฟังเหตุผลของแต่ละคน แล้วเลือกข้างที่ตนเห็นว่าถูกต้องที่สุด
 - พินิจและวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ แล้วจึงเลือกเข้าข้างเพื่อนที่ตนสนิทที่สุด
 - นัดเพื่อนทั้ง 2 คน มาพูดคุยกันเพื่อไกล่เกลี่ยและเปิดใจยอมรับซึ่งกันและกัน
26. การลงแขกเกี่ยวข้างของชาวนา แสดงถึงคุณธรรมในข้อใดมากที่สุด
- เมตตาธรรม
 - การวธรรม
 - สามัคคีธรรม
 - ปัญญาธรรม
27. ข้อใดเป็นการเสียสละต่อส่วนรวม
- ช่วยเพื่อนทำการบ้านเสมอ
 - ทำความสะอาดโต๊ะเรียนของตน
 - นำแจกันอันใหม่มาเปลี่ยนจากของเดิมที่ทำแตก
 - บริจาคเสื้อผ้าให้ผู้ประสบภัยน้ำท่วม
28. ข้อใดคือการเสียสละเพื่อประเทศชาติ
- บริจาคเงินให้ขอทาน
 - แบ่งของเล่นให้น้อง
 - ช่วยอธิบายโจทย์เลขให้เพื่อนฟัง
 - บริจาคสิ่งของช่วยทหารที่บาดเจ็บ
29. ถ้าเพื่อนที่เป็นเวรทำความสะอาดห้องเรียนป่วย นักเรียนควรทำอย่างไร
- ต่อว่าเพื่อน
 - อาสาทำแทน
 - ไปฟ้องครู
 - ทำตัวเฉย

30. ข้อใดหมายถึง ความประนีประนอมกัน

- ก. คนที่ท่าทีครั้งแรก ควรได้รับการอภัยและให้โอกาส
- ข. คนทำผิดต้องถูกลงโทษ
- ค. คนเก่ง ไม่จำเป็นต้องง้อคนอื่น
- ง. คนทำดีก็ควรได้รับรางวัล

ก. ปัญญาธรรม

31. ข้อใดหมายถึงการใช้หลักประชาธิปไตย

- ก. ทำตามใจตนเอง
- ข. ไม่รับฟังเสียงส่วนน้อย
- ค. ใช้เหตุผลเพื่อยุติการขัดแย้ง
- ง. ใช้ความเด็ดขาดรุนแรงในการตัดสินใจ

32. เดชาชอบประดิษฐ์ของใช้จากเศษวัสดุ เช่น นำยางรถยนต์มาทำเป็นกระถางต้นไม้ การกระทำของเดชาสอดคล้องกับการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีอย่างไร

- ก. ใฝ่หาความรู้
- ข. ปฏิบัติตามกฎหมาย
- ค. สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ง. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

33. ข้อใด **'ไม่ใช่'** คุณธรรมที่สมาชิกของครอบครัวในสังคมประชาธิปไตยควรยึดเป็นแนวทางของการปฏิบัติ

- ก. มีอิสระทางความคิด
- ข. มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่
- ค. มีความรักและปรารถนาดีต่อกัน
- ง. มีความอดทนและให้อภัย

34. การแก้ไขปัญหาใด ๆ ของครอบครัวในสังคมประชาธิปไตย สมาชิกในครอบครัวควรยึดหลักเกณฑ์ในข้อใด

- ก. ยึดคำตัดสินของผู้อาวุโส
- ข. ยึดถือกฎระเบียบโดยเคร่งครัด
- ค. มีความเป็นอิสระและเป็นตัวของตัวเอง
- ง. มีความยืดหยุ่นและประนีประนอม

35. พลเมืองดีควรยึดมั่นในคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงามของสังคมประชาธิปไตยในข้อใด เพื่อนำไปสู่ความก้าวหน้าและความสำเร็จ

- ก. ใช้ของไทยกินของไทย
- ข. อดทน ขยัน และรักการทำงาน
- ค. รักพวกพ้องและหมู่คณะ
- ง. ยึดมั่นในวัฒนธรรมและประเพณีของไทย

36. นักเรียนจะช่วยเหลือประเทศชาติด้านเศรษฐกิจด้วยวิธีใดจึงจะเหมาะสมที่สุด

- ก. หารายได้เสริม
- ข. ใช้เงินอย่างเพียงพอ
- ค. ไม่ซื้อสินค้าต่างประเทศ
- ง. ชวนเพื่อน ๆ มาร่วมลงทุนขายของ

45. ถ้ามีการโต้แย้งในหมู่คณะควรใช้วิธีใดแก้ปัญหา

ก. ใช้เวลา

ค. ใช้เหตุผลและปัญญา

ข. ใช้อารมณ์

ง. ใช้ความรู้สึกและความต้องการ

เฉลย

1. ข	16. ข	31. ก
2. ค	17. ก	32. ง
3. ข	18. ง	33. ก
4. ก	19. ข	34. ง
5. ค	20. ก	35. ข
6. ค	21. ก	36. ข
7. ข	22. ก	37. ก
8. ข	23. ง	38. ข
9. ก	24. ข	39. ข
10. ข	25. ง	40. ก
11. ค	26. ค	41. ง
12. ค	27. ง	42. ค
13. ก	28. ง	43. ค
14. ง	29. ข	44. ข
15. ค	30. ก	45. ค

แบบประเมินความเป็นพลเมืองดี
เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โรงเรียนชลประทานผาแตก อำเภอคลองสะแก จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อ.....ห้อง.....เลขที่.....
 การประเมินครั้งที่.....ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องระดับคุณภาพพฤติกรรมที่ปรากฏของผู้เรียน
 ตามรายการประเมินที่กำหนดดังต่อไปนี้

- ระดับ 3 หมายถึง ปฏิบัติมาก คือผู้เรียนแสดงพฤติกรรมจนเป็นนิสัย เป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่น
 แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม
- ระดับ 2 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง คือ ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอเหมาะสมถูกต้อง
 มีต้องให้ใครสั่งหรือตักเตือน
- ระดับ 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อย คือ ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมตามคำสั่ง หรือผู้กำกับดูแลให้ปฏิบัติ
 หรือคอยให้ผู้อื่นเตือนจึงปฏิบัติ

รายการสอบถาม	ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
การวชิธรรม			
1. เข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญที่จัดขึ้นเพื่อแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ในโอกาสวันที่ 5 ธันวาคม, วันที่ 12 สิงหาคมและวันสำคัญต่างๆ			
2. การปฏิบัติตนด้วยความเคารพต่อสัญลักษณ์ที่แสดงถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น เพลงชาติ พระบรมสาทิสลักษณ์ เพลงสรรเสริญพระบารมี			
3. นำหลักธรรมในศาสนาที่ตนนับถือมาใช้ในชีวิตประจำวัน			
4. ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักของศาสนา ร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทาง ศาสนา			
5. ปฏิบัติตนและเป็นแบบอย่างที่ดีของศาสนิกชน			
6. เคารพสิทธิของผู้อื่น ใช้เสรีภาพอย่างมีขอบเขต			
7. เคารพกฎ กติกา และการบริการตามลำดับก่อนหลัง			
8. เคารพรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยเหตุผล			
9. ไม่ละเมิดทรัพย์สินของผู้อื่นและของส่วนรวม			
10. ปฏิบัติตามวัฒนธรรม ประเพณี กฎเกณฑ์และระเบียบของสังคม			
สามัคคีธรรม			
1. รับผิดชอบต่อหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย			
2. สละแรงกาย แรงใจและสติปัญญาในการทำงานเพื่อส่วนรวม			
3. มีความเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกันในหมู่คณะ			
4. ร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนและชุมชนให้งานมีประสิทธิภาพ			
5. ไม่หลีกเลี่ยงงานหรือเอาเปรียบผู้อื่น			
6. เข้าร่วมส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองคองที่เป็นประโยชน์ต่อ โรงเรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ			
7. ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ยกย่องความเป็นไทยและมีความสามานฉันท์			
8. เข้าร่วมส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรมที่สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ			
9. ร่วมกันทำงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมายจนประสบผลสำเร็จ			
10. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน			

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ พฤติกรรมที่ปรากฏ		
	3	2	1
ปัญญาธรรม			
1.ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับฟังเสียงข้างมาก,เคารพเสียงข้างน้อย			
2.รู้จักการใช้ปัญญา ใช้เหตุผลและความถูกต้องในการแก้ปัญหาต่าง ๆ			
3.ถ้ามีปัญหาหรือการโต้แย้งในหมู่คณะให้ใช้เหตุผลและสติปัญญาคัดสิน และทุกคนต้องร่วมกันคิดและตัดสินใจโดยใช้เหตุผล			
4.ยอมรับการกระทำของตนเองและแก้ไขข้อบกพร่อง			
5. ไม่แก้ปัญหาคือใช้อารมณ์และยึดถือความถูกต้องเป็นหลัก			
6. อธิบายเหตุผลได้เมื่อต้องการการตัดสินใจหรือซักถาม			
7. สามารถวิเคราะห์ข่าวสารและประมวลเหตุการณ์ต่างๆด้วยสติปัญญา			
8. มีความคิดเห็นเป็นของตนเองและกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นในทางที่ดี			
9. ใช้สติปัญญาในทางที่ดี มีประโยชน์ต่อทุกฝ่ายและความถูกต้อง			
10.มีคุณธรรม จริยธรรม ประจำตัว			
รวมคะแนน			

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน

- 0 – 9 ผลการประเมินความเป็นพลเมืองดี อยู่ในเกณฑ์ ควรปรับปรุง
- 10 – 19 ผลการประเมินความเป็นพลเมืองดี อยู่ในเกณฑ์ ดี
- 20 – 30 ผลการประเมินความเป็นพลเมืองดี อยู่ในเกณฑ์ ดีมาก

ชุดการสอน

เรื่องพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย
เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ชุดที่ 1 เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

นางศศิธร สีนลา

รหัสนักศึกษา 520232244

สาขาการสอนสังคมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บัตรคำสั่ง

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชุดที่ 1 เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

โปรดอ่านบัตรคำสั่ง และปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้อย่างเคร่งครัด

1. เลือกประธานกลุ่มเพื่อทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรม
2. เลือกเลขานุการกลุ่มเพื่อทำหน้าที่บันทึกสาระสำคัญในแต่ละชุด
3. อ่านบัตรเนื้อหาให้ละเอียดถี่ถ้วน อย่างน้อย 2 เที่ยว
4. ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของประชาธิปไตยในบัตรเนื้อหา
5. แล้วตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ
6. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย
7. เก็บอุปกรณ์ทุกชิ้นใส่ซองให้เรียบร้อยและถูกต้อง ยกเว้นแบบฝึกปฏิบัติ
8. เตรียมเปลี่ยนไปเรียนในชุดอื่นต่อไป

บัตรเนื้อหา

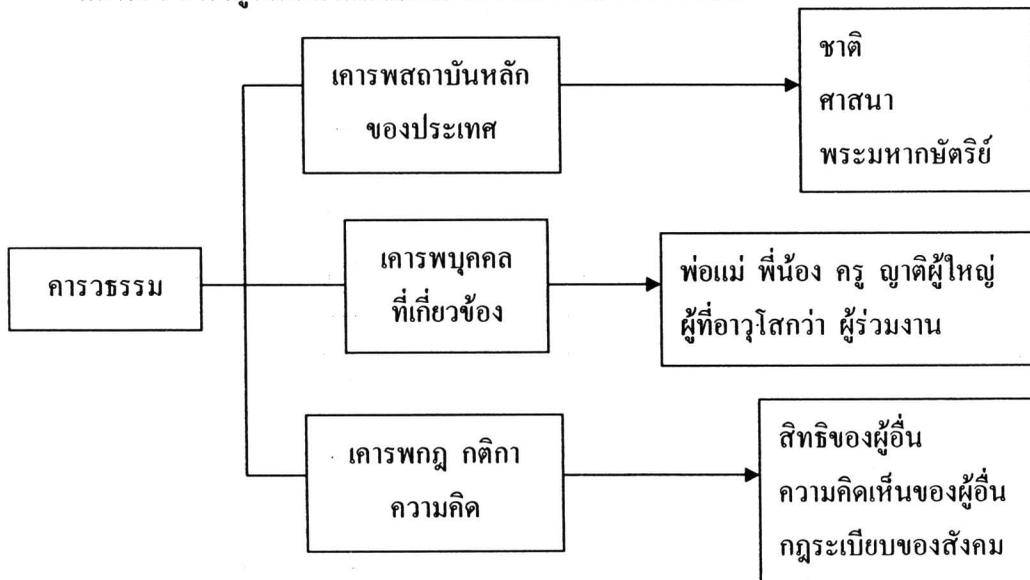
ชุดที่ 1 เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

1. ลักษณะของพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

การเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยประกอบด้วย คุณธรรม 3 ประการ คือ

1) ด้านการยอมรับ

หมายถึง การอยู่ร่วมกันในสังคมต้องมีความเคารพซึ่งกันและกัน

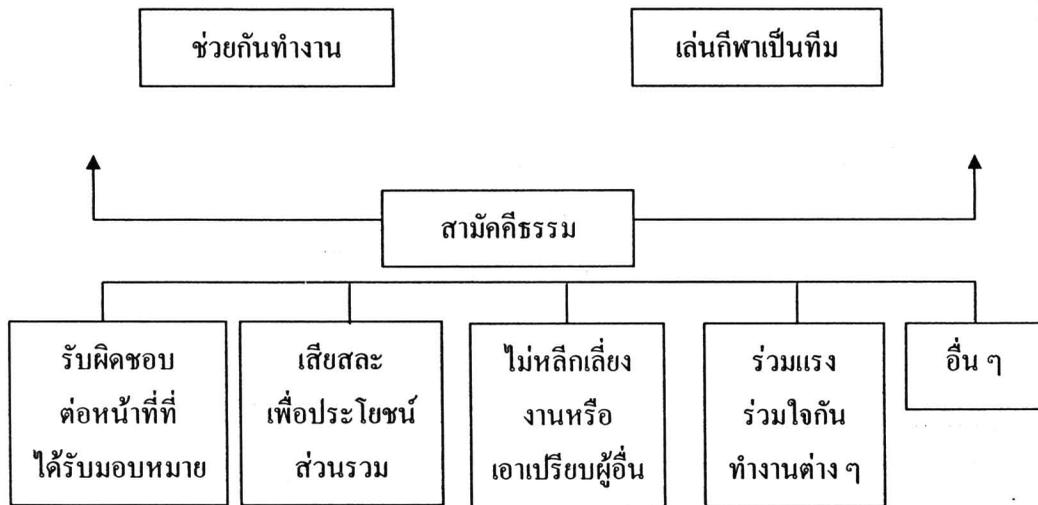
การประพฤติตนเป็นผู้มีคารวธรรม สามารถปฏิบัติได้ดังนี้

- (1) เคารพและเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- (2) เคารพบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น กล่าวคำทักทายด้วยคำสุภาพ
- (3) เคารพสิทธิของผู้อื่น เช่น ไม่ลักขโมย ไม่ทำลายทรัพย์สินของผู้อื่น
- (4) เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น เช่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่ยึดถือความคิดเห็นของตนเองว่าถูกต้องเสมอไป
- (5) เคารพกฎระเบียบทางสังคม เช่น ปฏิบัติตามกฎหมาย ชีตมั่นในวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของสังคม

บัตรเนื้อหา

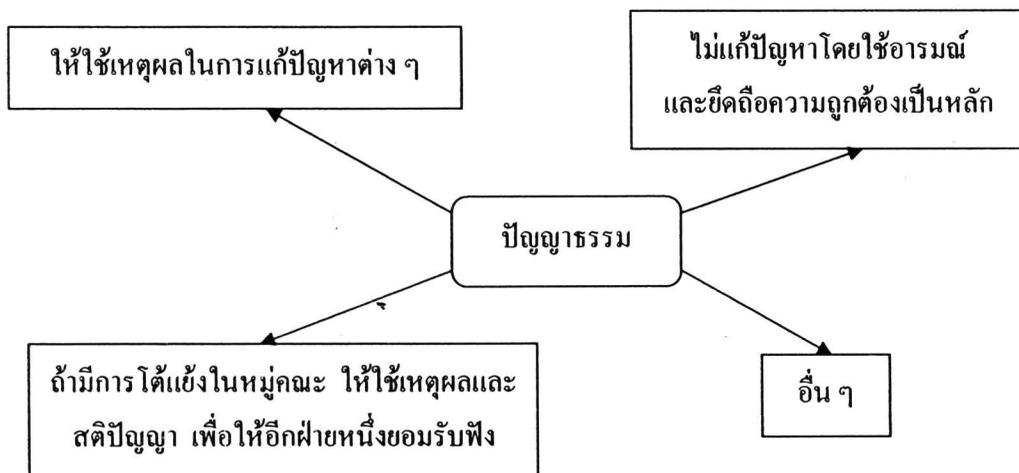
2) ด้านสามัคคีธรรม

หมายถึง การอยู่ร่วมกันในสังคมต้องรู้จักช่วยงานกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันรู้จัก ประนีประนอมและประสานงานกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนร่วมการประพฤติตนเป็นผู้มี สามัคคีธรรม สามารถปฏิบัติดังนี้

3) ด้านปัญญาธรรม

หมายถึง การอยู่ร่วมกันในสังคมต้องใช้ปัญญาในการแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งจะทำให้สามารถ แก้ไขปัญหาให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี

บัตรเนื้อหา

ถ้าหากคนในสังคมปฏิบัติต่อกันโดยใช้หลักการวธธรรม คือ ปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพ รู้จักเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่ละเมิดกฎระเบียบของสังคม มีความสามัคคีและร่วมแรงร่วมใจกันทำงานของส่วนรวมตามหลักสามัคคีธรรม รวมทั้งเมื่อเกิดมีปัญหาในการทำงาน หรือมีการขัดแย้งระหว่างผู้ร่วมงาน และรู้จักแก้ปัญหาโดยใช้สติปัญญา เหตุผลและความถูกต้องตามหลักปัญญาธรรมแล้ว สังคมนั้นก็จะสงบสุข เพราะคนในสังคมดำเนินชีวิตโดยยึดหลักการประชาธิปไตยนั่นเอง

2. บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและการปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย

นักเรียนจะปฏิบัติตามเป็นพลเมืองดีได้อย่างไร

นักเรียนสามารถปฏิบัติตามเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ดังนี้

1. ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับของชุมชน เช่น ปฏิบัติตามกฎระเบียบของหมู่บ้าน
2. เสียสละและเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว เช่น ช่วยบริจาคสิ่งของเครื่องใช้ให้แก่ผู้ที่ประสบภัยในอำเภอ
3. ช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมและร่วมกันพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นของตนให้สะอาดน่าอยู่รวมทั้งช่วยกันรักษาสาธารณสมบัติของชุมชน
4. มีความรักและความภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

บัตรกิจกรรม**บัตรกิจกรรม****ชุดการสอนที่ 1****เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย**

1. ให้ช่วยกันอ่านบทร้อยกรองพร้อมทั้งวิเคราะห์เนื้อหาในบทร้อยกรองร่วมกันและตอบคำถาม
2. เขียนเล่าประสบการณ์ของตนเองที่เคยทำความดีไว้อย่างไร พร้อมทั้งวาดภาพประกอบให้ทำทุกคน
3. ให้ช่วยกันเขียนแผนผังความความตามหัวข้อที่ให้ไว้ในบัตรคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

บัตรคำถาม

ชุดที่ 1 เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

กิจกรรมที่ 1 อ่านบทร้อยกรองที่กำหนด แล้วแบ่งกลุ่มร่วมกันอภิปรายว่า บทร้อยกรองนี้เกี่ยวข้องกับกรปฏิบัติตนตามวิถีประชาธิปไตยอย่างไรบ้าง แล้วบันทึกข้อมูล

วิถีชีวิตประชาธิปไตย

มนุษย์นั้นมีสิทธิ	ที่จะคิดและจะฝัน
แสวงหาและฝ่าฟัน	อิสระและเสรี
เคารพกันและกัน	รู้ยั้งมั่นประเพณี
นอบนบพบผู้มี	อาวุโสโตกว่าเรา
รู้กาลเทศะ	ไม่ละเมิดคนอื่นเขา
ครอบครัวสุขเนาเนา	เข้าใจกันจ่านรรจา
ความรักความเข้าใจ	คือสายใยแห่งศรัทธา
รู้จักใช้ปัญญา	พิจารณากระทำการ
อยู่ร่วมกับผู้อื่น	รู้หยัดยืนบนพื้นฐาน
มิตรร่วมประสาน	ไม่เป็นผลระรานใคร
มีคารวธรรม	ประโยชน์นำสิทธิ์ส่วนใหญ่
แม้ตามอำเภอใจ	ผู้อื่นไซ้ไรไม่เมตตา
มองโลกในแง่ดี	ทุกวิถีมีที่มา
ช่วยเหลือเอื้อคุณค่า	อาสางานสานสัมพันธ์
เสียสละเพื่อชุมชน	หมั่นฝึกฝนทนอดกลั้น
สามัคคีพร้อมกัน	สร้างสรรค์ไทยให้ร่วมเย็น
ไม่กินแรงคนอื่น	หลับหรือตื่นร่วมรู้เห็น
ปฏิบัติจัดประเด็น	โลกนี้เป็นเช่นบ้านตน

จากหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องวิถีประชาธิปไตย
ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

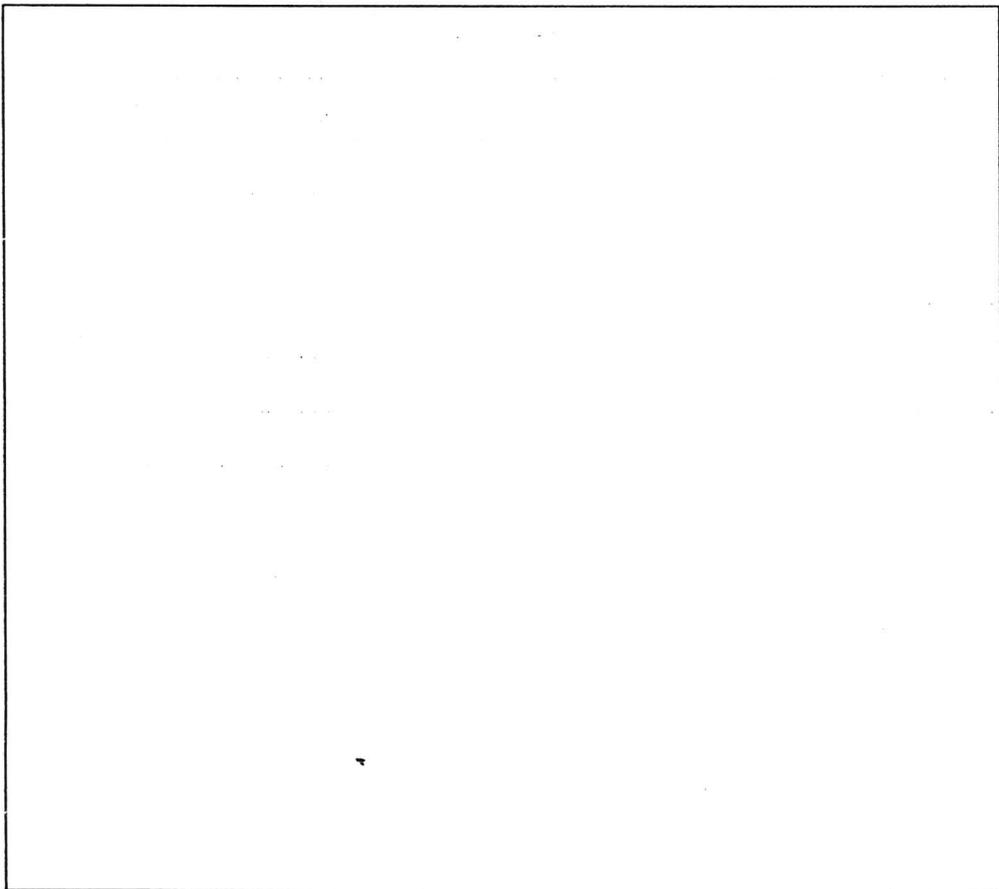
1. บทร้อยกรองนี้เป็นคำประพันธ์ประเภทใด.....
2. บทร้อยกรองนี้กล่าวถึง การปฏิบัติตนตามวิถีประชาธิปไตยไว้อย่างไรบ้าง.....

บัตรคำถาม

ชุดที่ 1 เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

กิจกรรมที่ 2 เขียนเล่าประสบการณ์การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของตนเองพร้อมทั้งวาดภาพประกอบ

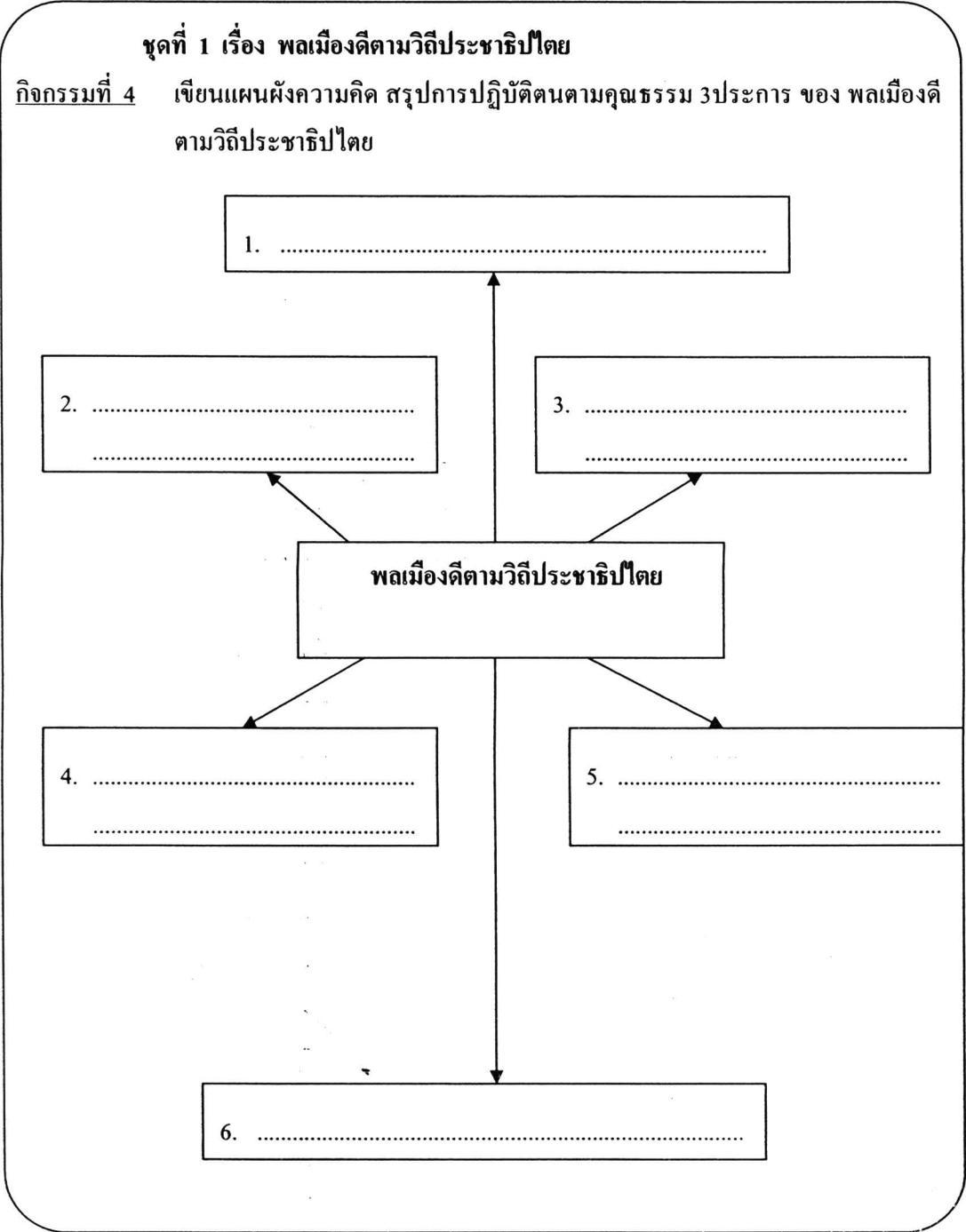
ฉันเคยปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ดังนี้.....
.....
.....
.....

บัตรคำถาม

ชุดที่ 1 เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

กิจกรรมที่ 4 เขียนแผนผังความคิด สรุปการปฏิบัติตามคุณธรรม 3ประการ ของ พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

บัตรเฉลยแนวคำตอบ

(อยู่ในดุลยพินิจของครู)

ชุดที่ 1 เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

กิจกรรมที่ 1 อ่านบทร้อยกรองที่กำหนด แล้วแบ่งกลุ่มร่วมกันอภิปรายว่า บทร้อยกรองนี้ เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามวิถีประชาธิปไตยอย่างไรบ้าง แล้วบันทึกข้อมูล

วิถีชีวิตประชาธิปไตย

มนุษย์นั้นมีสิทธิ	ที่จะคิดและจะฝัน
แสวงหาและฝ่าฟัน	อิสระและเสรี
เคารพกันและกัน	รู้ยั้งมั่นประเพณี
นอบนบพบผู้มี	อาวุโสโตกว่าเรา
รู้กาลเทศะ	ไม่ละเมิดคนอื่นเขา
ครอบครัวสุขเนาเนา	เข้าใจกันจ่านรรจา
ความรักความเข้าใจ	คือสายใยแห่งศรัทธา
รู้จักใช้ปัญญา	พิจารณากระทำการ
อยู่ร่วมกับผู้อื่น	รู้หยัดยืนบนพื้นฐาน
มิตรร่วมประสาน	ไม่เป็นผลระรานใคร
มีคารวธรรม	ประโยชน์นำสิทธิ์ส่วนใหญ่
แม้ตามอำเภอใจ	ผู้อื่นไซ้ไรไม่เมตตา
มองโลกในแง่ดี	ทุกวิถีมีที่มา
ช่วยเหลือเอื้อคุณค่า	อาสางานสานสัมพันธ์
เสียสละเพื่อชุมชน	หมั่นฝึกฝนทนอดกลั้น
สามัคคีพร้อมกัน	สร้างสรรค์ไทยให้ร่วมเย็น
ไม่กินแรงคนอื่น	หลับหรือตื่นร่วมรู้เห็น
ปฏิบัติจัดประเด็น	โลกนี้เป็นเช่นบ้านคน

จากหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง.....วิถีประชาธิปไตย
ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

1. บทร้อยกรองนี้เป็นคำประพันธ์ประเภทใด.....
2. บทร้อยกรองนี้กล่าวถึง การปฏิบัติตนตามวิถีประชาธิปไตยไว้อย่างไรบ้าง.....

2. บัตรเฉลยแนวคำตอบ

(อยู่ในดุลยพินิจของครู)

ชุดที่ 1 เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

กิจกรรมที่ 2 เขียนเล่าประสบการณ์การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของตนเองพร้อมกับวาดภาพประกอบ

ฉันเคยปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ดังนี้.....

.....

.....

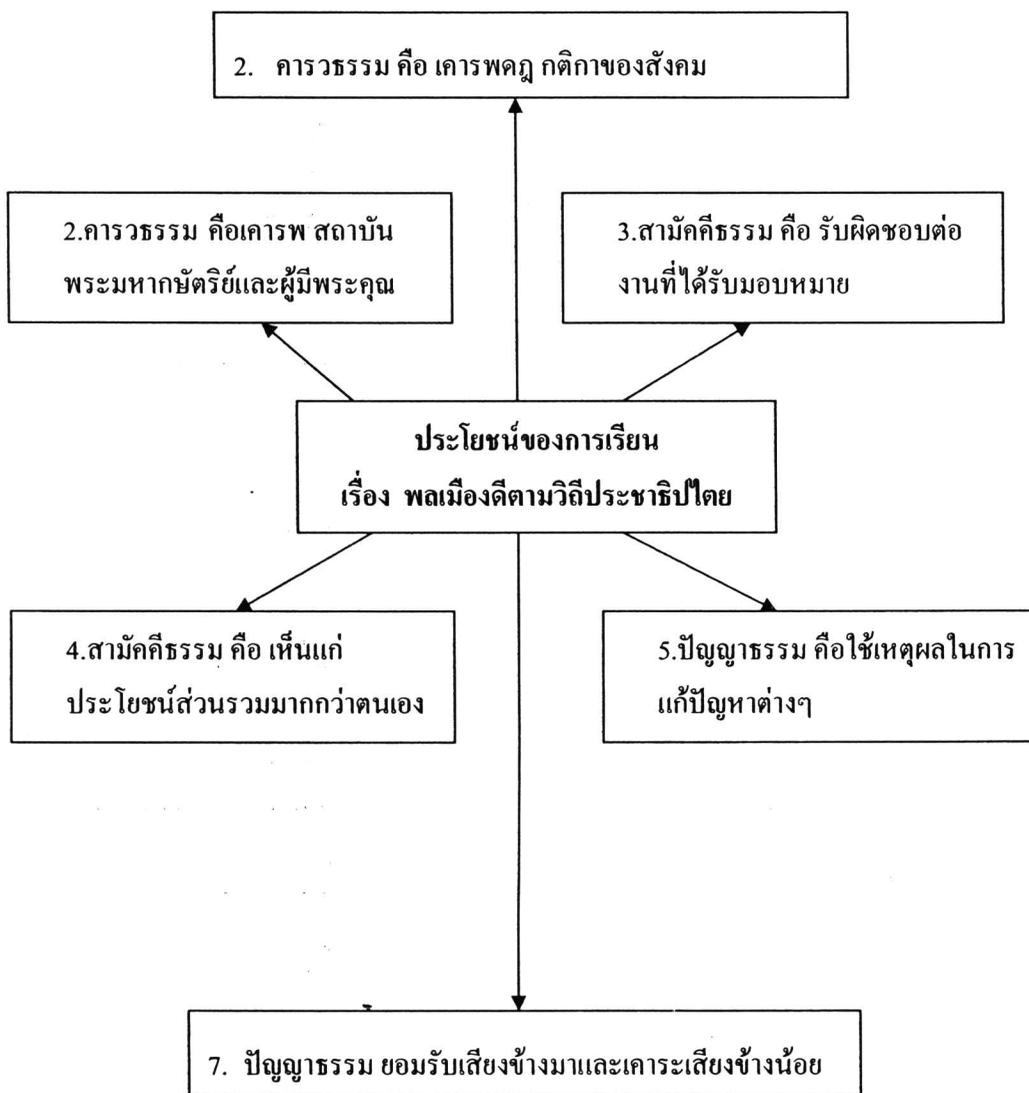
.....

.....

บัตรเฉลยแนวคำตอบ

ชุดที่ 1 เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

กิจกรรมที่ 4 เขียนแผนผังความคิด สรุปการปฏิบัติตนตามคุณธรรม 3 ประการ ของ พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี	เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีและยินดีจะปฏิบัติเพื่อประโยชน์ต่อคนในสังคมมีความชื่นชมและภูมิใจในสิ่งที่ปฏิบัติ	เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีและยินดีจะปฏิบัติเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน มีความเต็มใจที่จะปรับปรุงการปฏิบัติให้ดีขึ้น	เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีและยินดีจะปฏิบัติเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง
นำคุณธรรมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของผู้อื่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	นำคุณธรรมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของผู้อื่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันร่วมกับผู้อื่นในการพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและสามารถแก้ไขปัญหาในระหว่างการปฏิบัติได้	นำคุณธรรมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของผู้อื่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันตามที่ตนเองได้คิดขึ้นมาเองเพื่อให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นกว่าแบบอย่างโดยมีครูหรือผู้อื่นแนะนำบ้าง	นำคุณธรรมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของผู้อื่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันปฏิบัติได้ตามแบบอย่างหรือทำตามที่คุณครูแนะนำเท่านั้น
กระบวนการกลุ่ม	สมาชิกทุกคนให้ความร่วมมือมีการคัดเลือกผู้นำและผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ มีการวางแผนและทำงานตามขั้นตอนและประเมินผลการทำงานร่วมกันทุกครั้ง	สมาชิกทุกคนให้ความร่วมมือมีการคัดเลือกผู้นำและผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ เป็นบางครั้งมีการวางแผนและทำงานตามขั้นตอนและประเมินผลการทำงานเป็นบางครั้ง	ขาดการคัดเลือกผู้นำ ไม่มีการวางแผนและทำงานตามขั้นตอนและประเมินผลการทำงานเป็นบางครั้ง

ชุดการสอน

เรื่องพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย

เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชุดที่ 2 เรื่อง ลักษณะของพลเมืองดีมีคุณธรรม

ตามวิถีประชาธิปไตย

นางศศิธร สีนลา

รหัสนักศึกษา 520232244

สาขาการสอนสังคมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บัตรคำสั่ง

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชุดที่ 2 เรื่อง ลักษณะของพลเมืองคิมิคุณธรรมตามวิถีประชาธิปไตย

โปรดอ่านบัตรคำสั่ง และปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้อย่างเคร่งครัด

1. เลือกประธานกลุ่มเพื่อทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรม
2. เลือกเลขานุการกลุ่มเพื่อทำหน้าที่บันทึกสาระสำคัญในแต่ละชุด
3. อ่านบัตรเนื้อหาให้ละเอียดถี่ถ้วน อย่างน้อย 2 เที่ยว
4. ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของลักษณะของพลเมืองดีในบัตรเนื้อหา
5. แล้วตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ
6. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย
7. เก็บอุปกรณ์ทุกชิ้นใส่ซองให้เรียบร้อยและถูกต้อง ยกเว้นแบบฝึกปฏิบัติ
8. เตรียมเปลี่ยนไปเรียนในชุดอื่นต่อไป

บัตรเนื้อหา

ชุดที่ 2 เรื่อง ลักษณะของพลเมืองดีมีคุณธรรมตามวิถีประชาธิปไตย

การดำเนินวิถีประชาธิปไตยจะเน้นความสำคัญของบุคคลในฐานะที่เป็นเอกัตบุคคล ในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม และในฐานะที่เป็นสมาชิกในชาติ ซึ่งจำเป็นต้องมีจิตใจเป็นประชาธิปไตย หรือมีลักษณะของบุคคลที่เป็นประชาธิปไตย สำหรับคุณสมบัติหรือลักษณะของบุคคลที่เป็นประชาธิปไตยนั้นมี 5 ประการดังนี้

1. **ลักษณะของบุคคลด้านตนเอง** เป็นผู้ที่มีการพิจารณาถึงตนเอง มีความเชื่อมั่นในคุณค่าและเกียรติภูมิของตนเอง
2. **ลักษณะของบุคคลด้านผู้อื่น** เป็นผู้ที่มีการพิจารณาถึงผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในคุณค่าและเกียรติภูมิของผู้อื่น
3. **ลักษณะของบุคคลด้านผู้มีอำนาจ** เป็นผู้ที่มีการพิจารณาถึงผู้มีอำนาจ มีความเชื่อมั่นในความเป็นตัวของตัวเองของบุคคลและพยายามที่จะทำตัวห่างจากผู้มีอำนาจ หรือแม้กระทั่งไม่เชื่อถือในการมีอำนาจเต็มที่
4. **ด้านชุมชน** เป็นผู้ที่มีการพิจารณาถึงชุมชน มีความเปิดเผย ไม่มีลัทธิลบนกนัย พร้อมที่จะยอมรับว่ามีความแตกต่างในชุมชนและเต็มใจที่จะประนีประนอมและพร้อมที่จะรับกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
5. **ด้านค่านิยม** จะเป็นผู้ที่มีการพิจารณาถึงค่านิยม เป็นผู้ที่ไม่หาค่านิยมหลายอย่างแทนที่จะยึดมั่นอยู่กับความเชื่ออันใดอันหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว มีลักษณะเป็นผู้ที่มีความโน้มเอียงที่จะร่วมแบ่งปัน ไม่ว่าทุกข์หรือสุขมากกว่าที่จะขู่เข็ญ หรือผูกขาดในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

การที่ประชาชนจะดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย ต้องมีความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย รู้จักสิทธิ หน้าที่ และแนวทางในการปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย ขณะที่อุดมการณ์ประชาธิปไตยจะเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตประชาชน ซึ่งประชาชนจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับวินัย เพื่อปฏิบัติต่อสังคมตามกฎหมายของสังคมได้

บัตรเนื้อหา

กล่าวโดยสรุป การอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยนั้น บุคคลต้องมีความเคารพซึ่งกันและกันมีการแบ่งปัน และความเชื่อมั่นในวิธีการทางปัญญา การอยู่ร่วมกันเป็นการควบคุมทางสังคม บุคคลต้องทำตามกฎเกณฑ์ของสังคมเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม รวมทั้งตนเองด้วย การอยู่ร่วมกันภายใต้กฎกติกาทำให้ชีวิตมีความหมาย ขณะเดียวกันทุกคนก็เป็นผู้ออกกฎและรักษากฎ ดังนั้น การควบคุมการกระทำของแต่ละบุคคล จะมีผลกระทบต่อสถานการณ์ส่วนรวม ซึ่งทุกคนที่เกี่ยวข้อง แบ่งปัน ร่วมมือและมีปฏิสัมพันธ์กัน แต่แต่ละบุคคลจึงไม่รู้สึกรู้ว่าเขาเป็นนายของคนอื่น หรือตัดสินใจปฏิบัติสิ่งใดที่มาจากอำนาจของผู้ที่เหนือกว่า ซึ่งในทางตรงกันข้ามแต่ละคนจะเป็นผู้ที่บังคับหรือลงโทษตนเอง

การปฏิบัติตนตามวิถีชีวิตประชาธิปไตย

วิถีชีวิตในสังคมประชาธิปไตยนั้น บุคคลในสังคมจะต้องได้รับการศึกษา เพื่อให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยโดยทำให้เกิดมีพฤติกรรมทั้ง 4 ประการ อันได้แก่ ความมีระเบียบ ความเคารพ ความเชื่อถือ และความสามัคคี ทั้งนี้ต้องสร้างให้บุคคลในสังคมเกิดปัญญาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมนั้นให้ได้ ซึ่งมีหลักปฏิบัติ ดังนี้

1. การเคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย ปกติมนุษย์ย่อมชอบที่จะกระทำสิ่งใด ๆ ตามใจชอบเพราะทุกคนรักความอิสระ แต่หากทุกคนทำอะไรตามใจชอบจนเกินไปก็อาจเป็นการรบกวนและก่อความเดือดร้อนระหว่างกันได้ ดังนั้นจึงมีการจำกัดขอบเขตความเป็นอิสระลงด้วยมาตรฐานเดียวกันที่จะใช้บังคับเป็นการทั่วไปแก่ทุกคน ในลักษณะของกฎระเบียบข้อบังคับและกฎหมาย หากผู้ใดไม่เคารพหรือกระทำเกินเลยขอบเขตที่กำหนดไว้จะต้องได้รับโทษ นอกจากนี้ชีวิตของเราอีกส่วนหนึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับชาติบ้านเมือง จะเห็นได้ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิและหน้าที่ตามที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองให้สิทธิต่างๆ นี้มีมากมายตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ หน้าที่ของบุคคลในสังคมต่อชาติจะเกิดขึ้นได้นั้น จะต้องเคารพและปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้นการดำเนินชีวิตภายใต้กฎหมายจึงจำเป็นและเป็นประโยชน์โดยตรงต่อบุคคลในสังคม ขณะเดียวกันก็เป็นการสร้างความเป็นระเบียบ ความสงบเรียบร้อยขึ้นในสังคม เพราะหากประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจไม่เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมายก็จะเกิดปัญหาอันเป็นข้อขัดแย้งขึ้นได้

บัตรเนื้อหา

การเคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย

2. การเคารพต่อสิทธิและการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น บุคคลในสังคมจะต้องเคารพในสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น ยึดหลักความเสมอภาคตามกฎหมายและวัฒนธรรมประเพณี ใช้เหตุผลในการตัดสินใจ ขอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักประนีประนอมผ่อนสั้นผ่อนยาว กล้าคิด กล้าทำ กล้าเสนอวิธีการใหม่ และยอมปฏิบัติตามความคิดหรือข้อเสนอตามเหตุผลของส่วนรวมหรือเสียซึ่งมาก

3. การรับผิดชอบต่อหน้าที่ บุคคลในสังคมจะต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายโดยไม่เอาใจเอาเปรียบผู้อื่น ประพฤติตนเป็นคนดีมีคุณธรรม รักษาชื่อเสียงและเกียรติยศของตนเองและครอบครัว

4. การร่วมมือและประสานงานกับผู้อื่น นอกจากบุคคลในสังคมจะต้องเข้าใจหลักการพึ่งพาอาศัยกันแล้ว แต่ละคนจะต้องตระหนักว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม จะละเลยเพิกเฉยต่อกิจกรรมต่างๆ ของสังคมไม่ได้ จะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ ของสังคม หรือการอาสารับทำงานตามความสามารถ หรือให้ความร่วมมือในงานตามอัธยาศัย หรือการประสานงานกับผู้อื่น ตลอดจนการทำตามมติของส่วนรวมที่ได้วางแผนร่วมกัน ซึ่งถือว่าเป็นภาระหน้าที่ที่จะหลีกเลี่ยงไม่ได้ รวมทั้งมีความศรัทธาชื่นชมยินดีที่จะให้บริการรับใช้สังคมของตนในทุกโอกาส

บัตรกิจกรรม**ชุดการสอนชุดที่ 2****เรื่องลักษณะของพลเมืองดีมีคุณธรรมตามวิถี****ประชาธิปไตย**

1. ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดเกี่ยวกับลักษณะของพลเมืองดีมีคุณธรรมตามวิถีประชาธิปไตยและสรุปองค์ความรู้
2. การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างไร
3. นักเรียนอาจแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมตามแนวคิดของสมาชิกในกลุ่มได้

บัตรคำถาม

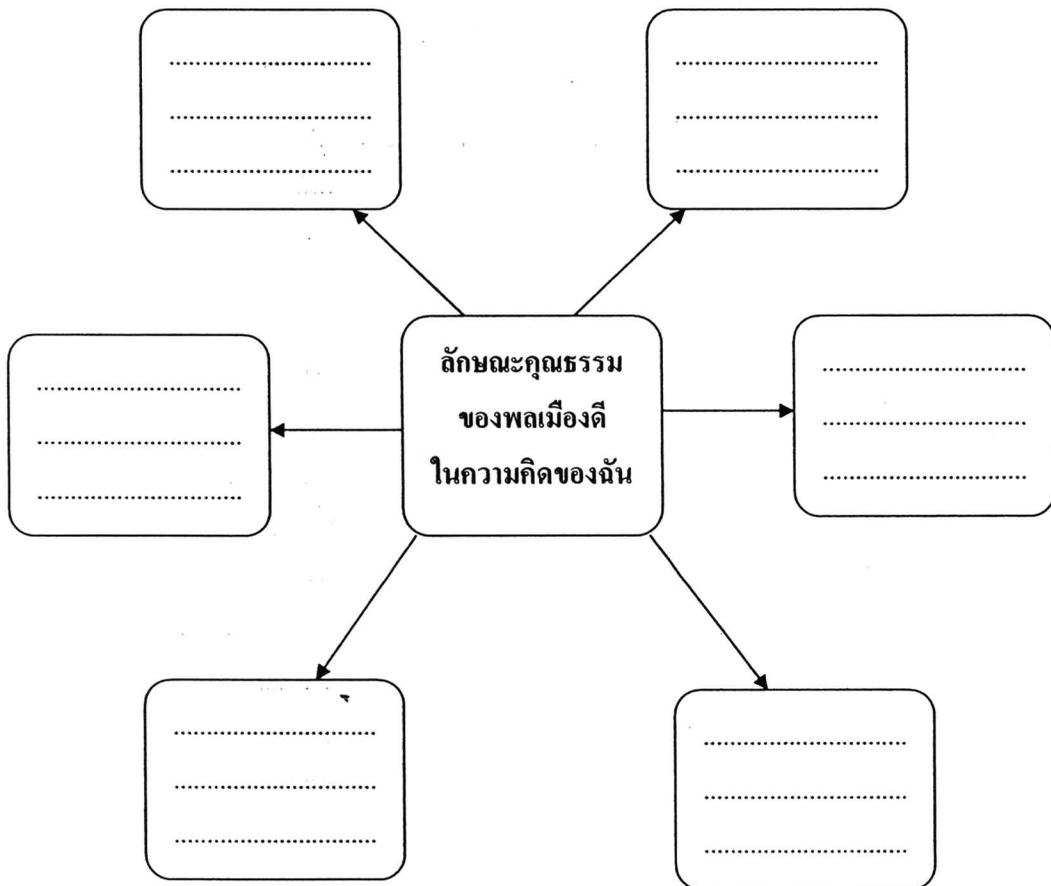
ชุดที่ 2 เรื่อง พลเมืองดีในใจฉัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ข้อ 1 บอกแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีได้

ข้อ 2 บอกผลดีจากการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีต่อประเทศชาติได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณลักษณะของพลเมืองดีตามความคิดเห็นของนักเรียนลงในแผนผังความคิด พร้อมทั้งตอบคำถามที่กำหนด

บัตรเฉลยแนวคำตอบ

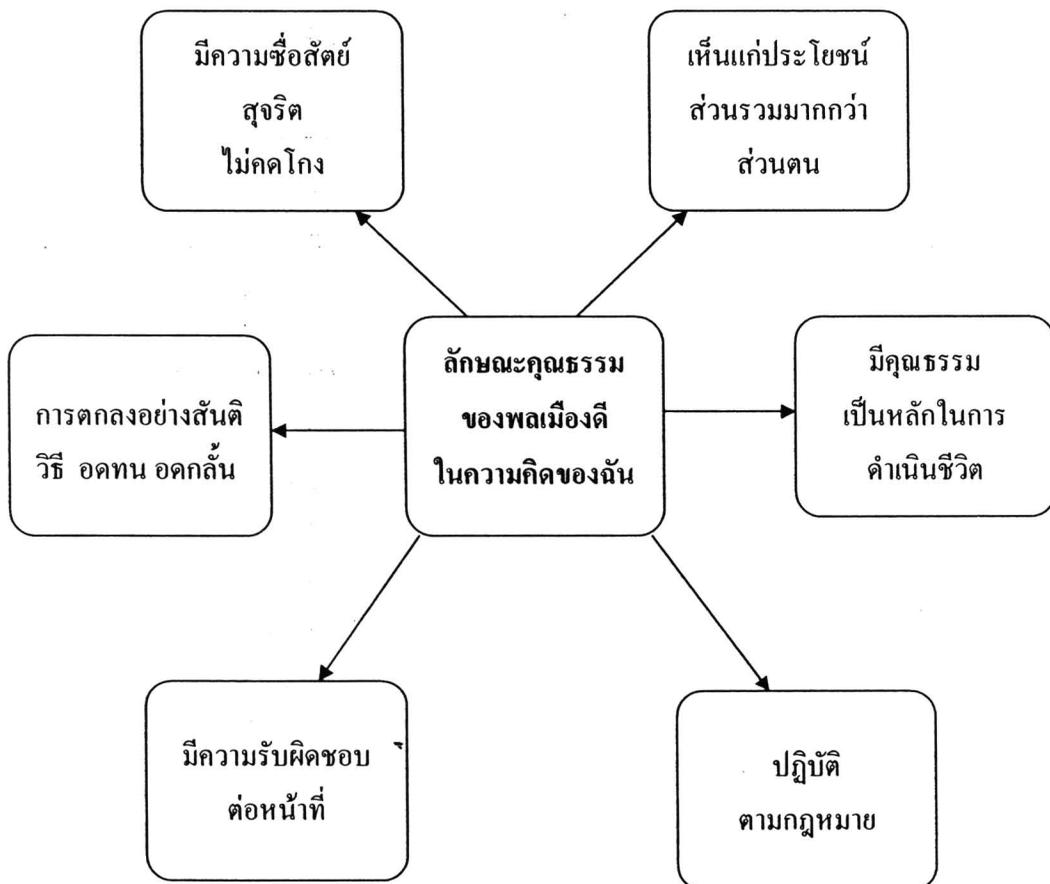
ชุดที่ 2 เรื่อง พลเมืองดีในใจฉัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ข้อ 1 บอกแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีได้

ข้อ 2 บอกผลดีจากการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีต่อประเทศชาติได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ว่าคุณลักษณะของพลเมืองดีตามความคิดเห็นของนักเรียนลงในแผนผังความคิด พร้อมทั้งตอบคำถามที่กำหนด

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ คือ

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีย่อมส่งผลดีทั้งต่อตนเองและประเทศชาติ ต่อตนเอง เช่น เป็นการฝึกหัดการทำความดี ซึ่งจะส่งผลให้ชีวิตมีความสุขและประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ได้รับการยกย่องสรรเสริญ ส่วนต่อประเทศชาติ เช่น ประเทศชาติเกิดความมั่นคงประชาชนไม่มีเรื่องเดือดเนื้อร้อนใจ ซึ่งจะช่วยทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้าต่อไป เป็นต้น

การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี	เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีและยินดีจะปฏิบัติเพื่อประโยชน์ต่อคนในสังคมมีความชื่นชมและภูมิใจในสิ่งที่ปฏิบัติ	เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีและยินดีจะปฏิบัติเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน มีความเต็มใจที่จะปรับปรุงการปฏิบัติให้ดีขึ้น	เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีและยินดีจะปฏิบัติเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง
นำคุณธรรมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของผู้อื่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	นำคุณธรรมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของผู้อื่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตร่วมกับผู้อื่นในการพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและสามารถแก้ไขปัญหาในระหว่างการปฏิบัติได้	นำคุณธรรมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของผู้อื่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตร่วมกับตนเองได้คิดขึ้นมาเองเพื่อให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นกว่าแบบอย่างโดยมีครูหรือผู้อื่นแนะนำบ้าง	นำคุณธรรมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของผู้อื่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้ทำตามแบบอย่างหรือทำตามที่ครูแนะนำเท่านั้น
กระบวนการกลุ่ม	สมาชิกทุกคนให้ความร่วมมือมีการคัดเลือกผู้นำและผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ มีการวางแผนและทำงานตามขั้นตอนและประเมินผลการทำงานร่วมกันทุกครั้ง	สมาชิกทุกคนให้ความร่วมมือมีการคัดเลือกผู้นำและผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ เป็นบางครั้งมีการวางแผนและทำงานตามขั้นตอนและประเมินผลการทำงานเป็นบางครั้ง	ขาดการคัดเลือกผู้นำ ไม่มีการวางแผนและทำงานตามขั้นตอนและประเมินผลการทำงานเป็นบางครั้ง

แบบประเมินผลงาน
คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับคุณภาพ

ที่	ชื่อ - สกุล	เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี			นำคุณธรรมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของผู้อื่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน			กระบวนกรกลุ่ม			คะแนนรวม	สรุป
		3	2	1	3	2	1	3	2	1		
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												

เกณฑ์การให้คะแนน

การปฏิบัติงานสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 3 คะแนน

การปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย ให้ 2 คะแนน

การปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
7-9	ดี
4-6	พอใช้
0-3	ปรับปรุง

ชุดการสอน

เรื่องพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย

เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชุดที่ 3 เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามหลักธรรม

นางศศิธร สีนลา

รหัสนักศึกษา 520232244

สาขาการสอนสังคมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บัตรคำสั่ง

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชุดที่ 3 เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามหลักธรรม

โปรดอ่านบัตรคำสั่ง และปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้อย่างเคร่งครัด

1. เลือกประธานกลุ่มเพื่อทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรม
2. เลือกเลขานุการกลุ่มเพื่อทำหน้าที่บันทึกสาระสำคัญในแต่ละชุด
3. อ่านบัตรเนื้อหาให้ละเอียดถี่ถ้วน อย่างน้อย 2 เที่ยว
4. ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามหลักธรรมในบัตรเนื้อหา
5. แล้วตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ
6. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย
7. เก็บอุปกรณ์ทุกชิ้นใส่ซองให้เรียบร้อยและถูกต้อง ยกเว้นแบบฝึกปฏิบัติ
8. เตรียมเปลี่ยนไปเรียนในชุดอื่นต่อไป

บัตรเนื้อหา

ชุดที่ 3 เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามหลักธรรม

บุคคลจะเป็นพลเมืองดีของสังคมนั้น ต้องตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ที่ตนจะต้องปฏิบัติและมุ่งมั่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ด้วยความรับผิดชอบอย่างเต็มที่สอดคล้องกับหลักธรรม วัฒนธรรม ประเพณี และรัฐธรรมนูญที่กำหนดไว้ รวมทั้งบทบาททางสังคมที่ตนดำรงอยู่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และได้ประสิทธิผลทั้งในส่วนตัวและสังคม เมื่อสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ย่อมเกิดความภาคภูมิใจและเกิดผลดีทั้งต่อตนเองและสังคม ด้วยการเป็นพลเมืองดีที่เคารพกฎหมาย เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ เป็นบุคคลที่มีเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นหลักในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีโดยทั่วไปถึงปฏิบัติดังนี้

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามหลักธรรม

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามหลักธรรม เป็นหน้าที่ของพลเมืองดีพึงปฏิบัติ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. **จริยธรรม คุณธรรม ศีลธรรม** เป็นคำที่มักใช้ปะปนกัน จนดูประหนึ่งว่าเป็นคำที่มีความหมายเหมือนกัน และใช้แทนกันได้ หากจะพิจารณาความหมายของคำศัพท์ที่นำมาประกอบกันเป็นคำเหล่านี้ พอจะแยกได้ดังนี้

จริย	กิริยาที่ควรประพฤติ
คุณ	ดี มีประโยชน์
ศีล	การประพฤติปฏิบัติดีตามปกติวิสัย

บัตรเนื้อหา

ชุดที่ 3 เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามหลักธรรม

จริยธรรม

หลักการของกิริยาที่ควร
ประพฤติทำให้สังคมอยู่
ด้วยกันโดยสงบ

เช่น

- อยู่ในระเบียบวินัย
- ตรงต่อเวลา
- มีความรับผิดชอบ
- ไม่เบียดเบียนผู้อื่น
- ไม่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย

คุณธรรม

หลักการที่ดีมีประโยชน์
ที่สังคมเห็นว่าเป็นความ
ดีความงาม

เช่น

- ซื่อสัตย์
- สุจริต
- มีเมตตา
- เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- เห็นแก่ประโยชน์
ส่วนรวม

ศีลธรรม

ความเป็นปกติหรือการ
รักษา กาย วาจา ใจให้
เป็นปกติไม่ทำชั่ว
เบียดเบียนผู้อื่น

เช่น

- ห้ามพูดเท็จให้พูดแต่
ความจริง
- ห้ามเสพของมึนเมาให้มี
สติอยู่เสมอ
- ห้ามฆ่าสัตว์ตัดชีวิตให้มี
ความกรุณา

อาจสรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง หลักในการประพฤติปฏิบัติที่ไม่ทำให้
ผู้เดือดร้อนเสียหาย คุณธรรม หมายถึง หลักในการประพฤติปฏิบัติที่สร้างประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น
และ ศีลธรรมหมายถึง หลักในการประพฤติปฏิบัติที่ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนเสียหาย พร้อมกันนั้น
ก็สร้างประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นด้วย

บัตรเนื้อหา

2. ความสำคัญของจริยธรรม คุณธรรม ศีลธรรม มนุษย์นับว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีความสำคัญมากที่สุดในโลก เพราะมนุษย์เป็นทรัพยากรที่สามารถเรียนรู้และรับการฝึกอบรมสั่งสอน จนสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ที่เป็นคุณประโยชน์ต่อโลกได้ ในการเรียนรู้และการฝึกอบรมเพื่อสะสมประสบการณ์ของชีวิต มนุษย์ควรได้รับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมไปด้วยพร้อมๆ กัน เพราะคุณธรรมและจริยธรรมมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทุกคนเป็นอย่างมาก อาจสรุปความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรมได้ดังนี้ คือ

1) ช่วยให้มีชีวิตดำเนินไปด้วยความราบรื่นและสงบ ไม่พบอุปสรรค ถ้าคนในสังคมทุกคนมีคุณธรรม และจริยธรรม สังคมของเราก็จะสงบสุขตามไปด้วย ทุกคนจะใช้เวลาที่มีทั้งหมดช่วยกันพัฒนาบ้านเมือง ให้เจริญมั่นคงเป็นปึกแผ่น ทัดเทียมอารยประเทศ ไม่ต้องแบ่งเวลาไปคอยระมัดระวังอันตรายใดๆ ที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของคนแล้ว

2) ช่วยให้เราใช้ชีวิตอย่างมีความสุขอยู่ตลอดเวลา ไม่เพลียดัว ไม่ลี้มัว จะประพฤติปฏิบัติสิ่งใดก็จะระมัดระวังตัวอยู่เสมอ คุณธรรมและจริยธรรมที่มีอยู่ในตัวแต่ละคน จะเตือนสติให้รักษาเกียรติยศชื่อเสียงของตนเองและวงศ์ตระกูล ไม่ให้ไปเบียดเบียนผู้อื่น ให้รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาสกว่า สังคมก็จะสงบสุข ประเทศชาติจะมีความมั่นคง

3) ช่วยสร้างคามมีระเบียบวินัยให้แก่บุคคลในชาติ โดยจะเป็นตัวกำหนดการประพฤติปฏิบัติของบุคคลให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่คนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับว่าถูกต้อง กฎเกณฑ์นั้นจะมาจากความพอใจของคนเพียงคนเดียวไม่ได้ คนเมื่ออยู่ในสังคมจะต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เป็นญาติพี่น้องหรือเพื่อนฝูงร่วมสังคมเดียวกัน จะอยู่คนเดียวยอมไม่ได้ เมื่อบุคคลประพฤติตามคุณธรรมและจริยธรรมของสังคม ชีวิตก็จะมีระเบียบไม่ต้องพบกับอุปสรรค ถ้าทุกคนปฏิบัติเหมือนกัน สังคมและประเทศชาติก็จะเป็นระเบียบตามไปด้วย

บัตรเนื้อหา

4) ช่วยควบคุมไม่ให้คนชั่วมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น การปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างแก่ผู้อื่นนับว่าเป็นคุณแก่สังคม เพราะนอกจากจะเป็นตัวอย่างโดยการชี้นำทางอ้อมแล้ว ยังจะออกปากแนะนำสั่งสอนโดยตรงได้อีกด้วย เช่น แนะนำให้แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม อย่าเห็นแก่ตัว อย่าเห็นแก่ได้ จนสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ สำหรับผู้ที่ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างแก่ผู้อื่นได้นั้น ต้องปฏิบัติตัวให้เสมอต้นเสมอปลาย มิฉะนั้น ผู้ที่คอยยึดเราเป็นตัวอย่างอาจหมดความศรัทธา และหมดกำลังใจ สร้างคุณธรรม และจริยธรรม หันกลับไปทำความชั่วเช่นเดิมได้อีก

5) ช่วยทำให้มนุษย์นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ร่ำเรียนมาสร้างสรรค์แต่สิ่งที่มีคุณค่า ถ้ามุขย่นำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการประกอบอาชีพที่สุจริต ย่อมสร้างสรรค์คุณประโยชน์ให้แก่คนทั่วไป รวมทั้งสังคมและประเทศชาติด้วย แต่ในทางตรงข้าม ถ้ามุขย่นำคุณธรรมและจริยธรรมก็จะนำความรู้และประสบการณ์ที่มีไปกระทำการเบียดเบียนเอาเปรียบผู้อื่น สร้างความเสียหายให้สังคมและประเทศชาติ เพียงหวังให้ตนเองมีทรัพย์สิน มีความสุข ผู้อื่นจะทุกข์อย่างไรก็จะไม่รับผิดชอบ

6) ช่วยควบคุมความเจริญทางด้านวัตถุและจิตใจของคนให้เติบโตไปพร้อม ๆ กัน ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสูงมาก ถ้ามุขย่นำความเจริญนี้มาใช้ในทางที่ผิด เช่น สร้างอาวุธมาประหัตประหารกันจนคนล้มตายลงเป็นจำนวนมาก เพื่อหวังความเป็นใหญ่ ความมั่งคั่ง ความเดือดร้อนก็จะเกิดแก่คนทั่วไป แต่ถ้าผู้ผลิตเทคโนโลยีมีคุณธรรมและจริยธรรม เหตุการณ์เหล่านี้ก็จะไม่เกิด สิ่งที่จะได้รับการสร้างหรือผลิตขึ้นมาก็จะมุ่งแต่ประโยชน์ที่จะเกิดแก่คนทั่วไป เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร ดาวเทียมสื่อสาร ฯลฯ เพราะมีจิตใจที่สุขสงบจึงสร้างสรรค์แต่สิ่งที่มีคุณค่าต่อคนในสังคมและประเทศชาติ

ความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรมที่กล่าวมานี้ ประเด็นที่สำคัญก็คือ สามารถลดปัญหาและขจัดปัญหาที่จะเกิดขึ้นแก่บุคคล สังคม และประเทศชาติได้ เมื่อทุกคนประพฤติปฏิบัติตนดีแล้ว อุบสรรค ศัตรู ภัยอันตราย ก็จะหมดสิ้นไป ผู้คนมีแต่ความรักต่อกัน สังคมมีแต่ความสงบและประเทศชาติก็จะเจริญรุ่งเรือง

บัตรเนื้อหา

7) ช่วยสร้างความมั่นคงทางจิตใจให้มนุษย์ การทำในสิ่งดีงามถือว่าเป็นบุญกุศลที่จะมีผลให้มีความสุขในชีวิตปัจจุบันและอนาคต การทำในสิ่งที่ไม่ดีถือว่าเป็นบาป อกุศลทำให้เกิดความทุกข์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

3. ลักษณะของจริยธรรม คุณธรรม และจรรยาบรรณ คือ สิ่งที่เป็นความดีควรประพฤติปฏิบัติ เพราะจะนำความสุข ความเจริญ ความมั่นคงมาสู่ประเทศชาติ สังคม และบุคคล คุณธรรมและจริยธรรมที่สำคัญๆ มีดังต่อไปนี้

1) ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประเทศชาตินับว่ามีพระคุณอย่างมหาศาล เพราะเป็นสถานที่ที่เราทุกคนอยู่อาศัยอย่างผาสุกตั้งแต่เกิดจนตาย ให้เราได้ประกอบอาชีพเลี้ยงชีพ ให้เราได้ภาคภูมิใจในเกียรติและศักดิ์ศรีที่มีชาติเป็นของตนเอง ไม่เป็นทาสใคร เราต้องมีความซื่อสัตย์ต่อชาติ รักและหวงแหน ขอมสละเลือดเนื้อและชีวิตเพื่อชาติเป็นเอกราชสืบไป ป้องกันไม่ให้ผู้ใดมาทำลาย ปกป้องชื่อเสียงไม่ให้ใครมาดูแคลน และประพฤติดนให้ถูกต้องตามกฎหมาย และขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติบ้านเมือง

ศาสนาเป็นที่พึ่งทางกายและทางใจ ทำให้มนุษย์ดำรงชีพร่วมกันในสังคมอย่างมีสันติสุขรักใคร่กลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เรามีหน้าที่ทำนุบำรุงพระศาสนาให้มั่นคงสถาพรสืบต่อไปด้วยการปฏิบัติตามคำสั่งสอนขององค์พระศาสดา สร้างและบูรณะศาสนสถาน พิธีกรรม และปฏิบัติธรรมอยู่เป็นนิจประพฤติดต่อผู้อื่นด้วยความสุจริต ทั้งกาย วาจา และใจ

องค์พระมหากษัตริย์ทรงเป็นศูนย์รวมของชาวไทยทั่วประเทศ พระองค์ทรงเป็นผู้นำและผู้ปกป้องชาติและศาสนา ทรงบำบัดทุกข์และบำรุงสุขให้แก่ราษฎรด้วยความเสียสละในทุกๆ ด้าน เราต้องเทิดทูนพระองค์ไว้สูงสุด รับใช้สนองพระมหากษัตริย์คุณอย่างเต็มความสามารถประพฤติดนเป็นคนดีไม่เป็นภาระแก่พระองค์และถ้ามีความจำเป็นแม้ชีวิตของเราเองก็สามารถจะถวายเป็นราชพลีได้ เพื่อความเป็นปึกแผ่นและยั่งยืนของสถาบันพระมหากษัตริย์

2) ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ หมายถึง การปฏิบัติกิจการงานของตนเอง และที่ได้รับมอบหมายด้วยความมานะพยายาม อุทิศกำลังกาย กำลังใจอย่างเต็มความสามารถ ไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยจนงานประสบความสำเร็จตรงตามเวลา บังเกิดผลดีแก่ตนเองและส่วนรวม ทั้งนี้รวมถึงการรับผิดชอบเมื่องานล้มเหลว พยายามแก้ไขปัญหาและอุปสรรคโดยไม่เกี่ยงงอนผู้อื่น

บัตรเนื้อหา

3) **ความมีระเบียบวินัย** หมายถึง การเป็นผู้รู้และปฏิบัติตามแบบแผนที่ตนเอง ครอบครัวยุและสังคมกำหนดไว้ โดยที่จะปฏิเสธไม่รับรู้กฎเกณฑ์หรือกติกาต่างๆ ของสังคมไม่ได้ คุณธรรมในข้อนี้ต้องใช้เวลาปลูกฝังเป็นเวลานาน และต้องปฏิบัติสม่ำเสมอจนกว่าจะปฏิบัติได้เอง และเกิดความเคยชิน การมีระเบียบวินัย ช่วยให้สังคมสงบสุขบ้านเมือง มีความเรียบร้อย เจริญรุ่งเรือง

4) **ความซื่อสัตย์** หมายถึง การปฏิบัติตน ทางกาย วาจา จิตใจ ที่ตรงไปตรงมา ไม่แสดงความคดโกง ไม่หลอกลวง ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ลั่นวาจาว่าจะทำงานสิ่งใดที่จะต้องทำให้ ต้องทำให้สำเร็จเป็นอย่างดีไม่กลับกลอก มีความจริงใจต่อทุกคน จนเป็นที่ไว้วางใจของ คนทุกคน

5) **ความเสียสละ** หมายถึง การปฏิบัติตนโดยอุทิศกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังปัญญา เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมด้วยความตั้งใจจริง มีเจตนาบริสุทธิ์ คุณธรรมด้านนี้เป็นการสะสม บารมีให้แก่ตนเอง ทำให้มีใครรักใครไว้วางใจ เป็นที่ยกย่องของสังคม ผู้คนเคารพนับถือ

6) **ความอดทน** หมายถึง ความเป็นผู้มีจิตใจเข้มแข็ง ไม่ท้อถอยต่ออุปสรรคใด ๆ มุ่งมั่นที่จะทำงานให้บังเกิดผลดีโดยไม่ให้ผู้อื่นเดือดร้อน ความอดทนมี 4 ลักษณะคือ

(1) **อดทนต่อความยากลำบาก** เจ็บป่วย ได้รับความทรมานก็ไม่แสดงอาการ จนเกินกว่าเหตุ

(2) **อดทนต่อการตรากตรำทำงาน** ไม่ทอดทิ้งงาน พินสาอุปสรรคจนประสบ ผลสำเร็จ

(3) **อดทนต่อความเจ็บใจ** ไม่แสดงความโกรธ ไม่อาฆาตพยาบาท อดทนต่อ คำเสียดสี

(4) **อดทนต่อกิเลส** คือ ไม่อยากได้ของผู้อื่นจนเกิดทุกข์ ไม่ได้ตอบคนที่ทำให้เรา โกรธและไม่ลุ่มหลงในสิ่งที่จะพาเราไปพบกับความเสียหาย

บัตร์เนื้อหา

7) การไม่ทำบาป หมายถึง การงดเว้นพฤติกรรมที่ชั่วร้าย สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่นเพราะเป็นเรื่องเศร้าหมองของจิตใจ งดเว้นพฤติกรรมที่ชั่วร้าย 3 ทาง คือ

- (1) ทางกาย เช่น ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ทุจริต ไม่ลักขโมย ไม่ผิดประเวณี
- (2) ทางวาจา เช่น ไม่โกหก ไม่กล่าวถ้อยคำหยาบคาย ไม่ใส่ร้าย ไม่พูดเพื่อเจ้า
- (3) ทางใจ เช่น ไม่คิดเนรคุณ ไม่คิดอาฆาต ไม่คิดอยากได้

8) ความสามัคคี หมายถึง การที่ทุกคนมีความพร้อมกาย พร้อมใจ และพร้อมความคิดเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีจุดมุ่งหมายที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ โดยไม่มีการเกียจฉานหรือชิงดีชิงเด่นกัน ทุกคนมุ่งที่จะให้สังคมและประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง ความรักใคร่กลมเกลียวกันด้วยความจริงใจ ความไม่เห็นแก่ตัว การวางตนเสมอต้นเสมอปลายก็หมายถึงความสามัคคีด้วย

บัตรกิจกรรม

ชุดการสอนที่ 3

เรื่อง

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามหลักธรรม

- 1. ให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันอ่านบัตรเนื้อหาและช่วยกันทำกิจกรรมตามบัตรคำถามที่ให้ไว้**

บัตรคำถาม

ชุดที่ 3 เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามหลักธรรม

จุดประสงค์การเรียนรู้

ข้อ 1 ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของประเทศไทยได้
 กำชับ ให้นักเรียนบันทึกผลการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในรอบ 1 สัปดาห์ที่ผ่านมาลงในตารางที่กำหนด โดยตอบคำถามและขีด ✓ ลงในช่องผลของการปฏิบัติ

ลำดับ ที่	รายการที่ปฏิบัติ	ระยะเวลา/ จำนวนครั้ง	ผลของการปฏิบัติ		
			ดี	ปานกลาง	น้อย

สรุปผลการปฏิบัติ / ข้อเสนอแนะ

.....

บัตรเฉลยแนวคำตอบ

ชุดที่ 3 เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามหลักธรรม

จุดประสงค์การเรียนรู้

ข้อ 4 ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติได้
 คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกผลการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในรอบ 1 สัปดาห์ที่ผ่านมาลงในตารางที่กำหนด โดยตอบคำถามและขีด ✓ ลงในช่องผลของการปฏิบัติ

ลำดับ ที่	รายการที่ปฏิบัติ	ระยะเวลา/ จำนวนครั้ง	ผลของการปฏิบัติ		
			ดี	ปานกลาง	น้อย
	<i>ตัวอย่าง</i>				
1	ชวนเพื่อน ๆ ปลูกต้นไม้ภายในบริเวณโรงเรียน	1	✓		
2	ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดและเก็บออม	2		✓	
3	นำเสื้อผ้าที่ไม่ใส่แล้วไปบริจาค	1	✓		
	ฯลฯ				

สรุปผลการปฏิบัติ / ข้อเสนอแนะ

การทำความดีแม้เพียงเล็กน้อยแต่ก็ทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งของสังคม และสุขใจที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น รวมทั้งเป็นการฝึกหัดตนเองให้หมั่นทำความดีอยู่เสมอ

การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี	เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีและยินดีจะปฏิบัติเพื่อประโยชน์ต่อคนในสังคมมีความชื่นชมและภูมิใจในสิ่งที่ปฏิบัติ	เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีและยินดีจะปฏิบัติเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน มีความเต็มใจที่จะปรับปรุงการปฏิบัติให้ดีขึ้น	เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีและยินดีจะปฏิบัติเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง
นำคุณธรรมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของผู้อื่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	นำคุณธรรมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของผู้อื่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตร่วมกับผู้อื่นในการพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและสามารถแก้ไขปัญหาในระหว่างการปฏิบัติได้	นำคุณธรรมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของผู้อื่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตร่วมกับตนเองได้คิดขึ้นมาเองเพื่อให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นกว่าแบบอย่างโดยมีครูหรือผู้อื่นแนะนำบ้าง	นำคุณธรรมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของผู้อื่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้ทำตามแบบอย่างหรือทำตามที่ครูแนะนำเท่านั้น
กระบวนการกลุ่ม	สมาชิกทุกคนให้ความร่วมมือมีการคัดเลือกผู้นำและผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ มีการวางแผนและทำงานตามขั้นตอนและประเมินผลการทำงานร่วมกันทุกครั้ง	สมาชิกทุกคนให้ความร่วมมือมีการคัดเลือกผู้นำและผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ เป็นบางครั้งมีการวางแผนและทำงานตามขั้นตอนและประเมินผลการทำงานเป็นบางครั้ง	ขาดการคัดเลือกผู้นำ ไม่มีการวางแผนและทำงานตามขั้นตอนและประเมินผลการทำงานเป็นบางครั้ง

แบบประเมินผลงาน
คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับคุณภาพ

ที่	ชื่อ - สกุล	เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี			นำคุณธรรมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของผู้อื่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวัน			กระบวนการกลุ่ม			คะแนนรวม	สรุป
		3	2	1	3	2	1	3	2	1		
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												

เกณฑ์การให้คะแนน

การปฏิบัติงานสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	3	คะแนน
การปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	ให้	2	คะแนน
การปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
7-9	ดี
4-6	พอใช้
0-3	ปรับปรุง

ชุดการสอน

เรื่องพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย

เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชุดที่ 4 เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตาม

วัฒนธรรมไทย

นางศศิธร สีนลา

รหัสนักศึกษา 520232244

สาขาการสอนสังคมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บัตรคำสั่ง

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชุดที่ 4 เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวัฒนธรรมไทย

โปรดอ่านบัตรคำสั่ง และปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้อย่างเคร่งครัด

1. เลือกประธานกลุ่มเพื่อทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรม
2. เลือกเลขานุการกลุ่มเพื่อทำหน้าที่บันทึกสาระสำคัญในแต่ละชุด
3. อ่านบัตรเนื้อหาให้ละเอียดถี่ถ้วน อย่างน้อย 2 เที่ยว
4. ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของการปฏิบัติ
ตามวัฒนธรรมไทยในบัตรเนื้อหา
5. แล้วตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ
6. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย
7. เก็บอุปกรณ์ทุกชิ้นใส่ซองให้เรียบร้อยและถูกต้อง ยกเว้นแบบฝึกปฏิบัติ
8. เตรียมเปลี่ยนไปเรียนในชุดอื่นต่อไป

บัตรเนื้อหา

ชุดที่ 4 เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวัฒนธรรมไทย

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวัฒนธรรมไทย

วัฒนธรรม คือ แบบแผนการกระทำ หรือผลจากการกระทำที่พัฒนาจากสภาพเดิมตามธรรมชาติให้ดำรงยั่งยืนจนเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม ตัวอย่างแบบแผนการกระทำ เช่น กิริยามารยาท การพูด การแต่งกาย การรับประทานอาหาร เป็นต้น ส่วนผลจากการกระทำ เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย เป็นต้น

สำหรับวัฒนธรรมของสังคมไทย ซึ่งมีลักษณะเป็นวัฒนธรรมที่นุ่มนวล อ่อนโยนและสร้างความประทับใจให้กับผู้ได้รับและผู้พบเห็น ยกตัวอย่างเช่น ลูกต้องแสดงความเคารพพ่อแม่ ผู้อาวุโสน้อยต้องแสดงความเคารพต่อผู้มีอาวุโสมากกว่า เช่น ก่อนที่ลูกจะไปโรงเรียนหรือไปทำงานถ้าลูกเข้ามาขอมือไหว้พ่อแม่ พ่อแม่จะรู้สึกชื่นใจและภูมิใจในการกระทำของลูก ส่วนผู้ที่พบเห็นการกระทำเช่นนี้ก็พลอยชื่นชมและประทับใจในความมีสัมมาคารวะของลูกไปด้วย หรือเมื่อเด็กพบญาติผู้ใหญ่ หรือผู้ได้บังคับบัญชาพบผู้บังคับบัญชาวัฒนธรรมไทยก็นิยมการทักทายด้วยวิธีการไหว้เช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นการสร้างไมตรีจิตให้เกิดขึ้นในช่วงแรกที่ได้ผลทันที ก่อนการเริ่มความสัมพันธ์ใดๆ ต่อไป

วัฒนธรรม “การไหว้” เป็นวัฒนธรรมภายนอกที่มักได้รับการตอบสนองจากผู้ได้รับด้วยการไหว้ตอบ ส่วนภายในจะเป็นความรู้สึกที่มีไมตรีจิต นอกจากนี้ ยังมีวัฒนธรรมไทยอื่นๆ ที่งดงาม เช่น การกราบ การแต่งกายแบบไทยในโอกาสต่างๆ การทำบุญ ตักบาตร ฯลฯ ถึงแม้ว่าจะไม่มีการสนองตอบด้วยการกระทำให้เห็น แต่ได้ผลในแง่จิตใจ และความรู้สึกที่ดีต่อผู้กระทำกิจกรรมนั้นๆ อย่างแน่นอน ถ้าลูกหรือผู้อาวุโสไม่ไหว้ ไม่กราบ ในทางกฎหมายก็ไม่ถือว่าผิด แต่ความหยาบกระด้างที่แสดงออกมาย่อมได้รับการตำหนิจากสังคม

บัตรเนื้อหา

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามประเพณีไทย

ขนบธรรมเนียมประเพณี คือ สิ่งที่มีปฏิบัติสืบทอดกันมาและถือว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม สิ่งที่ดีงามของแต่ละสังคมอาจเหมือนกัน คล้ายกัน หรือแตกต่างกันก็ได้ และสิ่งที่ดีงามของสังคมหนึ่งเมื่อเวลาผ่านไปสังคมนั้นอาจเห็นว่าเป็นสิ่งไม่ดีงามก็ได้

สำหรับสังคมไทย คนไทยส่วนใหญ่ยังมีความเชื่อในขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดกันมา ยกตัวอย่าง เช่น ลูกชายควรบวชเพื่อทดแทนพระคุณพ่อแม่เมื่อถึงโอกาสอันควร แต่ความเชื่อในเรื่องดังกล่าวนี้ค่อยๆ ลดลงเพราะพ่อแม่บางคนเชื่อว่า การทดแทนพระคุณพ่อแม่ด้วยการทำความดีนั้น ทำได้ทุกโอกาส ทุกเวลาและทุกสถานที่ แท้จริงแล้วการบวชเป็นการฝึกจิตใจให้สงบและฝึกกายให้สำรวจในช่วงของชีวิต และเป็นการสืบสานศาสนาให้มั่นคงต่อไป แต่หน้าที่ของลูกผู้ชายในส่วนนี้ไม่ถือว่าเป็นหน้าที่เคร่งครัด ฉะนั้นหากผู้ชายไม่อยากบวชพ่อแม่ส่วนใหญ่ก็มักไม่บังคับและไม่ถือเป็นเรื่องผิดประเพณี หรือหน้าที่ของลูกแต่อย่างใด ส่วนลูกสาวพ่อแม่มักจะให้ความสนใจเป็นพิเศษในเรื่องการมีคู่ครองและอยากให้มีการสู่ขอและแต่งงานตามประเพณีอันสมควร เพื่อบอกให้สังคมรับรู้และไม่ถูกติฉินนินทาในทางเสียหาย เป็นต้น

วัฒนธรรมและประเพณีไทย เป็นกิจกรรมที่สืบทอดมายาวนานและสังคมยอมรับว่าเป็นสิ่งดีควรอนุรักษ์ไว้ แต่ในทางปฏิบัติจากเรื่องดังกล่าว หากลูกไม่กระทำ พ่อแม่ก็ไม่บังคับให้กระทำ พ่อแม่อาจเสียใจและผิดหวัง แต่ถ้าลูกกระทำหน้าที่ตามประเพณีดังกล่าวให้ พ่อแม่ก็จะมีความสุขและภาคภูมิใจในการทำหน้าที่ของลูก ส่วนการลงโทษทางสังคมนั้นมีน้อยมาก อาจมีเพียงการว่ากล่าว หรือตักเตือนเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม สภาพของสังคมไทยในปัจจุบันซึ่งได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมตะวันตก อันเป็นผลของเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ ทำให้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Internet) โยงใยไปทั่วโลก สังคมโลกเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิดและรวดเร็ว ทั้งด้านการสื่อสาร วัฒนธรรม และความสัมพันธ์ทางธุรกิจ คนไทยมีโอกาสนเลือกรับข่าวสารที่หลากหลายตามรสนิยมที่แตกต่างของแต่ละคน ในทางตรงกันข้าม กระแสวัฒนธรรมและค่านิยมตะวันตกที่หลั่งไหลเข้ามาในประเทศไทยโดยผ่านสื่อรูปแบบต่างๆ ที่เริ่มเข้ามาแทนที่ เอกลักษณะและคุณค่าแบบดั้งเดิมของสังคมไทยมากขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมและความเชื่ออาทรของคนในสังคม เกิดปัญหาสถาบันครอบครัวตามมา ดังนั้นจึงควรเป็นหน้าที่ที่สำคัญของการเป็นพลเมืองดีที่จะช่วยกันรักษาเชิดชูวัฒนธรรมและประเพณีของสังคมไทยให้ดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

บัตรเนื้อหา

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี

ประเทศไทยเป็นสังคมแห่งประชาธิปไตยประชาชนชาวไทยทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเสมอภาคกัน และมีหน้าที่ที่พึงปฏิบัติตามที่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ การดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตยนั้นประชาชนจะต้องปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับบทบาท หน้าที่และสิทธิเสรีภาพของแต่ละคนเพื่อจะได้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ซึ่งบทบาทหน้าที่ต่างๆ นั้น สมาชิกในสังคมต้องยึดปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน จะได้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว

ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพเสมอภาคกันในการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยนั้น สมาชิกในสังคมในสังคมทุกคนจะต้องให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี โดยเริ่มต้นจากการปฏิบัติตนเป็นคนดีของครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ ซึ่งถ้าสมาชิกทุกคนในสังคมปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิตประจำวันแล้วจะทำให้ประเทศไทยมีพลเมืองดีเพิ่มขึ้น นั่นหมายถึงประเทศไทยจะได้พลเมืองที่ดีมีคุณภาพไว้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

ในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมนั้นสมาชิกในสังคมทุกคนจะต้องมีความรู้และเข้าใจในหลักการปกครองของสังคมประชาธิปไตย เพื่อที่จะได้นำไปปฏิบัติตนในการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวซึ่งมีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวที่ดี มีดังนี้

1. มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานให้เกิดผลดีและพร้อมที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นั่นคือ ในแต่ละครอบครัวจะมีการแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกแต่ละคนรับผิดชอบ เช่น มีหน้าที่ซักเสื้อผ้า ทำกับข้าว กวาดบ้าน ฉูบ้าน โดยสมาชิกแต่ละคนจะต้องทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด และถ้าสมาชิกคนใดคนหนึ่งไม่สามารถปฏิบัติภารกิจในหน้าที่ของตนได้ เราจะต้องมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นการแสดงน้ำใจต่อกัน

บัตรเนื้อหา

2. **รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันอย่างมีเหตุผล** ความมีเหตุผลและรับฟังซึ่งกันและกันจะสามารถทำให้อยู่ร่วมกันในครอบครัวได้อย่างมีความสุข เช่น ในครอบครัวหนึ่งน้องสาวต้องการใช้โทรศัพท์ที่บ้านพูดคุยกับเพื่อน ในขณะที่พี่ชายมีความจำเป็นต้องใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลเพื่อทำการบ้านส่งครูในวันพรุ่งนี้ ซึ่งนั่นหมายถึงถ้าพี่ชายใช้อินเทอร์เน็ตน้องสาวก็ไม่สามารถใช้โทรศัพท์ได้เพราะต้องต่อเข้ากับอินเทอร์เน็ต ในกรณีอย่างนี้น้องสาวจะต้องใช้เหตุผลในการตัดสินใจใช้หรือไม่ใช้โทรศัพท์ โดยต้องคำนึงถึงเหตุผลและความจำเป็นของตนเองและของพี่ชาย โดยน้องสาวอาจจะค่อยคุยโทรศัพท์หลังจากที่พี่ชายใช้อินเทอร์เน็ตเสร็จแล้ว หรือค่อยคุยกับเพื่อนในวันพรุ่งนี้เพราะถึงอย่างไรก็ต้องเจอกันที่โรงเรียนอยู่แล้ว อย่างนี้เป็นต้น

3. **การถือเสียงส่วนใหญ่และการประนีประนอมเป็นสำคัญ** ในกรณีที่มีความคิดเห็นขัดแย้งกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว จะต้องใช้หลักการลงมติของเสียงส่วนใหญ่ และการประนีประนอมในการตัดสินใจขัดแย้งนั้น

4. **การช่วยกันคิดแก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล** บางครั้งสมาชิกในครอบครัวอาจจะมีปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้เอง การช่วยกันคิด ช่วยกันแก้ปัญหาก็จะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี

5. **การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน** เป็นคุณสมบัติอย่างหนึ่งของสมาชิกในครอบครัว ถ้าสมาชิกในครอบครัวมีการช่วยเหลือการทำงานโดยไม่นั่งดูตาย และไม่คิดว่างานนั้นเป็นของตนหรือเป็นของคนอื่น แต่ถ้าคิดว่างานนั้นควรจะช่วยกันทำให้เสร็จ นอกจากงานนั้นจะสำเร็จแล้วยังเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวอีกด้วย

6. **การนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิต** ซึ่งหลักธรรมสำคัญในการดำเนินชีวิตที่สำคัญ เช่น หลักธรรมกุลจักรวัตรธรรม 4 เป็นหลักธรรมสำหรับทำให้ครอบครัวหรือตระกูลตั้งมั่นอยู่ได้นาน ไม่เสื่อมสลายไปก่อนเวลาอันควร ทำให้ดำรงอยู่ด้วยความสงบสุข เรียบร้อยและมีฐานะอันมั่นคง นอกจากนี้หลักธรรมที่สำคัญที่สมาชิกในครอบครัวจะต้องปฏิบัติ นั่นคือ การมีความอดทน ความขยัน ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ ละอายเกรงกลัวต่อการทำชั่ว เป็นต้น

นอกจากนี้ในการอยู่ร่วมกันในครอบครัว สมาชิกทุกคนจะต้องปฏิบัติตามกฎกติกาของครอบครัว และที่สำคัญจะต้องมีความรัก ความเอาใจใส่ ความเข้าใจซึ่งกันและกันจะทำให้อยู่ร่วมกันในครอบครัวอย่างมีความสุข และเป็นครอบครัวที่อบอุ่น

บัตรเนื้อหา

การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียนและชุมชน

โรงเรียนเป็นสถาบันทางการศึกษาที่ให้ความรู้แก่สมาชิกในสังคมทำหน้าที่ในการอบรมขัดเกลาสมาชิกให้เป็นคนดี

บทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกของโรงเรียน ควรปฏิบัติดังนี้

1. ปฏิบัติตามระเบียบ กฎข้อบังคับของโรงเรียน ทุกโรงเรียนจะต้องมีกฎระเบียบเพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติเป็นคนดี ถ้านักเรียนทุกคนยึดมั่นในกฎ ไม่ฝ่าฝืนกฎระเบียบโรงเรียนนั้นก็จะเป็นระเบียบเรียบร้อยมีความสงบและก้าวหน้า การปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของโรงเรียนจัดเป็นการปฏิบัติขั้นพื้นฐานที่ฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัย และส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามกฎหมายในสังคม

2. มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน หน้าที่สำคัญของนักเรียนคือการเรียนรู้หนังสือเพื่อหาความรู้ให้กับตนเอง ดังนั้นนักเรียนจะต้องตั้งใจเรียนหนังสือและหมั่นแสวงหาความรู้ การที่นักเรียนรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองได้อย่างดีที่สุดแล้ว เป็นการปลูกฝังนิสัยความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานในอนาคต ซึ่งจะทำให้เป็นคนมีคุณภาพต่อไปในภายภาคหน้า

3. เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ในบางครั้งที่โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น พัฒนาด้านอาคารสถานที่ เราจะต้องรู้จักเสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ ตามความสามารถเท่าที่จะทำได้ เพื่อช่วยเหลือโรงเรียน

4. การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ซึ่งกิจกรรมในที่นี้อาจเป็นกิจกรรมที่เสริมการเรียนรู้ หรือกิจกรรมเพื่อสังคม นักเรียนจะต้องให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน การทำกิจกรรมต่างๆ นอกจากเราจะได้ประสบการณ์เพิ่มเติมจากการเรียนในห้องเรียนแล้ว ยังเป็นการฝึกการอยู่ร่วมกันในสังคมอีกด้วย

โรงเรียนถึงแม้จะเป็นสถานที่เล็กๆ ในสังคม แต่ก็เป็นสถานที่ที่มีความสำคัญและทรงคุณค่า เป็นสถานที่ที่คอยอบรมให้ความรู้แก่นักเรียน และขัดเกลาให้นักเรียนเป็นคนดี และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป ดังนั้นนักเรียนในฐานะที่ยังอยู่ในวัยเรียน และอยู่ในโรงเรียน จะต้องตั้งใจเรียนศึกษาหาความรู้ และช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ร่วมมือกันพัฒนาโรงเรียนของตนให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

บัตรเนื้อหา

การที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเป็นการฝึกการมีส่วนร่วมที่เริ่มจากใกล้ตัว นั่นคือโรงเรียน เพื่อต่อไปเมื่ออยู่ในวัยอันเหมาะสมหรือเมื่อมีโอกาสนักเรียนจะได้เข้าร่วมกิจกรรม ของชุมชน ร่วมรับผิดชอบต่อสังคมในการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนของตนเองให้เจริญก้าวหน้า เมื่อชุมชนมีความเจริญก้าวหน้าย่อมส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป ดังนั้น โรงเรียนจึงเป็นสถานที่ที่สร้างบุคคลให้เป็นคนมีคุณภาพ เป็นพลเมืองดี ปลุกฝังให้บุคคลมีความ รับผิดชอบต่อตนเองและร่วมรับผิดชอบต่อสังคมในภายภาคหน้า

การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติ

ในฐานะที่เราเป็นสมาชิกในสังคม จึงควรมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของสังคมและ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคม

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคม มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1. ช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เนื่องจากในปัจจุบันจำนวนประชากรเพิ่ม มากขึ้น ความจำเป็นที่จะต้องใช้ทรัพยากรก็มีเพิ่มมากขึ้น ทำให้ทรัพยากรถูกทำลายและลด ปริมาณลง หรือที่มีอยู่ก็อยู่ในสภาพที่เสื่อมโทรม ดังนั้นเราในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งในสังคม ควรเริ่มต้นอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่ตัวเราก่อน นั่นคือ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด และ ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เมื่อทุกคนปฏิบัติได้เช่นนี้ จะเป็นการลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้มีทรัพยากรธรรมชาติใช้ได้ยาวนาน

2. การพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญก้าวหน้า สมาชิกในชุมชนทุกคนจะต้องร่วมมือ กันพัฒนาชุมชนของตนให้มีความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ เช่น ทางด้านการศึกษา สังคม การสื่อสารและเทคโนโลยี พัฒนาการด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

3. การมีส่วนร่วมในการสืบสานศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ในแต่ละ ท้องถิ่นย่อมมีประเพณี และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น เช่น การสืบทอดประเพณีสงกรานต์ มีการรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ และสรงน้ำพระพุทธรูป เป็นต้น ดังนั้น เราสามารถเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านั้นตามโอกาสและความเหมาะสม เพื่อเป็นการสืบทอด ประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามของไทยไว้ต่อไป

บัตรเนื้อหา

เมื่อสมาชิกในสังคมเข้าใจและปฏิบัติตนได้อย่างที่กล่าวมาแล้ว ย่อมจะได้ชื่อว่าเป็น พลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปลักษณะของ “พลเมืองดี” ได้ 5 ประการ ดังนี้

1. พลเมืองดีจะต้องเป็นผู้ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด กฎหมายเป็น กฎข้อบังคับในการอยู่ร่วมกันในสังคมมีมาตรฐานเดียวกัน ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะถูก ลงโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ถ้าทุกคนปฏิบัติตามกฎหมาย ก็จะทำให้สังคมนั้นอยู่ร่วมกันอย่าง สงบสุข แต่หากสังคมใดสมาชิกในสังคมละเลยไม่ปฏิบัติตาม สังคมนั้นก็จะไม่สงบสุข มีแต่ความ วุ่นวาย

2. พลเมืองดีจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม ยึดมั่นใน หลักคำสอนทางศาสนา และนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน คุณธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งดีงาม ที่คนไทยทุกคนควรปฏิบัติเพื่อจะนำความสุข ความเจริญและความมั่นคงมาสู่สังคมไทยคุณธรรม และจริยธรรมที่สำคัญในการเป็นพลเมืองดี เช่น การเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย ความสามัคคี และความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เป็นต้น คุณธรรมเหล่านี้ถ้าในชาติประพฤติปฏิบัติจะนำมาซึ่งความสงบสุขแก่สังคมไทย

3. อนุรักษ์และสืบสานประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาที่ดีงามของไทย ประเทศไทย เป็นประเทศที่มีประเพณีวัฒนธรรมที่สวยงามมากมาย และมีลักษณะที่แตกต่างกันไปในแต่ละ ภูมิภาค ซึ่งแต่ละท้องถิ่นจะมีเอกลักษณ์เฉพาะที่ได้รับการถ่ายทอดสืบต่อมาจากรพบุรุษประจำ ท้องถิ่นของตน วัฒนธรรม และประเพณีจึงเป็นแบบแผนความประพฤติที่ได้รับการยอมรับจาก สมาชิกในสังคม ซึ่งเป็นเครื่องแสดงถึงความดี ความเป็นชาติไทยของเรามาตั้งแต่อดีตจนถึง ปัจจุบัน และการที่แต่ละท้องถิ่นมีประเพณีและวัฒนธรรมแตกต่างกัน ส่งผลให้ประชาชน ในท้องถิ่นคิดสร้างสรรค์ผลิตภัณฑจากภูมิปัญญาที่มีลักษณะเฉพาะในท้องถิ่นนั้นๆ โดยอาศัยทรัพยากรธรรมชาติเป็นพื้นฐานในการนำเสนอชิ้นงานเพื่อแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของ ภูมิภาคตน

บัตรเนื้อหา

4. เป็นคนขยันใฝ่หาความรู้อยู่เสมอเพื่อที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพัฒนาชาติบ้านเมือง ให้เจริญก้าวหน้า ชาวคนไทยควรตั้งใจศึกษาเล่าเรียนและหาความรู้ใส่ตัวอยู่เสมอ ไม่เฉพาะในตำราเรียนเท่านั้น แต่ต้องมีความรู้ในเรื่องรอบตัวต่างๆ ให้เท่าทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของประเทศและของโลกเพื่อจะได้นำความรู้ต่างๆ เหล่านั้นมาพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

5. พลเมืองดีรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 แต่จะต้องอยู่ในขอบเขตหลักเกณฑ์ที่บทบัญญัติรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ พลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตยนั้น จะต้องรู้จักสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น และสามารถปฏิบัติตามสถานภาพที่เป็นอยู่ การที่เราไม่รู้สิทธิเสรีภาพและหน้าที่ ก็จะทำให้มีการละเมิดสิทธิเสรีภาพผู้อื่น ดังนั้นนักเรียนซึ่งเป็นพลเมืองที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งของประเทศจะต้องทำความเข้าใจสิทธิเสรีภาพที่ตนเองมีอยู่และปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและที่สำคัญจะต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ถูกต้องเช่นกัน เช่น มีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเมื่อมีอายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ ผู้มีเงินได้ต้องไปเสียภาษีอากรทุกปีโดยไม่หลบเลี่ยง เพราะรายได้จากภาษีอากรจะนำมาใช้จ่ายในการพัฒนาประเทศ เป็นต้น

การที่เราปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของประเทศได้อย่างสมบูรณ์นั้นยังมีผลดีต่อสังคมโลก เช่น ประชาชนทุกคนในประเทศได้รับการศึกษาเป็นอย่างดีย่อมสามารถช่วยกันเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่การปกครองระบอบประชาธิปไตย เช่น การใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนราษฎรก็สามารถเลือกคนดีมีความรู้เข้าไปปฏิบัติหน้าที่ของผู้แทนราษฎรได้ คนดีมีความสามารถดังกล่าวก็ย่อมไปมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศให้เจริญก้าวหน้า ประเทศส่วนใหญ่ในโลกนั้นมีการปกครองประชาธิปไตยรัฐบาลทุกประเทศ ก็ย่อมสามารถสร้างสัมพันธไมตรีระหว่างกันได้เป็นอย่างดี ตรงกันข้ามถ้าประเทศในโลกที่มีระบบการเมืองการปกครองที่แตกต่างกันก็ย่อมมีอุปสรรคต่อการสร้างสัมพันธไมตรีต่อกัน

บัตรเนื้อหา

นักเรียนเป็นสมาชิกส่วนหนึ่งของสังคมโลกก็ควรได้ให้ความร่วมมือต่อสังคมโลกเท่าที่สามารถทำได้ตามที่องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศได้กำหนดไว้ เช่น กำหนดให้มีวันสิ่งแวดล้อมโลก โดยให้ทุกคนช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ร่วมกันปลูกต้นไม้และรักษาต้นไม้ในบริเวณบ้านที่อยู่อาศัย หรือที่สาธารณะเพื่อเป็นการเพิ่มทรัพยากรประเภทไม้และช่วยในเรื่องสภาพอากาศ หรือไม่ใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ก่อให้เกิดมลภาวะต่อบรรยากาศ เช่น โฟม และพลาสติก เป็นต้น

ตัวอย่างที่กล่าวมานั้นเป็นส่วนหนึ่งที่น่าเสนอให้ผู้เรียนได้เห็นแนวทางที่จะร่วมมือกันปฏิบัติหน้าที่ ในฐานะพลเมืองดีของประเทศและสังคมโลก เพื่อเราจะได้เป็นผู้หนึ่งที่มีส่วนเสริมความมั่นคงให้แก่ประเทศชาติ และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในสังคมโลก ดังนั้นการเริ่มต้นในการเป็นพลเมืองดีจะต้องเริ่มต้นจากการมีวินัยในตนเอง รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองตามวัย และความเหมาะสม แล้วจึงร่วมรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติต่อไป

การที่ทุกคนปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีย่อมส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองต่อไปในภายภาคหน้า ทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข

บัตรกิจกรรม

1. ให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันอ่านบัตรเนื้อหาและช่วยกันทำกิจกรรมตามบัตรคำตามที่ให้ไว้

บัตรเฉลยแนวคำตอบ

(อยู่ในดุลพินิจของครู)

A large rounded rectangular box containing 25 horizontal dotted lines for writing answers.

บัตรเฉลยแนวคำตอบ

การปฏิบัติคนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียนและชุมชน

บทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกของโรงเรียน ควรปฏิบัติดังนี้

1. ปฏิบัติตามระเบียบ กฎข้อบังคับของโรงเรียน ทุกโรงเรียนจะต้องมีกฎระเบียบ เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติเป็นคนดี ถ้านักเรียนทุกคนยึดมั่นในกฎ ไม่ฝ่าฝืนกฎระเบียบ โรงเรียนนั้นก็จะเป็นระเบียบเรียบร้อยมีความสงบและก้าวหน้า การปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของโรงเรียนจัดเป็นการปฏิบัติขั้นพื้นฐานที่ฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัย และส่งผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในสังคม

2. มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน หน้าที่สำคัญของนักเรียนคือการเรียนหนังสือ เพื่อหาความรู้ให้กับตนเอง ดังนั้นนักเรียนจะต้องตั้งใจเรียนหนังสือและหมั่นแสวงหาความรู้ การที่นักเรียนรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองได้อย่างดีที่สุดแล้ว เป็นการปลูกฝังนิสัยความรับผิดชอบต่อหน้าที่การทำงานในอนาคต ซึ่งจะทำให้เป็นคนมีคุณภาพต่อไปในภายภาคหน้า

3. เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ในบางครั้งที่โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น พัฒนาด้านอาคารสถานที่ เราจะต้องรู้จักเสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ ตามความสามารถเท่าที่จะทำได้ เพื่อช่วยเหลือโรงเรียน

4. การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ซึ่งกิจกรรมในที่นี้อาจเป็นกิจกรรมที่เสริมการเรียนรู้ หรือกิจกรรมเพื่อสังคม นักเรียนจะต้องให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน การทำกิจกรรมต่างๆ นอกจากเราจะได้ประสบการณ์เพิ่มเติมจากการเรียนในห้องเรียนแล้ว ยังเป็นการฝึกการอยู่ร่วมกันในสังคมอีกด้วย

โรงเรียนถึงแม้จะเป็นสถานที่เล็กๆ ในสังคม แต่ก็เป็นที่ที่มีความสำคัญและทรงคุณค่า เป็นสถานที่คอยอบรม ให้ความรู้แก่นักเรียน และขัดเกลาให้นักเรียนเป็นคนดี และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป ดังนั้นนักเรียนในฐานะที่ยังอยู่ในวัยเรียน และอยู่ในโรงเรียน จะต้องตั้งใจเรียนศึกษาหาความรู้ และช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ร่วมมือกันพัฒนาโรงเรียนของตนให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี	เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีและยินดีจะปฏิบัติเพื่อประโยชน์ต่อคนในสังคมมีความชื่นชมและภูมิใจในสิ่งที่ปฏิบัติ	เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีและยินดีจะปฏิบัติเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน มีความเต็มใจที่จะปรับปรุงการปฏิบัติให้ดีขึ้น	เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีและยินดีจะปฏิบัติเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง
นำคุณธรรมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของผู้อื่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	นำคุณธรรมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของผู้อื่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันร่วมกับผู้อื่นในการพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและสามารถแก้ไขปัญหาในระหว่างการปฏิบัติได้	นำคุณธรรมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของผู้อื่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันตามที่ตนเองได้คิดขึ้นมาเองเพื่อให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นกว่าแบบอย่างโดยมีครูหรือผู้อื่นแนะนำบ้าง	นำคุณธรรมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของผู้อื่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันปฏิบัติได้ตามแบบอย่างหรือทำตามที่ครูแนะนำเท่านั้น
กระบวนการกลุ่ม	สมาชิกทุกคนให้ความร่วมมือมีการคัดเลือกผู้นำและผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ มีการวางแผนและทำงานตามขั้นตอนและประเมินผลการทำงานร่วมกันทุกครั้ง	สมาชิกทุกคนให้ความร่วมมือมีการคัดเลือกผู้นำและผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ เป็นบางครั้งมีการวางแผนและทำงานตามขั้นตอนและประเมินผลการทำงานเป็นบางครั้ง	ขาดการคัดเลือกผู้นำ ไม่มีการวางแผนและทำงานตามขั้นตอนและประเมินผลการทำงานเป็นบางครั้ง

ชุดการสอน

เรื่องพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย
เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ชุดที่ 5 เรื่อง พลเมืองดีมีคุณธรรม น่าชื่นชม

นางศศิธร สีนลา

รหัสนักศึกษา 520232244

สาขาการสอนสังคมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บัตรคำสั่ง

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชุดที่ 5 เรื่อง พลเมืองดีมีคุณธรรม นำชื่นชม

โปรดอ่านบัตรคำสั่ง และปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้อย่างเคร่งครัด

1. เลือกประธานกลุ่มเพื่อทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรม
2. เลือกเลขานุการกลุ่มเพื่อทำหน้าที่บันทึกสาระสำคัญในแต่ละชุด
3. อ่านบัตรเนื้อหาให้ละเอียดถี่ถ้วน อย่างน้อย 2 เที่ยว
4. ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของพลเมืองมีคุณธรรมนำชื่นชมในบัตรเนื้อหา
5. แล้วตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ
6. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย
7. เก็บอุปกรณ์ทุกชิ้นใส่ซองให้เรียบร้อยและถูกต้อง ยกเว้นแบบฝึกปฏิบัติ
8. เตรียมเปลี่ยนไปเรียนในชุดอื่นต่อไป

บัตรเนื้อหา

ชุดที่ 5 เรื่อง พลเมืองดีมีคุณธรรม นำชื่นชม

ความหมายของพลเมืองดี

พลเมือง หมายถึง พลละกำลังของประเทศ ซึ่งมีส่วนเป็นเจ้าของประเทศนั่นเอง
ต่างจากชาวต่างด้าวเข้าเมือง ชาวต่างประเทศนี้เข้ามาอยู่ชั่วคราว

พลเมืองมีความหมายต่างจากบุคคล ซึ่งหมายถึง สิ่งซึ่งมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย
ซึ่งได้แก่บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล

เมื่อกล่าวถึงพลเมืองของประเทศใด ย่อมหมายถึงบุคคลทั้งหลายที่มีสัญชาติของ
ประเทศนั้นๆ ตามกฎหมายของแต่ละประเทศ เช่น เมื่อกล่าวถึงพลเมืองของประเทศสหรัฐอเมริกา
ย่อมหมายถึงคนทั้งหลายที่มีสัญชาติอเมริกัน ตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา หรือเมื่อกล่าวถึง
พลเมืองของประเทศไทยย่อมหมายถึงคนทั้งหลายที่มีสัญชาติไทยตามกฎหมายไทย

พลเมืองของแต่ละประเทศย่อมมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายของประเทศนั้น บุคคล
ต่างสัญชาติที่เข้าไปอยู่อาศัยซึ่งเรียกว่าคนต่างด้าว ไม่มีสิทธิเท่าเทียมกับพลเมืองและมีหน้าที่
แตกต่างออกไป เช่น อาจมีหน้าที่เสียภาษี หรือค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นตามที่กฎหมายของแต่ละ
ประเทศบัญญัติไว้

สิทธิและหน้าที่เป็นสิ่งคู่กัน เมื่อมีสิทธิก็ต้องมีหน้าที่ พลเมืองของทุกประเทศมีทั้ง
สิทธิและหน้าที่แต่จะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับกฎหมายของประเทศนั้นๆ และแน่นอนว่า
ประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ประชาชนมีสิทธิมากกว่าการปกครองในระบอบอื่น
เพราะมีสิทธิที่สำคัญที่สุด คือ สิทธิในการปกครองตนเอง

บัตรเนื้อหา

ความหมายและความสำคัญ

วิถีชีวิตประชาธิปไตย หมายถึง การอยู่ร่วมกัน ปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพ ทั้งทางกายและวาจา ไม่ก้าวล่วงในสิทธิของผู้อื่น เคารพกฎเกณฑ์ของสังคม ร่วมกันรับผิดชอบและทำประโยชน์เพื่อความผาสุกของส่วนรวม ตลอดจนการใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหาทั้งมวล

การปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองที่ใช้กับประเทศทั่วโลกส่วนใหญ่ประชาธิปไตยเป็นอำนาจหรือการปกครองที่ยึดมั่นในอุดมการณ์ 2 ประการ คือ ความเสมอภาคเท่าเทียมกันและความมีเสรีภาพ อย่างไรก็ตาม ประชาธิปไตยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะการปกครอง ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ถือว่าเป็นการปกครองของประชาชนโดยประชาชน และเพื่อประชาชน ในรูปแบบของรัฐสภา รัฐบาล ตลอดจนองค์กรต่างๆ และลักษณะวิถีชีวิตของบุคคล ในการปฏิบัติตามหลักประชาธิปไตยในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นแนวทางที่จะสร้างสังคมประชาธิปไตยและวิถีชีวิตของคนในสังคมประชาธิปไตย ซึ่งลักษณะวิถีชีวิตนี้มีความสำคัญกว่าลักษณะแรก เพราะลักษณะวิถีชีวิตนั้นจะส่งผลให้การปกครองสมบูรณ์ขึ้นและประสบผลสำเร็จ

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่อยู่ในสังคมโลก แม้จะมีวิวัฒนาการในเรื่องวิถีชีวิตประชาธิปไตยในสังคมแตกต่างกัน แต่สำหรับประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะยึดถือปฏิบัติในเรื่องวิถีชีวิตประชาธิปไตยโดยมีหลักเกณฑ์ไปในทางเดียวกัน จะแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของแต่ละประเทศ ซึ่งได้แก่ การศึกษา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ทักษะคหิของประชาชน เป็นต้น

บัตรเนื้อหา

องค์ประกอบของสังคมประชาธิปไตย

การที่บุคคลในสังคมจะดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตยได้ ต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในระบอบประชาธิปไตย รู้จักสิทธิ หน้าที่ และแนวทางในการปฏิบัติตนตามระบอบ ประชาธิปไตย ขณะที่อุดมการณ์ประชาธิปไตยจะเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตประชาชน ซึ่งประชาชนจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับวินัยเพื่อปฏิบัติต่อสังคมตามกฎหมายของสังคมได้ ซึ่งสังคม ประชาธิปไตยจะต้องเป็นสังคมที่ประชาชนที่อยู่ในสังคมนั้นรวมตัวกันอยู่ด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. สันติภาพ หมายถึง ความสงบ สังคมใดที่มีแต่ความสงบสังคมนั้นจะเป็นสุข ปราศจากการรบราฆ่าฟัน แกร่งแย่งชิงดี ทำร้ายซึ่งกันและกัน
2. สันติสุข หมายถึง ความสงบ เรียบร้อย ปราศจากภัยอันตราย
3. เสรีภาพ หมายถึง ความมีเสรีภาพที่จะทำอะไรก็ได้ภายใต้ขอบเขตที่ไม่กระทบทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน

วิถีชีวิตประชาธิปไตยที่จะทำให้เกิด สันติภาพ สันติสุข และเสรีภาพ ขึ้นมาได้ นั้น จะต้องสร้างสังคมให้บุคคลที่อยู่ในสังคมมีพฤติกรรมอย่างน้อย 4 ประการ คือ

1. ความมีระเบียบ บุคคลในสังคมจะต้องเกิดพฤติกรรมด้านการปฏิบัติตาม กฎระเบียบ ข้อบังคับ ตามที่สังคมนั้นๆ เป็นผู้กำหนด การกำหนด กฎ ระเบียบ ข้อบังคับจะต้อง เกิดขึ้นมาจากความเห็นชอบของประชาชนในสังคมนั้น ทั้งนี้รวมถึงกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกิดขึ้น จากรัฐซึ่งเป็นตัวบทกฎหมายที่ใช้บังคับให้ประชาชนในประเทศประพฤติ และปฏิบัติ

2. ความเคารพ บุคคลในสังคมจะต้องเกิดพฤติกรรมในการเคารพต่อสิทธิของบุคคล ต่างๆ ที่อยู่ในสังคมด้วยกัน สิทธินั้นๆ จะเป็นสิทธิที่กฎหมายของสังคมนั้นมอบให้ประชาชน ทุกคนที่จะต้องได้รับ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นสิทธิที่จะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนประชาชน และสิทธิอื่นๆ ที่พึงมีในฐานะที่เป็นประชาชน ในสังคมนั้น

บัตรเนื้อหา

3. ความเชื่อถือ บุคคลในสังคมจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายด้วยความศรัทธาในหน้าที่ที่ได้รับ ประพฤติและปฏิบัติหน้าที่ตามข้อตกลงที่ได้กำหนดไว้ด้วยความเต็มใจ และเมื่อได้เปลี่ยนหน้าที่ให้รับผิดชอบในหน้าที่อื่นก็สามารถทำได้ด้วยความยินดี และสามารถเป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม และสมาชิกที่ดีของกลุ่มนั้นๆ

4. ความสามัคคี เป็นพฤติกรรมของบุคคลในสังคมที่จะต้องอยู่ร่วมกันในสังคมนั้นๆ ด้วยความรัก ผูกพัน และสามัคคีต่อกันรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆ ตามความต้องการและความคิดอันเป็นอิสระของแต่ละคน แต่เมื่อมารวมกันเป็นกลุ่มแล้วก็สามารถเป็นสมาชิกที่ดีและทำคุณประโยชน์ให้กับกลุ่มนั้นๆ และเมื่อรวมตัวเป็นกลุ่มกันแล้วก็รู้จักใช้สิทธิใช้เสียงของตนเพื่อการเลือกตั้งสมาชิกในกลุ่มเพื่อรับผิดชอบหน้าที่ต่างๆ ที่กลุ่มได้มอบหมาย

ประชาธิปไตยในลักษณะที่เป็นวิถีชีวิตดังกล่าว เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมประชาธิปไตยที่จะต้องยึดหลักเหตุผล มีความเคารพในความเสมอภาคของมนุษย์ เคารพในสิทธิเสรีภาพซึ่งกันและกัน เคารพในความคิดและการกระทำของตนเอง ของผู้อื่น รู้จักให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ วางแผนตลอดจนประสานซึ่งกันและกัน อาสารับทำงานตามความสามารถของตนตามมติของส่วนรวม มีเหตุผลในการตัดสินใจ การพัฒนาปัญญา เพื่อใช้ในการร่วมมือกัน ซึ่งประชาธิปไตยในลักษณะที่เป็นวิถีชีวิตนี้มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับบุคคลในสังคมมากที่สุด

บัตรเนื้อหา

การนำหลักคุณธรรมมาใช้ในกระบวนการทางประชาธิปไตย

กระบวนการทางประชาธิปไตยเป็นวิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์ที่เป็นไปตามระบบและหลักการของประชาธิปไตย ซึ่งเป็นสิ่งที่ประชาชนในประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยใช้ประพฤติปฏิบัติ ซึ่งถ้านำหลักคุณธรรมมาใช้คู่กันไปด้วยทุกขั้นตอนแล้วย่อมจะส่งผลถึงความมั่นคงของการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย วิธีการนำหลักคุณธรรมแทรกไปอยู่ในกระบวนการทางประชาธิปไตย เช่น

1) กระบวนการทางกฎหมาย ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยจะมีกฎระเบียบข้อบังคับ ความประพฤติของมนุษย์ ซึ่งเรียกว่ากฎหมาย ดังนั้นการที่จะออกกฎหมายมาใช้นั้นจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนของกระบวนการทางรัฐสภาซึ่งเป็นผู้ออกกฎหมาย และเมื่อกฎหมายมีผลบังคับแล้วก็ต้องมีความยุติธรรม ใช้บังคับกับทุกคนอย่างเสมอภาคกัน ไม่เลือกใช้กับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง นอกจากนั้นเจ้าหน้าที่ผู้ใช้กฎหมายจะต้องมีความซื่อสัตย์เพื่อผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรมด้วย

2) การดำเนินการตามสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ ประชาชนทุกคนย่อมมีสิทธิเสรีภาพตามกฎหมาย แต่ก็ต้องไม่ไปก้าวท้าวสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น จึงต้องนำหลักการมีวินัยในตนเอง ความมีเมตตากรุณาต่อบุคคลผู้เป็นเพื่อนมนุษย์ มีการเอาใจเขามาใส่ใจเรา เพื่อจะได้ไม่กระทำการอันเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ส่วนการปฏิบัติหน้าที่ที่จะต้องกระทำตามหลักความรับผิดชอบและการมีวินัย เพื่อที่จะได้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎเกณฑ์ของกฎหมาย มิใช่กระทำตามความพึงพอใจของตนเอง

3) หลักความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ผู้ปฏิบัติจะต้องมีความเข้าใจในหลักของความเสมอภาคตามกฎหมายว่าประชาชนมีความเสมอภาคในด้านใดบ้าง แล้วจึงนำหลักคุณธรรมมาใช้ปฏิบัติ เช่น ชายหญิงมีความเสมอภาคในสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน ดังนั้น ในสังคมทุกแห่งจะต้องยอมรับและให้ความเป็นธรรมแก่หญิง ไม่ก็คิดว่างานนั้นจะให้ทำเฉพาะเพศชายเท่านั้นหรือการออกเสียงใด ๆ ตามหญิงก็ย่อมมีสิทธิเสมอภาคกับชาย เป็นต้น คุณธรรมที่จะนำมาใช้ปฏิบัติให้เกิดความเสมอภาคนั้น ได้แก่ ความยุติธรรม ความซื่อตรง ความซื่อสัตย์ ความมีวินัยในตนเอง ความรัก

บัตรเนื้อหา

ความเมตตา ความเสียสละอดทน ความสามัคคี โดยผู้ที่อยู่ร่วมกันในสังคมจะต้องมีหลักคุณธรรมดังกล่าว จึงจะส่งผลให้เกิดความเสมอภาคเท่าเทียมกันในสังคม

4) **หลักเหตุผล** ในกระบวนการทางประชาธิปไตยทุกคนจะต้องมีเหตุผล อดทน อดกลั้น ไม่มีความโลภมัวเมา หากปราศจากเหตุผลจะทำให้ทุกคนทำอะไรตามอำเภอใจ จะทำให้สังคมเกิดความวุ่นวาย

5) **หลักอำนาจเป็นของประชาชน** เมื่อประชาชนทุกคนมีอำนาจในการกระทำการใด ๆ ก็ตามจะต้องมีสติสัมปชัญญะ มีความรู้ตัวและระลึกได้ว่ากำลังกระทำการสิ่งใดอยู่ ไม่หลงใหลในอำนาจยศถาบรรดาศักดิ์ มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลทุกคน มีความสามัคคีในการดำเนินกิจการซึ่งเป็นของส่วนรวม มีความละเอียดเกรงกลัวต่อความชั่ว ถึงแม้ว่าตนเองหรือกลุ่มจะมีอำนาจในการทำกิจกรรมใด ๆ ได้ตามสิทธิหน้าที่ก็ตาม

บทบาทหน้าที่ของพลเมืองดีต่อชุมชนและประเทศชาติ

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมในการพัฒนาประเทศ จะทำให้ประเทศนั้น ๆ พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นเราในฐานะพลเมืองไทยจะต้องช่วยกันพัฒนาบ้านเมือง เพื่อให้ประเทศไทยน่าอยู่อาศัย โดยปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนอย่างเหมาะสม ดังนี้

1) **เข้ารับการศึกษาอบรม** การศึกษาเป็นการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เพื่อที่จะนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขและเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพที่มั่นคงต่อไป

2) **ปฏิบัติตามกฎหมาย** เมื่อทุกคนปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดย่อมสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม

บัตรเนื้อหา

3) การนับถือศาสนาและปฏิบัติตามพิธีกรรมทางศาสนาอย่างเคร่งครัด เช่น เข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา ปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา ถ้าพลเมืองทุกคนปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีต่อศาสนาแล้วย่อมก่อให้เกิดความสุข มีความมั่นคงทางจิตใจ สามารถเผชิญปัญหาต่างๆ ที่เข้ามาในชีวิต มีการจัดระเบียบชีวิตในสังคม และสามารถควบคุมความประพฤติของตนในสังคมได้นอกจากนี้จากการเคารพกฎหมาย

4) การปฏิบัติตนตามค่านิยมที่ดีงาม เช่น มีความรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร มีความรักและภูมิใจในความเป็นไทย เป็นต้น

5) การสืบสานศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและถ่ายทอดไปยังสังคมอื่น ๆ เช่น ประเพณีวันสงกรานต์ ซึ่งมีการสงฆ์พระและรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ เป็นการแสดงออกซึ่งความมีสัมมาคารวะ ความกตัญญูต่อศาสนาและผู้มีพระคุณ เป็นวันรวมญาติพี่น้องแสดงถึงความสามัคคีปรองดอง และในวันสงกรานต์นี้เป็นช่วงอากาศร้อนก็แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาไทยที่สามารถเลือกประเพณีที่มีการสาดน้ำ เล่นน้ำกัน บรรเทาความร้อน และสนุกสนานอีกด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมประเพณีแก่คนต่างชาติ และทำให้เป็นฤดูกาลท่องเที่ยวทำรายได้เข้าสู่ประเทศ

6) การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เมื่อมีอายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพื่อเลือกคนดีเข้าไปเป็นตัวแทนบริหารบ้านเมืองทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

7) การป้องกันประเทศ การที่ประเทศชาติจะมีความมั่นคงปลอดภัยนั้น ประชาชนทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมมือกันป้องกันประเทศ มิใช่มอบความไว้วางใจให้เฉพาะบุคคลผู้เป็นทหารเท่านั้น ประชาชนทั่วไปก็สามารถสอดส่องดูแลเพื่อป้องกันผู้คิดทำลายประเทศได้เช่นกัน

8) การร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยการใช้ทรัพยากรให้เกิดคุณค่ามากที่สุด ลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ โดยการหาสิ่งอื่นมาทดแทน เป็นต้น

บัตรเนื้อหา

9) ประกอบอาชีพที่สุจริตด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้กับตนเองและประเทศชาติ ส่งผลให้เกิดสภาพคล่องทางการเงิน ทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดี

10) การประหยัดและอดออม รู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงินเพื่อให้ได้สิ่งของที่คุ้มค่า ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจมั่นคง พลเมืองที่ดีทุกคนควรสร้างวินัยให้รู้จักการประหยัด มีวินัยในการใช้จ่าย ไม่สุรุ่ยสุร่ายซึ่งจะเป็นผลดีต่อตนเอง ครอบครัว และประเทศชาติ

บัตรกิจกรรม**ชุดการสอนที่ 5****เรื่อง**

1. ให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันอ่านบัตรเนื้อหาและช่วยกันทำกิจกรรมตามบัตรคำถามที่ให้ไว้

บัตรคำถาม

ชุดที่ 5.1 เรื่อง พลเมืองดีมีคุณธรรม นำชื่นชม

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ข้อ 1 บอกแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีได้
- ข้อ 2 ระบุคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมของพลเมืองดีได้
- ข้อ 3 บอกผลดีจากการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีต่อประเทศชาติได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นคำถามต่อไปนี้

1. พลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตยมีคุณลักษณะเช่นไรบ้าง

.....

.....

2. แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีต้องทำอะไร

.....

.....

3. การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีต้องอาศัยหลักคุณธรรมใดบ้าง

.....

.....

4. การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างไร

.....

.....

บัตรคำถาม

ชุดที่ 5.2 เรื่อง พลเมืองดีมีคุณธรรม นำชื่นชม

ตอนที่ 1

- คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก ทำเครื่องหมาย X หน้าข้อที่เห็นว่าผิด
- 1. วิถีชีวิตประชาธิปไตย หมายถึง การอยู่ร่วมกัน ปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพทั้งทางกายและวาจาไม่ก้าวก่ายในสิทธิของผู้อื่น เคารพกฎเกณฑ์ของสังคมร่วมกันรับผิดชอบและทำประโยชน์เพื่อความผาสุกของส่วนรวม
 - 2. เสรีภาพ หมายถึง ความมีเสรีภาพซึ่งจะทำอะไรก็ได้
 - 3. วัฒนธรรม คือ ผลจากการกระทำที่พัฒนาจากสภาพเดิมตามธรรมชาติให้ดีขึ้นยั่งยืนจนเป็นที่ยอมรับในสังคม
 - 4. การมีส่วนร่วมในการสืบสานศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาเป็นการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกของสังคมและประเทศชาติ
 - 5. ความอดทนต่อการตรากตรำทำงาน คือไม่พินฝ่ายอุปสรรคจนประสบผลสำเร็จ

คะแนนที่ได้.....

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกอักษรในช่อง ข. มาใส่หน้าข้อในช่อง ก. ที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน

ก.	ข.
1. หลักในการประพฤติปฏิบัติที่สร้างประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น	ก. จริยธรรม
2. องค์ประกอบของสังคมประชาธิปไตย	ข. ความซื่อสัตย์
3. ความเป็นผู้มีจิตใจเข้มแข็ง	ค. ศิลธรรม
4. หลักในการประพฤติปฏิบัติที่ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนเสียหาย	ง. สันติภาพ สันติสุข เสรีภาพ
5. การรักษา กาย วาจา ใจ ให้เป็นปกติไม่ทำชั่วเบียดเบียนผู้อื่น	จ. ความมีระเบียบเรียบร้อย
	ช. ความอดทน
	ฉ. คุณธรรม

คะแนนที่ได้.....

บัตรคำถาม

ตอนที่ 3

คำชี้แจงให้นำเลขหน้ากรอบ ไปใส่ในหน้าข้อที่ถูกต้องสัมพันธ์กัน

ก จริยธรรม

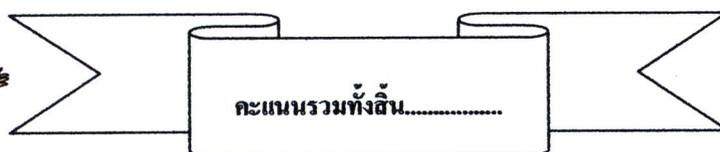
ข คุณธรรม

ค ศิลธรรม

- ... 1. เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม
- ... 3. มีน้ำใจซึ่งกันและกัน
- ... 5. ไม่ละเมิดทรัพย์สินของผู้อื่น
- ... 7. สามารถแก้ปัญหาได้ดี
- ... 9. เคารพซึ่งกันและกัน

- ... 2. เคารพสถาบันพระมหากษัตริย์
- ... 4. มีสติอยู่เสมอ
- ... 6. ไม่เบียดเบียนผู้อื่น
- ... 8. มีความรับผิดชอบ
- ... 10. ไม่สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น

คะแนนที่ได้.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

บัตรเฉลยแนวคำตอบ

ชุดที่ 5.1 เรื่อง พลเมืองดีมีคุณธรรมน่าชื่นชม

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ข้อ 1 บอกแนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีได้
- ข้อ 2 ระบุคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมของพลเมืองดีได้
- ข้อ 3 บอกผลดีจากการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีต่อประเทศชาติได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นคำถามต่อไปนี้

1. พลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตยมีคุณลักษณะเช่นไรบ้าง
 1. ปฏิบัติตนตามกฎหมาย
 2. เคารพเสียงข้างมากเป็นใหญ่
 3. บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม
 4. รักษาไว้ซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
 5. ยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรมของศาสนา
2. แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีต้องทำอย่างไร
 1. หมั่นทำความดีอยู่เสมอ
 2. หลีกเลี่ยงการทำความชั่วต่าง ๆ
 3. ศึกษาบุคคลที่ทำความดีไว้เป็นแบบอย่างและปฏิบัติตาม
3. การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีต้องอาศัยหลักคุณธรรมใดบ้าง
 1. ความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
 2. ความรับผิดชอบ
 3. ความมีระเบียบวินัย
 4. ความเสียสละ
 5. ความซื่อสัตย์สุจริต
4. การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างไร

ทำให้ทุกคนอาศัยอยู่ในสังคมเดียวกันได้อย่างมีความสุข มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่มีคน ได้รับความเดือดร้อน ซึ่งจะช่วยให้สังคมและประเทศชาติเกิดการพัฒนาและเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

บัตรเฉลยแนวคำตอบ

ชุดที่ 5.2 เรื่อง พลเมืองดีมีคุณธรรมนำชื่นชม

เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / หน้าข้อที่ถูก ทำเครื่องหมาย X หน้าข้อที่เห็นว่าผิด

- ✓ 1. วิถีชีวิตประชาธิปไตย หมายถึง การอยู่ร่วมกัน ปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพทั้งทางกายและวาจา ไม่ก้าวร้าวในสิทธิของผู้อื่น เคารพกฎเกณฑ์ของสังคม ร่วมกันรับผิดชอบและทำประโยชน์เพื่อความผาสุกของส่วนรวม
- X 2. เสรีภาพ หมายถึง ความมีเสรีภาพซึ่งจะทำอะไรก็ได้
- ✓ 3. วัฒนธรรม คือ ผลจากการกระทำที่พัฒนาจากสภาพเดิมตามธรรมชาติให้ดียิ่งขึ้นจนเป็นที่ยอมรับในสังคม
- ✓ 4. การมีส่วนร่วมในการสืบสานศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาเป็นการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกของสังคมและประเทศชาติ
- X 5. ความอดทนต่อการตรากตรำทำงาน คือ ไม่พินาศอุปสรรคจนประสบผลสำเร็จ

คะแนนที่ได้.....

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกอักษรในช่อง ข. มาใส่หน้าข้อในช่อง ก. ที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน

ก.	ข.
ก 1. หลักในการประพฤติปฏิบัติที่สร้างประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น	ก. จริยธรรม
ง 2. องค์ประกอบของสังคมประชาธิปไตย	ข. ความซื่อสัตย์
ช 3. ความเป็นผู้มีจิตใจเข้มแข็ง	ค. ศิลปกรรม
จ 4. หลักในการประพฤติปฏิบัติที่ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนเสียหาย	ง. สันติภาพ สันติสุข เสรีภาพ
ค 5. การรักษา กาย วาจา ใจ ให้เป็นปกติไม่ทำชั่วเบียดเบียนผู้อื่น	จ. ความมีระเบียบเรียบร้อย
	ช. ความอดทน
	ฉ. คุณธรรม

คะแนนที่ได้.....

บัตรเฉลยแนวคำตอบ

ตอนที่ 3

คำชี้แจง ให้นำเลขหน้ากรอบ ไปใส่ในหน้าข้อที่ถูกต้องสัมพันธ์กัน

ก.คาราวธรรม

ข.สามัคคีธรรม

ค.ปัญญาธรรม

ก 1. เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม

ก. 2. เคารพสถาบันพระมหากษัตริย์

ค 3. มีน้ำใจซึ่งกันและกัน

ค 4. มีสติอยู่เสมอ

ก 5. ไม่ละเมิดทรัพย์สินของผู้อื่น

ข 6. ไม่เบียดเบียนผู้อื่น

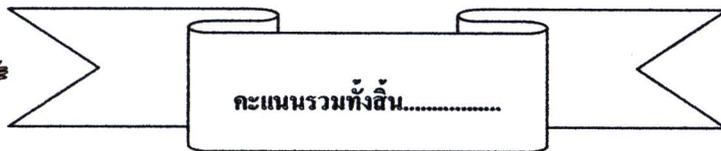
ค 7. สามารถแก้ปัญหาได้ดี

ข 8. มีความรับผิดชอบ

ก 9. เคารพซึ่งกันและกัน

ข 10. ไม่สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น

คะแนนที่ได้.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี	เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีและยินดีจะปฏิบัติเพื่อประโยชน์ต่อคนในสังคมมีความชื่นชมและภูมิใจในสิ่งที่ปฏิบัติ	เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีและยินดีจะปฏิบัติเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน มีความเต็มใจที่จะปรับปรุงการปฏิบัติให้ดีขึ้น	เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีและยินดีจะปฏิบัติเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง
นำคุณธรรมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของผู้อื่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	นำคุณธรรมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของผู้อื่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันร่วมกับผู้อื่นในการพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและสามารถแก้ไขปัญหาในระหว่างการปฏิบัติได้	นำคุณธรรมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของผู้อื่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันตามที่ตนเองได้คิดขึ้นมาเอง เพื่อให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นกว่าแบบอย่างโดยมีครูหรือผู้อื่นแนะนำบ้าง	นำคุณธรรมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของผู้อื่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันปฏิบัติได้ตามแบบอย่างหรือทำตามที่ครูแนะนำเท่านั้น
กระบวนการกลุ่ม	สมาชิกทุกคนให้ความร่วมมือมีการคัดเลือกผู้นำและผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ มีการวางแผนและทำงานตามขั้นตอนและประเมินผลการทำงานร่วมกันทุกครั้ง	สมาชิกทุกคนให้ความร่วมมือมีการคัดเลือกผู้นำและผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ เป็นบางครั้งมีการวางแผนและทำงานตามขั้นตอนและประเมินผลการทำงานเป็นบางครั้ง	ขาดการคัดเลือกผู้นำ ไม่มีการวางแผนและทำงานตามขั้นตอนและประเมินผลการทำงานเป็นบางครั้ง

แบบประเมินผลงาน
คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับคุณภาพ

ที่	ชื่อ - สกุล	เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี			นำคุณธรรมการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของผู้อื่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน			กระบวนกรกลุ่ม			คะแนนรวม	สรุป
		3	2	1	3	2	1	3	2	1		
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												

เกณฑ์การให้คะแนน

การปฏิบัติงานสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	3	คะแนน
การปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	ให้	2	คะแนน
การปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
7-9	ดี
4-6	พอใช้
0-3	ปรับปรุง

ภาคผนวก ง

แบบประเมินชุดการสอน เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสม ตามรายการประเมินที่กำหนด
ดังต่อไปนี้

- ระดับ 3 หมายถึง ชุดการสอนที่จัดทำขึ้นมีความเหมาะสมมาก ในด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการ
เรียนการสอน รูปแบบของการสอน คุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเป็น
พลเมืองดี และการวัดและประเมินผล
- ระดับ 2 หมายถึง ชุดการสอนที่จัดทำขึ้นมีความเหมาะสมปานกลาง ในด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรม
การเรียนการสอน รูปแบบของการสอน คุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเป็น
พลเมืองดี และการวัดและประเมินผล
- ระดับ 1 หมายถึง ชุดการสอนที่จัดทำขึ้นมีความเหมาะสมน้อยในด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการ
เรียนการสอน รูปแบบของการสอน คุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเป็น
พลเมืองดี และการวัดและประเมินผล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	3	2	1
1. องค์ประกอบของชุดการสอนและการจัดกิจกรรม การเรียนรู้			
1.1 องค์ประกอบของชุดการสอนครบและครอบคลุมเนื้อหา			
1.2 การจัดกิจกรรมมีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้			
1.3 ความครอบคลุมสาระการเรียนรู้			
1.4 ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้			
1.5 ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นพบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง			
1.6 การฝึกให้ผู้เรียนรู้จักเชื่อมโยงประสบการณ์ จากการเรียนรู้กับชีวิตจริง			
1.7 การเน้นกระบวนการให้ผู้เรียนฝึกทำงานและ อยู่ร่วมกับผู้อื่น			
2. การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้,ตัวชี้วัด,จุดประสงค์การเรียนรู้			
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหาและสาระการเรียนรู้			
2.2 ความสอดคล้องกับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2			
2.3 ความครอบคลุมสาระด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย			
3. การกำหนดสาระสำคัญ			
3.1 ความสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้			
3.2 ความเหมาะสมกับเวลาที่ใช้สอน			
3.3 ความเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน			
4. การกำหนดสาระการเรียนรู้			
4.1 ความสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้			
4.2 ความเหมาะสมกับเวลาที่ใช้สอน			
4.3 ความเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน			
5. การกำหนดคุณธรรม 3 ประการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี			
5.1 ความสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด			
5.2 ความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้			
5.3 ความสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้			

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	3	2	1
6. สื่อและแหล่งเรียนรู้			
6.1 ช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดได้ง่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น			
6.2 ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง			
6.3 เหมาะสมกับวุฒิภาวะ วัยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2			
6.4 ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อที่หลากหลาย			
7. การกำหนดวิธีการวัดแลประเมินผล			
7.1 ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้			
7.2 ความครอบคลุมด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย			
7.3 ระบุเครื่องมือการประเมินชัดเจน			
7.4 ระบุเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน			

.....
(.....)

ผู้ประเมิน

ภาคผนวก จ
แบบประเมินความเป็นพลเมืองดี
เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โรงเรียนชลประทานผาแตก อำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อ.....ห้อง.....เลขที่.....
การประเมินครั้งที่.....ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคุณภาพพฤติกรรมที่ปรากฏของผู้เรียน
ตามรายการประเมินที่กำหนดดังต่อไปนี้

- ระดับ 3 หมายถึง ปฏิบัติมาก คือผู้เรียนแสดงพฤติกรรมจนเป็นนิสัย เป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่น
แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม
- ระดับ 2 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง คือ ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอเหมาะสมถูกต้อง
มีต้องให้ใครสั่งหรือตักเตือน
- ระดับ 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อย คือ ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมตามคำสั่ง หรือผู้กำกับดูแลให้ปฏิบัติ
หรือคอยให้ผู้อื่นเตือนจึงปฏิบัติ

รายการสอบถาม	ระดับคุณภาพ พฤติกรรมที่ ปรากฏ		
	3	2	1
การวชิธรรม			
1. เข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญที่จัดขึ้นเพื่อแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ในโอกาสวันที่ 5 ธันวาคม, วันที่ 12 สิงหาคมและวันสำคัญต่างๆ			
2. การปฏิบัติตนด้วยความเคารพต่อสัญลักษณ์ที่แสดงถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น เพลงชาติ พระบรมสาทิสลักษณ์ เพลงสรรเสริญพระบารมี			
3. นำหลักธรรมในศาสนาที่ตนนับถือมาใช้ในชีวิตประจำวัน			
4. ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักของศาสนา ร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทาง ศาสนา			
5. ปฏิบัติตนและเป็นแบบอย่างที่ดีของศาสนิกชน			
6. เคารพสิทธิของผู้อื่น ใช้เสรีภาพอย่างมีขอบเขต			
7. เคารพกฎ กติกา และการบริการตามลำดับก่อนหลัง			
8. เคารพรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยเหตุผล			
9. ไม่ละเมิดทรัพย์สินของผู้อื่นและของส่วนรวม			
10. ปฏิบัติตามวัฒนธรรม ประเพณี กฎเกณฑ์และระเบียบของสังคม			
สามัคคีธรรม			
1. รับผิดชอบต่อหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย			
2. สดใสร่างกาย แรงใจและสติปัญญาในการทำงานเพื่อส่วนรวม			
3. มีความเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกันในหมู่คณะ			
4. ร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนและชุมชนให้งานมีประสิทธิภาพ			
5. ไม่หลีกเลี่ยงงานหรือเอาเปรียบผู้อื่น			
6. เข้าร่วมส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดองที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ			
7. ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ยกย่องความเป็นไทยและมีความสามานฉันท์			
8. เข้าร่วมส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรมที่สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ			
9. ร่วมกันทำงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมายจนประสบผลสำเร็จ			
10. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน			

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ พฤติกรรมที่ปรากฏ		
	3	2	1
ปัญญาธรรม			
1.ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับฟังเสียงข้างมาก,เคารพเสียงข้างน้อย			
2.รู้จักการใช้ปัญญา ใช้เหตุผลและความถูกต้องในการแก้ปัญหาต่าง ๆ			
3.ถ้ามีปัญหาหรือการโต้แย้งในหมู่คณะให้ใช้เหตุผลและสติปัญญาคัดสิน และทุกคนต้องร่วมกันคิดและตัดสินใจโดยใช้เหตุผล			
4.ยอมรับการกระทำของตนเองและแก้ไขข้อบกพร่อง			
5. ไม่แก้ปัญหาโดยใช้อารมณ์และยึดถือความถูกต้องเป็นหลัก			
6. อธิบายเหตุผลได้เมื่อต้องการการตัดสินใจหรือซักถาม			
7. สามารถวิเคราะห์ข่าวสารและประมวลเหตุการณ์ต่างๆด้วยสติปัญญา			
8. มีความคิดเห็นเป็นของตนเองและกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นในทางที่ดี			
9. ใช้สติปัญญาในทางที่ดี มีประโยชน์ต่อทุกฝ่ายและความถูกต้อง			
10.มีคุณธรรม จริยธรรม ประจำตัว			
รวมคะแนน			

เกณฑ์การตัดสิน

ช่วงคะแนน

- 0 – 9 ผลการประเมินความเป็นพลเมืองดี อยู่ในเกณฑ์ ควรปรับปรุง
- 10 – 19 ผลการประเมินความเป็นพลเมืองดี อยู่ในเกณฑ์ ดี
- 20 – 30 ผลการประเมินความเป็นพลเมืองดี อยู่ในเกณฑ์ ดีมาก

ภาคผนวก ฉ

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรในกระดาษคำตอบที่ถูกที่สุด

การวธรรม

1. ใครใช้หลักการวธรรมในการปฏิบัติตน
 - ก. ฝ่ายเห็นผู้ใหญ่แล้วเดินหนี
 - ข. เกรงรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ ทุกคน
 - ค. ดาหียบของเพื่อนโดยไม่ขออนุญาต
 - ง. ทิพย์เชื่อว่าความคิดของตนถูกต้อง
2. สถานภาพ หมายถึง ข้อใด
 - ก. จุดยืน ที่ตั้งเราอยู่
 - ข. สิ่งี่แสดงความเป็นมา
 - ค. ตำแหน่งที่ได้มาโดยกำเนิดหรือสามารถ
 - ง. รูปร่างลักษณะหน้าตา
3. ใครทำตามบทบาทของตนเองได้เหมาะสมที่สุด
 - ก. สามเณรออกไปเล่นฟุตบอลที่ลานวัด
 - ข. แม่พาลูกไปหาแพทย์เพื่อรักษาโรค
 - ค. นักเรียนยกพวกตีกันเพื่อรักษาศักดิ์ศรี
 - ง. สมศักดิ์หนีเรียนไปเล่นตู้เกมส์
4. ใครปฏิบัติตามหน้าที่
 - ก. รัชพลขับรถคาดเข็มขัดนิรภัยทุกครั้ง
 - ข. เฉลิมพรนับถือศาสนาคริสต์
 - ค. แจนร้องเพลงในร้านคาราโอเกะ
 - ง. นนท์พาครอบครัวไปพักผ่อนที่ชายทะเล
5. ข้อใดคือหลักเสรีภาพ
 - ก. การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง
 - ข. การเลี้ยงดูบิดามารดา
 - ค. การประกอบอาชีพต่าง ๆ ที่สุจริต
 - ง. การส่งเสริมสุขภาพ
6. การกระทำใดสอดคล้องกับการเป็นพลเมืองดี ในเรื่องการรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย
 - ก. มานะเป็นสมาชิกชมรมรักชาติ
 - ข. มานีผลิตเครื่องใช้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - ค. ป่านเป็นผู้มีเงินได้ไปเสียภาษีทุกปีตามกำหนด
 - ง. พ่อนำเสนองาน แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของประเทศ

23. บุคคลใดที่ปฏิบัติตน *ไม่*เหมาะสมเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนชาวไทย
- เปิดไม่ยอมเปิดประตูให้คนแปลกหน้าเข้าบ้าน
 - ก๊อบยเดินทางไปมาระหว่างประเทศไทยกับจีนอยู่เสมอ
 - แจกได้เปลี่ยนไปนับถือคริสต์ศาสนาเพราะมีสามีเป็นชาวอังกฤษ
 - กำนันเขี้ยวชวนลูกบ้านประท้วงการทำงานของรัฐบาลที่ไม่เชื่อต่อผลประโยชน์ของตน
24. บุคคลใดปฏิบัติตนเป็นคนดีของสังคม
- นายกค้าล้ากลอบตัดไม้สักไปขาย
 - ผู้ใหญ่ค้าเกณฑ์ชาวบ้านซ่อมแซมโรงเรียน
 - นายฉรงค์บุกรุกป่าชายเลนเพื่อทำนาเกลือ
 - กำนันสนิทเป็นหัวคะแนนให้พรรคการเมืองคิงในท้องถิ่น
25. หากเพื่อนของนักเรียน 2 คน ทะเลาะกันและต่างคนต่างก็มีเหตุผลของตน นักเรียนควรจะแก้ไขปัญหอย่างไร
- ปล่อยให้ทั้ง 2 คน ทะเลาะกันต่อไปเพราะไม่ใช่เรื่องของตน
 - รับฟังเหตุผลของแต่ละคน แล้วเลือกข้างที่ตนเห็นว่าถูกต้องที่สุด
 - พินิจและวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ แล้วจึงเลือกเข้าข้างเพื่อนที่ตนสนิทที่สุด
 - นัดเพื่อนทั้ง 2 คน มาพูดคุยกันเพื่อไกล่เกลี่ยและเปิดใจยอมรับซึ่งกันและกัน
26. การลงแขกเกี่ยวข้างของชาวนา แสดงถึงคุณธรรมในข้อใดมากที่สุด
ก. เมตตาธรรม	ข. ความซื่อสัตย์
ค. สามัคคีธรรม	ง. ปัญญาธรรม
27. ข้อใดเป็นการเสียสละต่อส่วนรวม
- ช่วยเพื่อนทำการบ้านเสมอ
 - ทำความสะอาดโต๊ะเรียนของตน
 - นำแจกันอันใหม่มาเปลี่ยนจากของเดิมที่ทำแตก
 - บริจาคเสื้อผ้าให้ผู้ประสบภัยน้ำท่วม
28. ข้อใดคือการเสียสละเพื่อประเทศชาติ
ก. บริจาคเงินให้ขอทาน	ข. แบ่งของเล่นให้น้อง
ค. ช่วยอธิบายโจทย์เลขให้เพื่อนฟัง	ง. บริจาคสิ่งของช่วยทหารที่บาดเจ็บ
29. ถ้าเพื่อนที่เป็นเวรทำความสะอาดห้องเรียนป่วย นักเรียนควรทำอย่างไร
ก. ตอว่าเพื่อน	ข. อาสาทำแทน
ค. ไปฟ้องครู	ง. ทำตัวเฉย

30. ข้อใดหมายถึง ความประนีประนอมกัน
- คนที่ทำผิดครั้งแรก ควรได้รับการอภัยและให้โอกาส
 - คนทำผิดต้องถูกลงโทษ
 - คนเก่ง ไม่จำเป็นต้องง้อคนอื่น
 - คนทำดีก็ควรได้รับรางวัล

ปัญญาธรรม

31. ข้อใดหมายถึงการใช้หลักประชาธิปไตย
- ทำตามใจตนเอง
 - ไม่รับฟังเสียงส่วนน้อย
 - ใช้เหตุผลเพื่อยุติการขัดแย้ง
 - ใช้ความเด็ดขาดรุนแรงในการตัดสินใจ
32. เดชาชอบประดิษฐ์ของใช้จากเศษวัสดุ เช่น นำยางรถยนต์มาทำเป็นกระถางต้นไม้ การกระทำของเดชาสอดคล้องกับการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองได้อย่างไร
- ใฝ่หาความรู้
 - ปฏิบัติตามกฎหมาย
 - สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
33. ข้อใด *'ไม่ใช่'* คุณธรรมที่สมาชิกของครอบครัวในสังคมประชาธิปไตยควรยึดเป็นแนวทางของการปฏิบัติ
- มีอิสระทางความคิด
 - มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่
 - มีความรักและปรารถนาดีต่อกัน
 - มีความอดทนและให้อภัย
34. การแก้ไขปัญหาใด ๆ ของครอบครัวในสังคมประชาธิปไตย สมาชิกในครอบครัวควรยึดหลักเกณฑ์ในข้อใด
- ยึดคำตัดสินของผู้อาวุโส
 - ยึดถือกฎระเบียบโดยเคร่งครัด
 - มีความเป็นอิสระและเป็นตัวของตัวเอง
 - มีความยืดหยุ่นและประนีประนอม
35. พลเมืองดีควรยึดมั่นในคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงามของสังคมประชาธิปไตยในข้อใด เพื่อนำไปสู่ความก้าวหน้าและความสำเร็จ
- ใช้ของไทยกินของไทย
 - อดทน ขยัน และรักการทำงาน
 - รักพวกพ้องและหมู่คณะ
 - ยึดมั่นในวัฒนธรรมและประเพณีของไทย
36. นักเรียนจะช่วยเหลือประเทศชาติด้านเศรษฐกิจด้วยวิธีใดจึงจะเหมาะสมที่สุด
- หารายได้เสริม
 - ใช้เงินอย่างเพียงพอ
 - ไม่ซื้อสินค้าต่างประเทศ
 - ชวนเพื่อน ๆ มาร่วมลงทุนขายของ

เฉลยแบบทดสอบความเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

1. ข	16. ข	31. ค
2. ค	17. ก	32. ง
3. ข	18. ง	33. ก
4. ก	19. ข	34. ง
5. ค	20. ก	35. ข
6. ค	21. ก	36. ข
7. ข	22. ก	37. ก
8. ข	23. ง	38. ข
9. ก	24. ข	39. ข
10. ข	25. ง	40. ก
11. ค	26. ค	41. ง
12. ค	27. ง	42. ค
13. ก	28. ง	43. ค
14. ง	29. ข	44. ข
15. ค	30. ก	45. ข

ภาคผนวก ข

แบบตรวจสอบความเหมาะสมของ ชุดการสอน เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชลประทานผาแตก

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนประกอบของการประเมินแบบประเมินความสอดคล้องของชุดการสอน เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนชลประทานผาแตก

2. ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการพิจารณาความสอดคล้องของการสร้างชุดการสอนเรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชลประทานผาแตก ว่ามีความสอดคล้องตาม ในด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรม ในชุดการสอนและรูปแบบของชุดการสอน ตามประเด็นที่กำหนดให้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องผลการพิจารณาตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

- +1 เมื่อท่านแน่ใจว่ารายการนั้น มีความเหมาะสม
- 0 เมื่อท่านไม่แน่ใจว่ารายการนั้น มีความเหมาะสม
- 1 เมื่อท่านแน่ใจว่ารายการนั้น ไม่เหมาะสม

3. ในกรณีที่ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม กรุณาระบุในข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแบบฝึกให้มีประสิทธิภาพต่อไป

นางศศิธร สีนลา

นักศึกษาสาขาวิชาการสอนสังคม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	(+1)	(0)	(-1)
1. องค์ประกอบของชุดการสอนและการจัดกิจกรรม การเรียนรู้			
1.1 องค์ประกอบของชุดการสอนครบและครอบคลุมเนื้อหา			
1.2 การจัดกิจกรรมมีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้			
1.3 ครอบคลุมมาตรฐาน,ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้			
1.4 ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้			
1.5 ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นพบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง			
1.6 ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักเชื่อมโยงประสบการณ์ จากการเรียนรู้จากชีวิตจริง			
1.7 เน้นกระบวนการกลุ่ม,ฝึกทำงานเป็นหมู่คณะและการอยู่ร่วมกัน			
2. การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้,ตัวชี้วัด,จุดประสงค์การเรียนรู้			
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหาและสาระการเรียนรู้			
2.2 ความสอดคล้องกับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2			
2.3 ความครอบคลุมสาระด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย			
3. การกำหนดสาระสำคัญ			
3.1 ความสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้			
3.2 ความเหมาะสมกับเวลาที่ใช้สอน			
3.3 ความเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน			
4. การกำหนดสาระการเรียนรู้			
4.1 กำหนดคุณธรรม 3 ประการ เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีมีความ สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้			
4.2 ความสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้			
4.3 ความเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน			
5. การกำหนดคุณธรรม 3 ประการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี			
5.1 ความสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด			
5.2 ความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้			
5.3 ความสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	(+1)	(0)	(-1)
6. การกำหนดสื่อและแหล่งเรียนรู้			
6.1 ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้และ กิจกรรมการเรียนรู้			
6.2 การช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดได้ง่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น			
6.3 การช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง			
6.4 เหมาะสมกับวุฒิภาวะ วัยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2			
6.5 ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อที่หลากหลาย			
7 การกำหนดวิธีการวัดแลประเมินผล			
7.1 ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้			
7.2 ความครอบคลุมด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย			
7.3 การใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย			
7.4 การระบุเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้ประเมิน

(.....)

ภาคผนวก ข

แบบตรวจสอบความเหมาะสมของแบบประเมินความเป็นพลเมืองดี
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชลประทานผาแตก

คำชี้แจง

3. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนประกอบของการประเมินแบบประเมินความเหมาะสมของ
คุณธรรม 3 ประการที่เสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียน
ชลประทานผาแตก

4. ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการพิจารณาความเหมาะสมของแบบประเมินคุณธรรม
3 ประการที่เสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนชลประทาน
ผาแตก ว่ามีความเหมาะสม ตามประเด็นที่กำหนดให้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องผล
การพิจารณาตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

- +1 เมื่อท่านแน่ใจว่ารายการนั้น มีความเหมาะสม
- 0 เมื่อท่านไม่แน่ใจว่ารายการนั้น มีความเหมาะสม
- 1 เมื่อท่านแน่ใจว่ารายการนั้น ไม่เหมาะสม

4. ในกรณีที่ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม กรุณาระบุในข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อจะได้
นำไปปรับปรุงแบบฝึกให้มีประสิทธิภาพต่อไป

นางศศิธร สิ้นลา

นักศึกษาสาขาวิชาการสอนสังคม
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	+1	0)	-1
การวชิธรรม			
1.เข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญที่จัดขึ้นเพื่อแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ในโอกาสวันที่ 5 ธันวาคม, วันที่ 12 สิงหาคมและวันสำคัญต่างๆ			
2.การปฏิบัติตนด้วยความเคารพต่อสัญลักษณ์ที่แสดงถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น เพลงชาติ พระบรมสาทิสลักษณ์ เพลงสรรเสริญพระบารมี			
3. นำหลักธรรมในศาสนาที่ตนนับถือมาใช้ในชีวิตประจำวัน			
4. ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักของศาสนา ร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทาง ศาสนา			
5. ปฏิบัติตนและเป็นแบบอย่างที่ดีของศาสนิกชน			
6. เคารพสิทธิของผู้อื่นใช้เสรีภาพอย่างมีขอบเขต			
7. เคารพกฎ กติกา และการบริการตามลำดับก่อนหลัง			
8. เคารพรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยเหตุผล			
9. ไม่ละเมิดทรัพย์สินของผู้อื่นและของส่วนรวม			
10. ปฏิบัติตามวัฒนธรรม ประเพณี กฎเกณฑ์และระเบียบของสังคม			
สามัคคีธรรม			
1.รับผิดชอบหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย			
2.สละแรงกาย แรงใจและสติปัญญาในการทำงานเพื่อส่วนรวม			
3.มีความเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกันในหมู่คณะ			
4.ร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนและชุมชนให้งานมีประสิทธิภาพ			
5.ไม่หลีกเลี่ยงงานหรือเอาเปรียบผู้อื่น			
6. เข้าร่วมส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองดองที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ			
7.ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ชกย่องความเป็นไทยและมีความสามานฉันท์			
8.เข้าร่วมส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรมที่สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ			
9. ร่วมกันทำงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมายจนประสบผลสำเร็จ			
10. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน			

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	(+1)	(0)	(-1)
ปัญญาธรรม			
1.ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับฟังเสียงข้างมาก,เคารพเสียงข้างน้อย			
2.รู้จักการใช้ปัญญา ใช้เหตุผลและความถูกต้องในการแก้ปัญหาต่าง ๆ			
3.ถ้ามีปัญหาหรือการโต้แย้งในหมู่คณะให้ใช้เหตุผลและสติปัญญาตัดสิน และทุกคนต้องร่วมกันคิดและตัดสินใจโดยใช้เหตุผล			
4.ยอมรับการกระทำของตนเองและแก้ไขข้อบกพร่อง			
5. ไม่แก้ปัญหาโดยใช้อารมณ์และยึดถือความถูกต้องเป็นหลัก			
6. อธิบายเหตุผลได้เมื่อต้องการการตัดสินใจหรือซักถาม			
7. สามารถวิเคราะห์ข่าวสารและประมวลเหตุการณ์ต่างๆด้วยสติปัญญา			
8. มีความคิดเห็นเป็นของตนเองและกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นในทางที่ดี			
9. ใช้สติปัญญาในทางที่ดี มีประโยชน์ต่อทุกฝ่ายและความถูกต้อง			
10.มีคุณธรรมประจำตัว			

ภาคผนวก ฅ

แบบตรวจสอบความเหมาะสมแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องพลเมืองดีตาม
วิถีประชาธิปไตยเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนชลประทานผาแตก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นซึ่งท่านได้เลือกเป็นคำตอบ
ตามระดับความคิดเห็น มีค่าดังนี้

+1 หมายถึง ถูกต้อง/สอดคล้อง/ตรงวัตถุประสงค์/เหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง ยังไม่ถูกต้อง/ไม่สอดคล้อง/ไม่ตรงวัตถุประสงค์/ไม่เหมาะสม

ข้อ	ข้อทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
		+ 1	0	- 1
	การรวบรวม			
1.	ใครใช้หลักการรวบรวมในการปฏิบัติตน ก. ฝ่ายเห็นผู้ใหญ่แล้วเดินหนี ข. เคารับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ ทุกคน ค. ดาหีบของเพื่อนโดยไม่ขออนุญาต ง. ทิพย์เชื่อว่าความคิดของตนถูกต้อง			
2.	สถานภาพ หมายถึง ข้อใด ก. จุดยืน ที่ตั้งเราอยู่ ข. สิ่งที่แสดงความเป็นมา ค. ตำแหน่งที่ได้มาโดยกำเนิดหรือสามารถ ง. รูปร่างลักษณะหน้าตา			

ข้อ	ข้อทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
		+ 1	0	- 1
3.	<p>ใครทำตามบทบาทของตนเองได้เหมาะสมที่สุด</p> <p>ก. สามเณรออกไปเล่นฟุตบอลที่ลานวัด</p> <p>ข. แม่พาลูกไปหาแพทย์เพื่อรักษาโรค</p> <p>ค. นักเรียนยกพวกตีกันเพื่อรักษาศักดิ์ศรี</p> <p>ง. สมศักดิ์หนีเรียนไปเล่นตู้เกมส์</p>			
4.	<p>ใครปฏิบัติตามหน้าที่</p> <p>ก. รัชพลขับรถคาดเข็มขัดนิรภัยทุกครั้ง</p> <p>ข. เฉลิมพรนับถือศาสนาคริสต์</p> <p>ค. แจนร้องเพลงในร้านคาราโอเกะ</p> <p>ง. นนท์พาครอบครัวไปพักผ่อนที่ชายทะเล</p>			
5.	<p>ข้อใดคือหลักเสรีภาพ</p> <p>ก. การไปใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้ง</p> <p>ข. การเลี้ยงดูบิดามารดา</p> <p>ค. การประกอบอาชีพต่าง ๆ ที่สุจริต</p> <p>ง. การส่งเสริมสุขภาพ</p>			
6.	<p>การกระทำใดสอดคล้องกับการเป็นพลเมืองดี ในเรื่องการรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย</p> <p>ก. มานะเป็นสมาชิกชมรมรักชาติ</p> <p>ข. มานีผลิตเครื่องใช้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>ค. ป่านเป็นผู้มีเงินได้ไปเสียภาษีทุกปีตามกำหนด</p> <p>ง. พ่อนำเสนอชิ้นงาน แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของประเทศ</p>			

ข้อ	ข้อทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
		+ 1	0	- 1
7.	<p>การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติ</p> <p>ข้อใดควรปฏิบัติให้ได้ก่อนเป็นอันดับแรก</p> <p>ก. มีคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมที่ดีงาม</p> <p>ข. เคารพกฎหมายบ้านเมือง</p> <p>ค. มีส่วนช่วยรักษาภูมิปัญญาของท้องถิ่น</p> <p>ง. รักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม</p>			
8.	<p>นายอนุชาไม่ยอมไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ถือว่าเป็นการ</p> <p>แสดงออกที่ผิดในเรื่องใด</p> <p>ก. สิทธิ</p> <p>ข. หน้าที่</p> <p>ค. เสรีภาพ</p> <p>ง. สถานภาพ</p>			
9.	<p>การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยทางด้าน</p> <p>การเมืองการปกครองข้อใดที่ควรปรับปรุงมากที่สุด</p> <p>ก. นายสิทธิชัยไม่เคยไปเลือกตั้ง</p> <p>ข. นายอมรเทพไม่เคยไปประท้วง</p> <p>ค. นายชาติชายไม่เคยคิดจะลงเล่นการเมือง</p> <p>ง. นายพายุพลไม่เคยติดตามเรื่องการเมือง</p>			
10.	<p>จริยธรรมกับพลเมืองดีมีความสัมพันธ์กันในลักษณะใดมากที่สุด</p> <p>ก. จริยธรรมเป็นกฎของพลเมืองดี</p> <p>ข. จริยธรรมเป็นหลักการของพลเมืองดี</p> <p>ค. จริยธรรมเป็นของคู่กายของพลเมืองดี</p> <p>ง. จริยธรรมเป็นเครื่องหมายของพลเมืองดี</p>			

ข้อ	ข้อทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
		+ 1	0	- 1
11.	<p>การจะส่งเสริมให้ทุกคนในสังคมเป็นพลเมืองดีวิถีใดเป็นวิธีที่ได้ผลที่สุด</p> <p>ก. ยกตัวอย่างพลเมืองดีในอดีตให้ผู้อื่นรับรู้</p> <p>ข. อธิบายลักษณะของพลเมืองดีให้ผู้อื่นรับรู้</p> <p>ค. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้ผู้อื่นได้รับรู้</p> <p>ง. แนะนำถึงผลดีของการเป็นพลเมืองดีให้ผู้อื่นรับรู้</p>			
12.	<p>การปฏิบัติตนเป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียนในข้อใดที่เหมาะสมที่สุด</p> <p>ก. บริจาคเงินให้กับโรงเรียน</p> <p>ข. เคารพกฎระเบียบของโรงเรียน</p> <p>ค. รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง</p> <p>ง. บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ให้กับโรงเรียน</p>			
13.	<p>การปฏิบัติตนตามบทบาทใดของพลเมืองดีที่ส่งผลต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม</p> <p>ก. การปฏิบัติตามกฎหมาย</p> <p>ข. การปฏิบัติตามสัจนิยม</p> <p>ค. การปฏิบัติตามวัฒนธรรมที่ดีงาม</p> <p>ง. การปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนา</p>			
14.	<p>ข้อใดหมายถึงการมีคารวะธรรม</p> <p>ก. เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม</p> <p>ข. รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง</p> <p>ค. ใจเหตุผลในการแก้ไขปัญหา</p> <p>ง. เคารพสิทธิของผู้อื่น</p>			

ข้อ	ข้อทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
		+ 1	0	- 1
15.	การกระทำในข้อใดแสดงถึงความเคารพต่อกฎระเบียบทางสังคม ก. วิ่งตัดหน้ารถยนต์ ข. ทิ้งขยะลงบนทางเดิน ค. ข้ามถนนตรงทางม้าลาย ง. พ่นสีใส่กำแพงวัด			
	สามัคคีธรรม			
16.	การอยู่ร่วมกันในชุมชนมีข้อดีอย่างไร ก. ได้พัฒนาตนเอง ข. ได้ช่วยเหลือและพึ่งพาอาศัยกัน ค. ได้มีโอกาสแสดงความสามารถ ง. ได้ประกอบอาชีพเพื่อมีรายได้			
17.	คนในหมู่บ้านสุขสบายช่วยกันทำความสะอาดหมู่บ้าน คนในหมู่บ้านมีคุณธรรมข้อใด ก. สามัคคีธรรม ข. ปัญญาธรรม ค. การวธรรม ง. สारยธรรม			
18.	นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร จึงจะได้ชื่อว่าเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัวในสังคมประชาธิปไตย ก. ปฏิบัติตามประเพณีของท้องถิ่น ข. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์สูงสุด ค. มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ ง. ช่วยเหลือแบ่งเบาภาระของครอบครัว			

ข้อ	ข้อทดสอบ	ระดับความกิดเห็น		
		+ 1	0	- 1
19.	พฤติกรรมของบุคคลในข้อใด ไม่ ถือว่าบกพร่องต่อการเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน ก. แต่งกายไม่เรียบร้อย ข. ไม่เข้าร่วมทำบุญเนื่องในวันพืชมงคล ค. ผ่าฝืนกฎระเบียบวินัยของโรงเรียน ง. ไม่เข้าร่วมกิจกรรมค่ายลูกเสือ			
20.	ข้อใดคือหลักการทำงานร่วมกันในกระบวนการทางประชาธิปไตย ก. มีความประนีประนอมและอดกลั้น ข. มีความเคารพในสิทธิซึ่งกันและกัน ค. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ง. มีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ			
21.	ข้อใดเป็นหลักปฏิบัติที่สมาชิกในโรงเรียนควรมีต่อกันเพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ก. หลักความสามัคคี ข. หลักความเสมอภาค ค. หลักการพึ่งตนเอง ง. หลักความยุติธรรม			
22.	สิ่งที่ควรปลูกฝังให้แก่สมาชิกในสังคมประชาธิปไตยมากที่สุดคือข้อใด ก. การเป็นพลเมืองดีของสังคม ข. การมีอิสระเสรีอย่างเต็มที่ ค. การเห็นคุณค่าของประชาธิปไตย ง. การมีส่วนร่วมในการปกครอง			

ข้อ	ข้อทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
		+ 1	0	- 1
23.	<p>บุคคลใดที่ปฏิบัติตน ไม่ เหมาะสมเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนชาวไทย</p> <p>ก. เป้าไม่ยอมเปิดประตูให้คนแปลกหน้าเข้าบ้าน</p> <p>ข. ก้อยเดินทางไปมาระหว่างประเทศไทยกับจีนอยู่เสมอ</p> <p>ค. แจนได้เปลี่ยนไปนับถือคริสต์ศาสนาเพราะมีสามีเป็นชาวอังกฤษ</p> <p>ง. กำนันเขียวชวนลูกบ้านประท้วงการทำงานของรัฐที่ไม่เอื้อต่อผลประโยชน์ของตน</p>			
24.	<p>บุคคลใดปฏิบัติตนเป็นคนดีของสังคม</p> <p>ก. นายกล้าลักลอบตัดไม้สักไปขาย</p> <p>ข. ผู้ใหญ่คำแถมซ์ชาวบ้านซ่อมแซมโรงเรียน</p> <p>ค. นายณรงค์บุกกรุป่าชายเลนเพื่อทำนากุ้ง</p> <p>ง. กำนันสนิทเป็นหัวคะแนนให้พรรคการเมืองตั้งในท้องถิ่น</p>			
25.	<p>หากเพื่อนของนักเรียน 2 คน ทะเลาะกันและต่างคนต่างก็มีเหตุผลของตน นักเรียนควรจะแก้ไขปัญหายังไร</p> <p>ก. ปล่อยให้ทั้ง 2 คน ทะเลาะกันต่อไปเพราะไม่ใช่เรื่องของตน</p> <p>ข. รับฟังเหตุผลของแต่ละคน แล้วเลือกข้างที่ตนเห็นว่าถูกต้องที่สุด</p> <p>ค. ฟินิจและวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ แล้วจึงเลือกเข้าข้างเพื่อนที่ตนสนิทที่สุด</p> <p>ง. นัดเพื่อนทั้ง 2 คน มาพูดคุยกันเพื่อไกล่เกลี่ยและเปิดใจยอมรับซึ่งกันและกัน</p>			

ข้อ	ข้อทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
		+ 1	0	- 1
26.	การลงแขกเกี่ยวข้างของชาวนา แสดงถึงคุณธรรมในข้อใดมากที่สุด ก. เมตตาธรรม ข. การวชิธรรม ค. สามัคคีธรรม ง. ปัญญาธรรม			
27.	ข้อใดเป็นการเสียสละต่อส่วนรวม ก. ช่วยเพื่อนทำการบ้านเสมอ ข. ทำความสะอาดโต๊ะเรียนของตน ค. นำแจกันอันใหม่มาเปลี่ยนจากของเดิมที่ทำแตก ง. บริจาคเสื้อผ้าให้ผู้ประสบภัยน้ำท่วม			
28.	ข้อใดคือการเสียสละเพื่อประเทศชาติ ก. บริจาคเงินให้ขอทาน ข. แบ่งของเล่นให้น้อง ค. ช่วยอธิบายโจทย์เลขให้เพื่อนฟัง ง. บริจาคสิ่งของช่วยทหารที่บาดเจ็บ			
29.	ถ้าเพื่อนที่เป็นเวรทำความสะอาดห้องเรียนป่วย นักเรียนควรทำอย่างไร ก. ต่อกว่าเพื่อน ข. อาสาทำแทน ค. ไปฟ้องครู ง. ทำตัวเฉย			

ข้อ	ข้อทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
		+ 1	0	- 1
30.	ข้อใดหมายถึง ความประนีประนอมกัน ก. คนที่ทำผิดครั้งแรก ควรได้รับการอภัยและให้โอกาส ข. คนทำผิดต้องถูกลงโทษ ค. คนเก่ง ไม่จำเป็นต้องจ้อคนอื่น ง. คนทำดีก็ควรได้รับรางวัล			
	ปัญญาธรรม			
31.	ข้อใดหมายถึงการใช้หลักประชาธิปไตย ก. ทำตามใจตนเอง ข. ไม่รับฟังเสียงส่วนน้อย ค. ใช้เหตุผลเพื่อยุติการขัดแย้ง ง. ใช้ความเด็ดขาดรุนแรงในการตัดสินใจ			
32.	เดชาชอบประดิษฐ์ของใช้จากเศษวัสดุ เช่น นำยางรถยนต์มาทำเป็นกระถางต้นไม้ การกระทำของเดชาสอดคล้องกับการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองคืออย่างไร ก. ใฝ่หาความรู้ ข. ปฏิบัติตามกฎหมาย ค. สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ง. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ			
33.	ข้อใด ไม่ใช่ คุณธรรมที่สมาชิกของครอบครัวในสังคมประชาธิปไตยควรยึดเป็นแนวทางของการปฏิบัติ ก. มีอิสระทางความคิด ข. มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ค. มีความรักและปรารถนาดีต่อกัน ง. มีความอดทนและให้อภัย			

ข้อ	ข้อทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
		+ 1	0	- 1
34.	การแก้ไขปัญหาใด ๆ ของครอบครัวในสังคมประชาธิปไตย สมาชิกในครอบครัวควรยึดหลักเกณฑ์ในข้อใด ก. ยึดคำตัดสินของผู้อาวุโส ข. ยึดถือกฎระเบียบโดยเคร่งครัด ค. มีความเป็นอิสระและเป็นตัวของตัวเอง ง. มีความยืดหยุ่นและประนีประนอม			
35.	พลเมืองดีควรยึดมั่นในคุณธรรมและค่านิยมที่พึงงามของสังคมประชาธิปไตยในข้อใด เพื่อนำไปสู่ความก้าวหน้าและความสำเร็จ ก. ใช้ของไทยกินของไทย ข. อดทน ขยัน และรักการทำงาน ค. รักพวกพ้องและหมู่คณะ ง. ยึดมั่นในวัฒนธรรมและประเพณีของไทย			
36.	นักเรียนจะช่วยเหลือประเทศชาติด้านเศรษฐกิจด้วยวิธีใดจึงจะเหมาะสมที่สุด ก. หารายได้เสริม ข. ใช้เงินอย่างเพียงพอ ค. ไม่ซื้อสินค้าต่างประเทศ ง. ชวนเพื่อน ๆ มาร่วมลงทุนขายของ			
37.	เมื่อเกิดปัญหาในการทำงาน นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร ก. หาวิธีการแก้ไขโดยใช้เหตุผล ข. บอกให้เพื่อนช่วยเหลือ ค. ล้มเลิกการทำงานนั้น ง. เปลี่ยนงานใหม่ที่ง่ายกว่า			

ข้อ	ข้อทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
		+ 1	0	- 1
38.	<p>การปฏิบัติของบุคคลในข้อใดที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง</p> <p>ก. เก่งชอบ โครเรียนเป็นประจำ</p> <p>ข. เอกไม่ยอมสูบบุหรี่แม้จะถูกเพื่อนชักชวนให้สูบก็ตาม</p> <p>ค. ด้อยเป็นเด็กเรียนเก่งแต่ไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน</p> <p>ง. กำนันแมนเป็นหัวหน้าคนให้กับพรรคการเมืองดังในท้องถิ่น</p>			
39.	<p>ถ้ามีการโต้แย้งในหมู่คณะ ควรใช้วิธีใดแก้ไขปัญหา</p> <p>ก. ใช้ความรู้สึกและความต้องการ</p> <p>ข. ใช้เหตุผลและปัญญา</p> <p>ค. ใช้อารมณ์</p> <p>ง. ใช้เวลา</p>			
40.	<p>ถ้าถูกเพื่อนล้อว่าเขียนหนังสือไม่สวย นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ตำรวจตนเองและปรับปรุงแก้ไข</p> <p>ข. ลุกขึ้นตอบโต้ทันที</p> <p>ค. เสียใจและร้องไห้</p> <p>ง. ไปฟ้องครู</p>			
41.	<p>ค่านิยมใดที่ควรปลูกฝัง</p> <p>ก. การเชื่อโชคลาง</p> <p>ข. การเห็นแก่เพื่อนพ้อง</p> <p>ค. การนิยมใช้ของแพง</p> <p>ง. การยกย่องผู้ทำความดี</p>			

ข้อ	ข้อทดสอบ	ระดับความคิดเห็น		
		+ 1	0	- 1
42.	<p>วรรณวิสารับฟังเหตุผลของพงษ์ที่มาช้าทำให้งานไม่เสร็จและแก้ไขปัญหานั้นได้ เขาใช้สิ่งใดแก้ปัญหา</p> <p>ก. สามัคคีธรรม</p> <p>ข. การวทธรรม</p> <p>ค. ปัญญาธรรม</p> <p>ง. สติสัมปชัญญะ</p>			
43.	<p>ใครเป็นผู้มีปัญญาธรรม</p> <p>ก. เสรีไม่รับฟังความคิดของเพื่อน ๆ</p> <p>ข. คงตาคิดว่าความคิดของตนถูกเสมอ</p> <p>ค. อารีใช้เหตุผลในการตัดสินใจปัญหา</p> <p>ง. วรรณาคำนั่งถึงผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก</p>			
44.	<p>ถ้าเกิดปัญหาขัดแย้งกันในระหว่างทำงานควรใช้วิธีใดแก้ปัญหา</p> <p>ก. ใช้ความเกรงใจ</p> <p>ข. ใช้เหตุผลและปัญญา</p> <p>ค. โต้ตอบกันด้วยวาจารุนแรง</p> <p>ง. ใช้เวลา</p>			
45.	<p>ถ้ามีการโต้แย้งในหมู่คณะควรใช้วิธีใดแก้ปัญหา</p> <p>ก. ใช้เวลา</p> <p>ข. ใช้อารมณ์</p> <p>ค. ใช้เหตุผลและปัญญา</p> <p>ง. ใช้ความรู้สึกและความต้องการ</p>			

ผู้ประเมิน

(.....)

ภาคผนวก ญ

แบบตรวจสอบความเหมาะสมของแบบประเมิน ชุดการสอน เรื่องพลเมืองดีตามวิถี ประชาธิปไตยเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชลประทานผาแตก

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนประกอบของการตรวจสอบแบบประเมินความเหมาะสมของแบบประเมินชุดการสอน เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนชลประทานผาแตก

2. ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการพิจารณาความเหมาะสมของการสร้างแบบประเมินชุดการสอน เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนชลประทานผาแตก ว่ามีความเหมาะสมตาม ในด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรม ในแบบประเมินชุดการสอนและรูปแบบของการประเมิน ตามประเด็นที่กำหนดให้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องผลการพิจารณาตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

- +1 เมื่อท่านแน่ใจว่ารายการนั้น มีความเหมาะสม
- 0 เมื่อท่านไม่แน่ใจว่ารายการนั้น มีความเหมาะสม
- 1 เมื่อท่านแน่ใจว่ารายการนั้น ไม่เหมาะสม

3. ในกรณีที่ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม กรุณาระบุในข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแบบฝึกให้มีประสิทธิภาพต่อไป

นางศศิธร สีนลา

นักศึกษาสาขาวิชาการสอนสังคม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	(+1)	(0)	(-1)
1. ความเหมาะสมด้านการจัดรูปแบบของการประเมิน			
1.1 ครอบคลุมเนื้อหาองค์ประกอบครบถ้วน			
1.2 มีการจัดกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้			
1.3 แบบประเมินครอบคลุมมาตรฐาน,ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้			
1.4 แบบประเมินเหมาะสมกับเวลาที่ใช้			
2. ความเหมาะสมในกิจกรรมของแบบประเมิน			
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหาและสาระการเรียนรู้และจุดประสงค์			
2.2 ความสอดคล้องกับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2			
2.3 ความครอบคลุมด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์			
3. ความเหมาะสมของคุณธรรม 3 ประการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี			
3.1 ความสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด จุดประสงค์ สาระการเรียนรู้			
3.2 ความสอดคล้องและเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี			
3.3 ความสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
4. รูปแบบการประเมิน			
4.1 เหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการประเมิน			
4.2 ครอบคลุมทุกองค์ประกอบของชุดการสอน			
4.3 ความเหมาะสมกับการประเมินชุดการสอน			

แบบตรวจสอบความเหมาะสมของแบบประเมิน ชุดการสอน เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชลประทานผาแตก

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนประกอบของการตรวจสอบแบบประเมินความเหมาะสมของแบบประเมินชุดการสอน เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนชลประทานผาแตก

2. ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการพิจารณาความเหมาะสมของการสร้างแบบประเมินชุดการสอน เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนชลประทานผาแตก ว่ามีความเหมาะสมตาม ในด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรม ในแบบประเมินชุดการสอนและรูปแบบของการประเมิน ตามประเด็นที่กำหนดให้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องผลการพิจารณาตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

- +1 เมื่อท่านแน่ใจว่ารายการนั้น มีความเหมาะสม
- 0 เมื่อท่านไม่แน่ใจว่ารายการนั้น มีความเหมาะสม
- 1 เมื่อท่านแน่ใจว่ารายการนั้น ไม่เหมาะสม

3. ในกรณีที่ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม กรุณาระบุในข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแบบฝึกให้มีประสิทธิภาพต่อไป

นางศศิธร สีนลา

นักศึกษาศาखाวิชาการสอนสังคม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	(+1)	(0)	(-1)
1. ความเหมาะสมด้านการจัดรูปแบบของการประเมิน			
a. ครอบคลุมเนื้อหาองค์ประกอบครบถ้วน			
b. มีการจัดกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้			
c. แบบประเมินครอบคลุมมาตรฐาน,ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้			
d. แบบประเมินเหมาะสมกับเวลาที่ใช้			
2. ความเหมาะสมในกิจกรรมของแบบประเมิน			
a. สอดคล้องกับเนื้อหาและสาระการเรียนรู้และจุดประสงค์			
b. ความสอดคล้องกับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2			
c. ความครอบคลุมด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์			
3. ความเหมาะสมของคุณธรรม 3 ประการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี			
a. ความสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด จุดประสงค์ สาระการเรียนรู้			
b. ความสอดคล้องและเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี			
c. ความสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
4. รูปแบบการประเมิน			
a. เหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการประเมิน			
b. ครอบคลุมทุกองค์ประกอบของชุดการสอน			
c. ความเหมาะสมกับการประเมินชุดการสอน			

ตารางที่ .. รายละเอียดผลการหาค่าความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (IOC)
ของแบบประเมินชุดการสอน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	IOC
1.ความเหมาะสมด้านการจัดรูปแบบของการประเมิน	+1	+1	+1	1.0
1.1 ครอบคลุมเนื้อหาองค์ประกอบครบถ้วน	+1	+1	+1	1.0
1.2 มีการจัดกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.0
1.3 แบบประเมินครอบคลุมมาตรฐาน,ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้	+1	0	+1	0.67
1.4 แบบประเมินเหมาะสมกับเวลาที่ใช้				
2 ความเหมาะสมในกิจกรรมของแบบประเมิน	+1	+1	+1	1.0
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหาและสาระการเรียนรู้และจุดประสงค์	+1	+1	+1	1.0
2.2 ความสอดคล้องกับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	+1	+1	+1	1.0
2.3 ครอบคลุมด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์	+1	0	+1	0.67
3 ความเหมาะสมของคุณธรรม 3 ประการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี	+1	+1	+1	1.0
3.1 ความสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด จุดประสงค์ สาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.0
3.2 ความสอดคล้องและเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี	+1	+1	+1	1.0
3.3 ความสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.0
4 รูปแบบการประเมิน	+1	+1	+1	1.0
4.1 เหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการประเมิน	+1	+1	+1	1.0
d. ครอบคลุมทุกองค์ประกอบของชุดการสอน	+1	+1	+1	1.0
e. ความเหมาะสมกับการประเมินชุดการสอน	+1	+1	+1	1.0

จากตารางที่ พบว่าดัชนีค่าความสอดคล้องของแบบประเมินชุดการสอน ทุกรายการผ่านเกณฑ์คัดเลือก IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไปแสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 คน มีความคิดเห็นว่าแบบประเมินนี้ มีความสอดคล้องกันระหว่าง รูปแบบการประเมิน ความเหมาะสม ขององค์ประกอบต่างๆ

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ - สกุล

นางศศิธร สีนลา

วัน เดือน ปีเกิด

22 มีนาคม 2500

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2532

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2523

โรงเรียนบ้านมุเซอร์ อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2524

โรงเรียนบ้านห้วยหล่อดุก อำเภอมกน้อย
จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2524

โรงเรียนป่าเป็วิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2541

โรงเรียนป่าจี้วังแดงวิทยา

พ.ศ. 2548

โรงเรียนบ้านปางน้ำดู อำเภอดอยสะเก็ด
จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2553

โรงเรียนชลประทานผาแตก อำเภอดอยสะเก็ด
จังหวัดเชียงใหม่

ปัจจุบัน

โรงเรียนบ้านแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด
จังหวัดเชียงใหม่

